

Konsultatsiooni- ja koolituskeskus Geomedia

Elva puhkepiirkonna külastatavusuuring

RAPORT

Koostajad: Veiko Sepp ja Rivo Noorkõiv

Tartu 2006

Sisukord

1.	Sissejuhatus.....	4
2.	Uuringu metodoloogilised alused.....	5
3.	Üleriigiline küsitlus	6
3.1.	Valim, küsitlusmeetod ja andmetöötlus	6
3.2.	Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus	9
3.3.	Vapramäe – Vellavere – Vitipalu kuvand.....	11
3.4.	Elva linna kuvand	14
3.5.	Elva puhkepiirkonna külastatavus.....	18
4.	Tartumaa küsitlus	21
4.1.	Valim, küsitlusmeetod ja andmetöötlus	21
4.2.	Vapramäe – Vellavere – Vitipalu ning Elva linna tuntus ja kuvand Tartumaal.....	22
4.3.	Elva puhkepiirkonna paikade külastatavus, külastamise eesmärgid ja küllastajate rahulolu	26
4.3.1.	Elva linn.....	26
4.3.2.	Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusrajad	30
4.3.3.	Luke, Hellenurme ja Palupera mõisakompleksid	34
5.	Külastusuuring Elva puhkepiirkonnas.....	39
5.1.	Valim, küsitlusmeetodid ja andmetöötlus	39
5.2.	Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusrajad	42
5.2.1.	Külastuste ajaline iseloom ja küllastajate arv.....	42
5.2.2.	Külastussagedus	44
5.2.3.	Külastajad	45
5.2.4.	Külastuseesmärgid	49
5.2.5.	Külastuse kontekst ja transpordivahendid.....	51
5.2.6.	Infokanalid	54
5.2.7.	Külastajate rahulolu.....	55
5.3.	Luke, Hellenurme ja Palupera mõisakompleksid.....	60
5.3.1.	Külastuste ajaline iseloom ja küllastajate arv.....	60
5.3.2.	Külastussagedus	62
5.3.3.	Külastajad	62
5.3.4.	Külastuseesmärgid	65
5.3.5.	Külastuse kontekst ja transpordivahendid.....	66
5.3.6.	Infokanalid	68
5.3.7.	Külastajate rahulolu.....	69
5.4.	Verevi järve rand.....	71
5.4.1.	Külastussagedus	71
5.4.2.	Külastajad	71
5.4.3.	Külastuseesmärgid	72
5.4.4.	Külastuse kontekst ja transpordivahendid.....	72
5.4.5.	Infokanalid	73
5.4.6.	Rahulolu külastusega	74
5.5.	Puhkepiirkonnas viibimine, kohapealne majutus ning külastuse piirkondlik ulatus.....	75
5.6.	Vapramäe – Vellavere – Vitipalu sihtasutuse tegevus	78
6.	Kokkuvõtte ja soovitused	85
	Lisad.....	90

1.	Puhkepiirkonna külstatavusuuringu risttabelid.....	90
2.	Külstatavate arvamused, hinnangud ja soovitusel Elva puhkepiirkonna paikade kohta.....	112
3.	Sihtstatavuse tegevust iseloomustavate andmete risttabelid	119

1. Sissejuhatus

Uuringu eesmärgiks on kirjeldada Elva puhkepiirkonna teadvustatuse ja külastatavuse iseloomu, mille põhjal on võimalik hinnata puhkepiirkonna arendamisel seni tehtut ning kujundada piirkonna edasist arendustööd. Uuringu territoriaalne objekt, Elva puhkepiirkond, hõlmab Nõo, Konguta, Palupera ja Rõngu vallad ning Elva linna. Eraldi analüüsi objektideks puhkepiirkonnas on Vapramäe maastikukaitseala (MKA), Elva-Vitipalu MKA ja Vellavere Looduskeskuse loodusrajad, Luke, Hellenurme ja Palupera mõisakompleksid ning Elva linn ja selle puhkekohad.

Uuring viidi läbi järgmiste etappidena:

I etapp – uuringu ettevalmistamine, mis hõlmas üldmetoodika väljatöötamise, küsitluste üldkogumi ja valimi määratlemise ning küsimustike koostamise

II etapp – andmete kogumine ja töötlus

III etapp – andmete analüüs

IV etapp – uuringute raporti koostamine koos andmeanalüüsil põhinevate järelduste ja ettepanekute tegemisega.

Täiendavaks tööetapiks oli küsitlusmaterjali põhjal publikatsiooni käsikirja koostamine. Uuringu tulemusi on kasutatud trükises *Elva Puhkepiirkond ja selle külastatavus. Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutus – eile, täna ja homme*.

Küsitluste läbiviimisel kasutati OÜ Faktum & Ariko omnibussuuringu metoodikat ja küsitlejaid (üleriigiline uuring), OÜ Tartu Klaster telefoniküsitluse läbiviimise metoodikat ja küsitlejaid ning lepingulisi küsitlejaid (külastusuuring puhkepiirkonnas). Külastusuuringu ankeetide sisestamise ja töötlemise teostas OÜ Geomedia töötaja Kristel Võsu.

Uuringu tulemused pakuvad vastuseid Elva puhkepiirkonna tuumalade Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu ning Elva linna tuntuse ja kuvandi, Elva puhkepiirkonna ja selle paikade külastatavuse, külastuse eesmärkide, konteksti ja rahulolu ning Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutuse tegevuse kohta, samuti soovitusi puhkekohtade ja piirkonna arendamiseks.

2. Uuringu metodoloogilised alused

Uuringu eesmärgi täitmisel kasutati peamise vahendina ankeetküsitlusi. Võttes arvesse inimeste erinevaid kogemusi ja teadmist Elva puhkepiirkonnast ning Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutusest koostati 3 erinevat küsitlusankeeti ning viidi küsitlused läbi 3 erineval regionaalsel tasandil:

1. Üleriigilisel küsitlusel uuriti Elva puhkepiirkonna teadvustatust ja külastatavust kõige üldisemalt. Selgitati välja märksõna Vapramäe-Vellavere-Vitipalu tuntus Eesti elanike seas ning Vapramäe-Vellavere-Vitipalu ja Elva linna kuvandi sisu. Teise punktina keskenduti puhkepiirkonna külastatavusele viimase kolme aasta jooksul.
2. Tartumaal läbi viidud ankeetküsitlus uuris lisaks üleriigilise küsitluse sisule ka puhkepiirkonna üksikute paikade – Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusradade, Luke, Hellenurme ja Palupera mõisakomplekside ning Elva linna külastatavust, külastustele seatud eesmäärke, külastuse konteksti ja külastajate rahulolu.
3. Puhkepiirkonnas küsitleti inimesi kokku 12 päeval kõigis punktis kaks loetletud paikades. Sarnaselt Tartumaa elanike küsitlusega uuriti külastustele seatud eesmäärke, külastuse konteksti ja külastajate rahulolu. Lisaks sellele puudutasid küsimused Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutuse tegevust – külastajate teadlikkust sihtasutusest ja selle poolt osutatavatest teenustest, teenuste tarbimist ja rahulolu teenustega. Paralleelselt ankeetküsitlusega viidi läbi ka külastajate loendus, mis võimaldab anda hinnanguid iga uuritud paiga aastase külastusaktiivsuse kohta.

Iga osauuringu meetodika – valimi, küsitlusmeetodi ja andmetöötluse – täpsem kirjeldus on toodud vastava osa sissejuhatavas alapeatükis.

Küsitlusankeedid sisaldasid peamiselt suletud valikvastustega küsimusi, mida vajadusel täiendasid avatud küsimused. Lähtudes sellest kasutati uuringu tulemuste saamisel valdavalt kvantitatiivset analüüsi ning tulemused on esitatud üldjaotuste joonistena või üldjaotusi sotsiaal-demograafiliste tunnuste alusel täpsustavate risttabelitena. Avatud küsimuste tulemusi on analüüsitud nii kvalitatiivselt neid kategoriseerides kui ka kvantitatiivselt, kategoriseeritud tulemusi summeerides. Mitmed täpsemad jaotused, risttabelid ja loendid sisalduvad uuringu raporti lisades.

3. Üleriigiline küsitlus

3.1. Valim, küsitlusmeetod ja andmetöötlus

Elva puhkepiirkonna külastatavuse ja teadvustatavuse üleriigiline uuring viidi läbi OÜ Faktum & Ariko omnibuss küsitluse raames. Omnibuss on regulaarselt (kindla ajakava järgi) läbiviidav mitme kliendi uuring, mille üldkogumi moodustavad Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 15-74 aastat, kokku 1 048 579 inimest (ESA, 01.01.2004.a.). Planeeritud valimi suurus oli 1000 vastajat.

Valimi moodustamisel kasutatakse üldkogumi proportsionaalset mudelit piirkondade ja asulatüüpide (linn/maa) lõikes ning mitmeastmelist tõenäosuslikku juhuvalikut. Esmalt valitakse mudeli alusel valimipunktid - kõigis piirkondades kokku 100. Valimipunktid (täpsusega kuni lähteadressi tasandini) valitakse asula suurusele (elanike arvule) proportsionaalse tõenäosusega. Valiku baasina kasutatakse Rahvastikuregistri aadressloendit. Seejärel teostatakse vastaja valik – igas valimipunktis 10 inimest. Vastajate valikul rakendatakse lähteadressi meetodit ja nn „noore mehe reeglit“.

Tabel 1. Üldkogumi regionaalne jaotus ja planeeritud valim

Regioon	Asula tüüp	Üldkogum		Planeeritud valim
		Arv	%	Arv
1. Tallinn	Linn	317758	30,33	300
2. Põhja-Eesti (Harju-, Rapla-, Järvamaa)	Linn	56073	5,35	50
	Maa	97152	9,27	90
3. Lääne-Eesti (Hiiu-, Lääne-, Saare- ja Pärnumaa)	Linn	67744	6,47	70
	Maa	56147	5,36	50
4. Tartu piirkond (Jõgeva-, Tartumaa)	Linn	92827	8,86	90
	Maa	48725	4,65	50
5. Lõuna-Eesti (Põlva-, Valga-, Võru-, Viljandimaa)	Linn	54722	5,22	50
	Maa	66209	6,32	70
6. Virumaa (Lääne-Viru-, Ida-Virumaa)	Linn	147544	14,08	140
	Maa	42917	4,1	40
Eesti	Kokku	1047818	100	1000
	Linn	736668	70,3	700
	Maa	311150	29,7	300

Kirjeldatud meetodil saadud valimit võib üldjoontes nimetada üldkogumit proportsionaalselt esindavaks valimiks, kus iga vastaja esindab võrdset arvu üldkogumi elemente.

Kujunenud valimi sotsiaal-demograafilist struktuuri võrreldakse vastavate näitajatega üldkogumi kohta. Vajadusel teostatakse hinnangute täpsuse tõstmiseks kaalumine.

Tegelikult küsitleti 993 inimest, kellest 361 olid mehed ja 632 naised. Järgnevad tabelid kirjeldavad vastajate teiste olulisemate sotsiaal-demograafiliste tunnuste jaotusi.

Tabel 2. Vastajate vanuseline jaotus

Vanuserühm	15-34	35-54	55-74
Vastajate arv	376	340	277

Tabel 3. Vastajate jagunemine emakeele alusel

Emakeelerühm	eesti keel	muu keel
Vastajate arv	707	286

Tabel 4. Vastajate jagunemine sotsiaalse staatuse alusel

Staatuserühm	Palgatöötaja	Ettevõtja, talunik või vabakutseline	Õpilane või üliõpilane	Kodune või töetu	Pensionär
Vastajate arv	538	82	108	95	163

Tabel 5. Vastajate jagunemine leibkonna suuruse alusel

Suuruserühm	1	2	3	4	5+
Vastajate arv	133	285	241	219	115

Küsitlustöö käigus kujunenud valimi sotsiaal-demograafilist struktuuri võrreldi vastavate üldkogumi näitajatega ning hinnangute täpsuse tõstmiseks teostati kaalumine soo ja vanuse lõikes.

Uuringu läbiviimiseks kasutati face-to-face intervjuud vastaja kodus. Küsitlusperiood kestis 29.05.06 – 03.06.06. Uuringu läbiviimisel osalesid Faktum & Ariko küsitlejaid, kes olid eelnevalt läbinud koolituse ja lisaks saanud juhised antud uuringu spetsiifika kohta. Küsitleti 993 respondenti. Pärast küsitluse lõppu, kontrollimaks küsitlustöö kvaliteeti, saadeti välja tagasisidekirjad vastajatele.

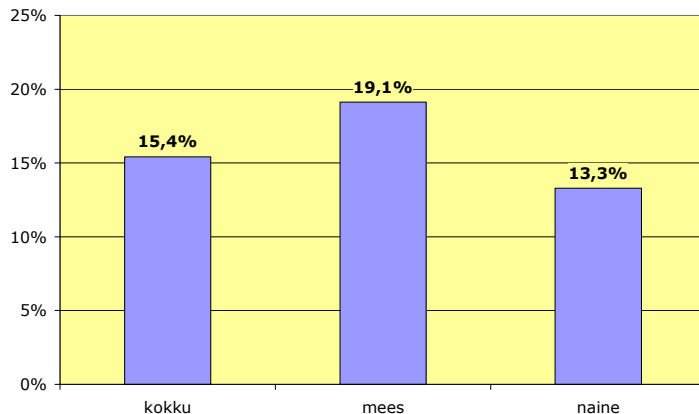
Uuringutulemuste töötlemisel kasutati andmetötluspaketti SPSS, QPS ja Sphinx. Järgnevas tabelis on toodud valimivea piirid proportsioonihinnangul 95% usaldusnivool.

Tabel 6. Valimivea piirid

Valimi suurus	50%	48%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
10	30,99	30,97	30,36	29,56	28,40	26,84	24,79	22,13	18,59	13,51	10,57	8,68
20	21,91	21,90	21,47	20,90	20,08	18,98	17,53	15,65	13,15	9,55	7,48	6,14
30	17,89	17,88	17,53	17,07	16,40	15,49	14,31	12,78	10,74	7,80	6,10	5,01
40	15,49	15,49	15,18	14,78	14,20	13,42	12,40	11,07	9,30	6,75	5,29	4,34
50	13,86	13,85	13,58	13,22	12,70	12,00	11,09	9,90	8,32	6,04	4,73	3,88
60	12,65	12,65	12,40	12,07	11,60	10,96	10,12	9,03	7,59	5,51	4,32	3,54
70	11,71	11,71	11,48	11,17	10,74	10,14	9,37	8,36	7,03	5,11	4,00	3,28
80	10,96	10,95	10,73	10,45	10,04	9,49	8,77	7,82	6,57	4,78	3,74	3,07
90	10,33	10,32	10,12	9,85	9,47	8,95	8,26	7,38	6,20	4,50	3,52	2,89
100	9,80	9,79	9,60	9,35	8,98	8,49	7,84	7,00	5,88	4,27	3,34	2,74
110	9,34	9,34	9,15	8,91	8,56	8,09	7,47	6,67	5,61	4,07	3,19	2,62
120	8,95	8,94	8,76	8,53	8,20	7,75	7,16	6,39	5,37	3,90	3,05	2,50
130	8,59	8,59	8,42	8,20	7,88	7,44	6,88	6,14	5,16	3,75	2,93	2,41
150	8,00	8,00	7,84	7,63	7,33	6,93	6,40	5,71	4,80	3,49	2,73	2,24
200	6,93	6,93	6,79	6,61	6,35	6,00	5,54	4,95	4,16	3,02	2,36	1,94
300	5,66	5,65	5,54	5,40	5,18	4,90	4,53	4,04	3,39	2,47	1,93	1,58
500	4,38	4,38	4,29	4,18	4,02	3,79	3,51	3,13	2,63	1,91	1,49	1,23
800	3,46	3,46	3,39	3,30	3,17	3,00	2,77	2,47	2,08	1,51	1,18	0,97
1 000	3,10	3,10	3,03	2,95	2,84	2,68	2,48	2,21	1,86	1,35	1,06	0,87

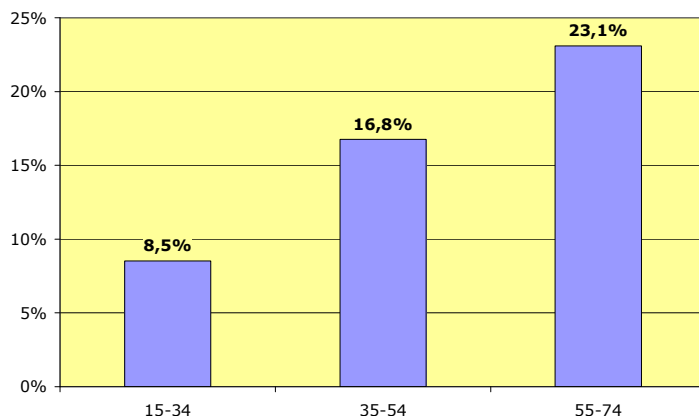
3.2. Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus

Vapramäe – Vellavere – Vitipalu (VVV) sõnakombinatsiooni on kuulnud 15,4% Eesti 15-74 aastastest elanikest ehk umbes 162 000 inimest. Seejuures on teadlikkus VVV-st meeste seas ligi 6 protsendipunkti võrra suurem kui naiste seas.

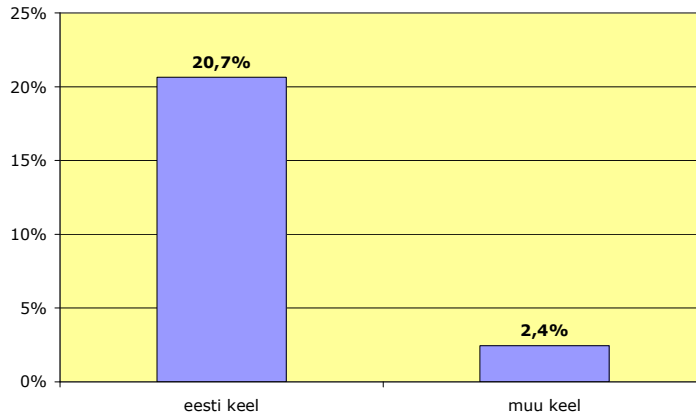
Joonis 1. Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus Eesti 15-74 a. elanike ning soorühmade seas

Küllalt selge seaduspära valitseb VVV tuntuse ja vastaja vanusrühma vahel. Kõige enam teatakse VVV-d vanimas, 55-74 aastaste vanusrühmas (23,1%), kõige vähem aga nooremas, 15-24 aastaste vanusrühmas (8,5%).

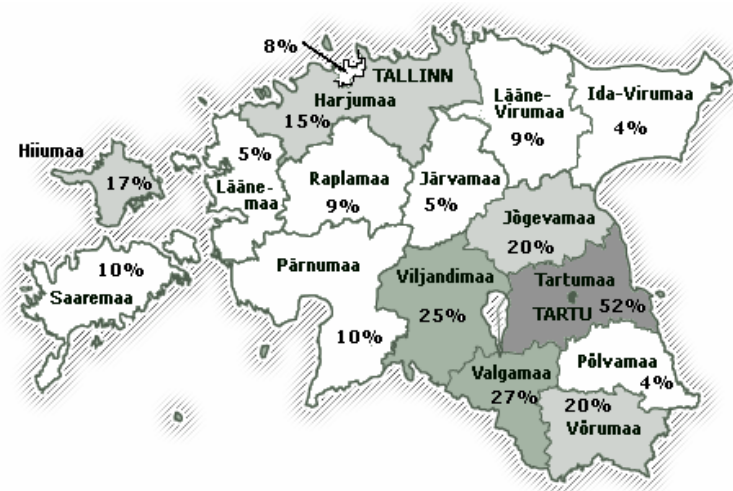
Joonis 2. Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus vanusrühmade seas

Ligi kümnekordne vahe esineb VVV tuntuse osas emakeelrühmade vahel. Kui eestikeelsete elanike seas on VVV-st kuulnuid 20,7%, siis muukeelsete Eesti elanike seas vaid 2,4%.

Joonis 3. Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus emakeelerühmade seas

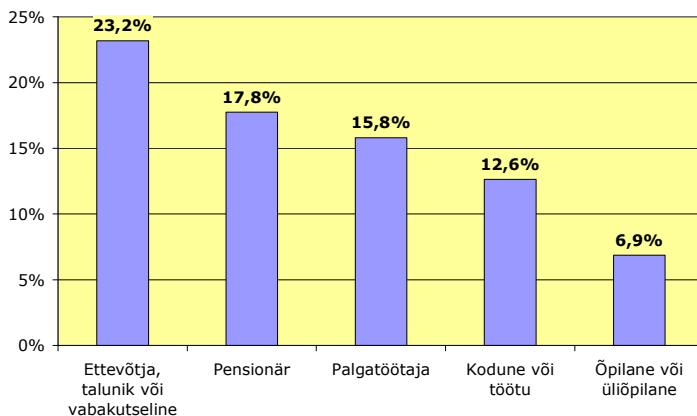
Eesti regioonidest on VVV-st kuulnuid kõige enam Lõuna-Eesti maakondades (va Põlvamaal) ja teistest veel oluliselt enam Tartumaal, kus selliste inimeste osakaal küünib 52 %-ni. Teistes Eesti maakondades jääb VVV-st kuulnute osakaal 4% ja 17% vahele, enamasti alla 10%.

Joonis 4. Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus maakondades ja Tallinnas

Sotsiaalsetest staatusrühmadest on VVV-st kõige teadlikumad ettevõtjad (23,2%), kõige vähem teadlikud aga õpilased/üliõpilased

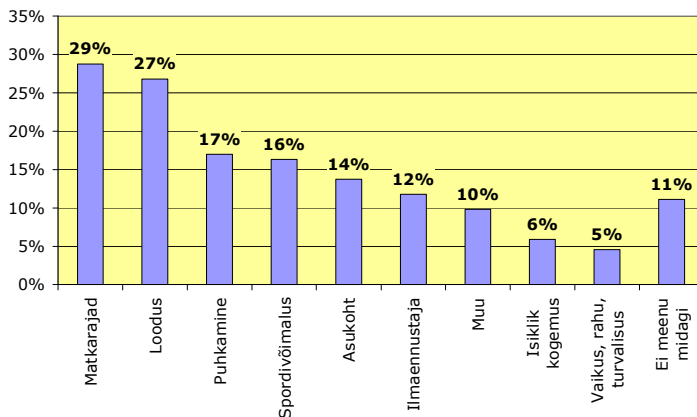
(6,9%). Kõige suurema rühma – palgatöötajate – seas on VVV-st teadlikke keskmisel määral.

Joonis 5. Vapramäe – Vellavere - Vitipalu tuntus staatusrühmade seas

3.3. Vapramäe – Vellavere – Vitipalu kuvand

Eesti elanikud seostavad VVV-ga kõige enam matkaradasid (29% neist, kes on kuulnud sõnakombinatsiooni Vapramäe – Vellavere - Vitipalu) ja loodust (27%). VVV iseloomustamisel kasutatavatest märksõnadest on levinumad veel puhkamine, sport-sportivõimalused, lihtsalt üks (asu)koht ja ilmaennustaja. Veel toob VVV meelde isiklike kogemusi, alale iseloomulikku rahu, vaikust ja turvalisust.

Joonis 6. Vapramäe – Vellavere – Vitipalu'ga seostuvad märksõnad

Meeste ja naiste kuvand VVV-st on üsna sarnane. Olulisemate erinevustena võib välja tuua, et naiste jaoks seostub VVV meestest enam looduse ja isikliku kogemusega, meestel aga väga erinevate muude märksõnadega.

Tabel 7. Märksõnade nimetamine soorühmades

Märksõna	mees	naine	Kokku
Matkarajad	28%	30%	29%
Loodus	23%	30%	27%
Puhkamine	17%	17%	17%
Spordivõimalus	16%	17%	16%
Asukoht	12%	15%	14%
Ilmaennustaja	10%	13%	12%
Muu	13%	7%	10%
Isiklik kogemus	3%	8%	6%
Vaikus, rahu, turvalisus	4%	5%	5%
Ei meenu midagi	13%	10%	11%

Erinevused vanusrühmade kuvandis on oluliselt suuremad. Nii seostub VVV noorte jaoks teistest vanusrühmadest palju sagedamini matkaradadega, vähem aga spordivõimalustega. Vanemaalastele meenub VVV-ga seoses (täpsemalt siis Vellaverrega) sagedasti ilmaennustaja, matkarajad ja loodus aga mitte nii sageli. Viimane on kooskõlas faktiga, et vanemad inimesed on piirkonda viimastel aastatel teistest vähem külastanud (vt 3.5). Keskealised teavad VVV-d teistest rühmadest enam aga seoses looduse ja puhkamisega, samas kui matkarajad ja ilmaennustaja ei ole nende jaoks nii olulised VVV-d iseloomustavad märksõnad.

Tabel 8. Märksõnade nimetamine vanusrühmades

Märksõna	15-34	35-54	55-74	Kokku
Matkarajad	59%	21%	20%	29%
Loodus	28%	32%	22%	27%
Puhkamine	13%	23%	14%	17%
Spordivõimalus	9%	18%	19%	16%
Asukoht	13%	16%	13%	14%
Ilmaennustaja	9%	7%	17%	12%
Muu	0%	11%	14%	10%
Isiklik kogemus	3%	5%	8%	6%
Vaikus, rahu, turvalisus	6%	4%	5%	5%
Ei meenu midagi	9%	9%	14%	11%

Eesti elanikud, kelle emakeel on eesti keel, oskavad VVV-d iseloomustavaid märksõnu nimetada oluliselt sagedamini (vaid 10% neist, kes on kuulnud VVV-st, ei meenu midagi) kui muukeelsed

elanikud (29% ei meenu midagi). Ainult kahe märksõna – puhkamise ja vaikuse-rahu – osas on nende sagedus muukeelsete seas suurem kui eestikeelsete seas.

Tabel 9. Märksõnade nimetamine emakeelerühmades

Märksõna	eesti keel	muu keel	Kokku
Matkarajad	29%	14%	29%
Loodus	27%	14%	27%
Puhkamine	16%	43%	17%
Spordivõimalus	16%	14%	16%
Asukoht	14%	0%	14%
Ilmaennustaja	12%	0%	12%
Muu	10%	0%	10%
Isiklik kogemus	6%	0%	6%
Vaikus, rahu, turvalisus	3%	29%	5%
Ei meenu midagi	10%	29%	11%

Ka regionaalsed erinevused VVV kuvandis on selged. Nii ei meenu vaid 2%-le VVV-st kuulnud Tartumaa elanikele mitte midagi, samas kui mujal Lõuna-Eestis elavate inimeste puhul on nende osakaal 23% ja mujal Eestis elavate puhul 15%. Matkarajad seostuvad VVV-ga eelkõige tartumaalastel, loodus nii Tartumaa kui ka teiste Lõuna-Eesti maakondade elanikele. Puhkamine ja sportimisvõimalused on olulised märksõnad Tartumaa ja muu Eesti jaoks, kuid mitte muu Lõuna-Eesti jaoks.

Tabel 10. Märksõnade nimetamine regioonides

Märksõna	Tartumaa	muu Lõuna-Eesti	muu Eesti	Kokku
Matkarajad	62%	6%	8%	29%
Loodus	40%	35%	10%	27%
Puhkamine	20%	3%	21%	17%
Spordivõimalus	18%	6%	19%	16%
Asukoht	8%	13%	19%	14%
Ilmaennustaja	2%	26%	15%	12%
Muu	10%	13%	8%	10%
Isiklik kogemus	3%	3%	10%	6%
Vaikus, rahu, turvalisus	8%	0%	3%	5%
Ei meenu midagi	2%	23%	15%	11%

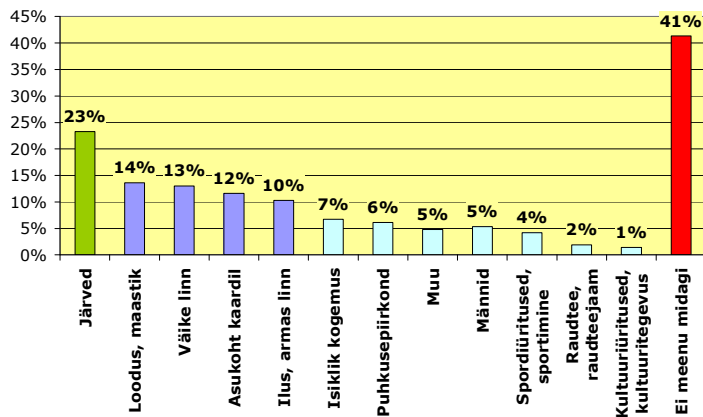
Matkarajad on iseäranis olulised VVV tunnused õpilaste-üliõpilaste jaoks, puhkamine ja sportimisvõimalused ettevõtjate ning ilmaennustaja pensionäride vaatepunktist.

Tabel 11. Märksõnade nimetamine staatusrühmades

Märksõna	Palgatöötaja	Ettevõtja, FIE	Õpilane, üliõpilane	Pensionär	Kokku
Matkarajad	25%	21%	71%	27%	29%
Loodus	34%	29%	29%	17%	27%
Puhkamine	21%	29%	14%	7%	17%
Spordivõimalus	20%	21%	0%	13%	16%
Asukoht	19%	7%	0%	7%	14%
Ilmaennustaja	8%	14%	0%	23%	12%
Muu	8%	14%	0%	13%	10%
Isiklik kogemus	5%	0%	0%	10%	6%
Vaikus, rahu, turvalisus	6%	7%	0%	3%	5%
Ei meenu midagi	6%	14%	29%	17%	11%

3.4. Elva linna kuvand

Elva linnaga seoses meenub Eesti elanikele kõige sagedamini järved - 23%-le kõigist 15-74 aastastest elanikest. Küllalt paljude jaoks on Elva puhul olulised veel siinsed maastikud/loodus ning see, et tegemist on väikese, ilusa ja armsa linnaga puhkusepiirkonnas. Elvaga seostatakse veel mände, sportimist ja spordiüritusi, raudteed ja kultuuriüritusi. 41% Eesti elanikest ei meenu Elva linnaga seoses midagi.

Joonis 7. Elva linnaga seostuvad märksõnad

Tabelist ilmneb, et meeste ja naiste kuvand Elva linnast on väga sarnane.

Tabel 12. Märksõnade nimetamine soorühmades

Märksõna	mees	naine	Kokku
Järved	23%	23%	23%
Loodus, maastik	13%	14%	14%
Väike linn	12%	13%	13%
Asukoht kaardil	12%	11%	12%
Ilus, armas linn	11%	10%	10%
Isiklik kogemus	6%	7%	7%
Puhkusepiirkond	6%	6%	6%
Muu	6%	4%	5%
Männid	5%	6%	5%
Spordiüritused, sportimine	6%	3%	4%
Raudtee, raudteejaam	2%	2%	2%
Kultuuriüritused, kultuuritegevus	1%	2%	1%
Ei meenu midagi	40%	42%	41%

Teistest vanusrühmadest enam seostavad Elva linnaga loodust keskealised, asendit aga puhkepiirkonnas vanemaealised. Mõlemad rühmad, nii vanema- ja keskealised, iseloomustavad Elvat kui ilusat ja armast linna sagedamini kui noored. Noorte seas on kõige enam ka neid, kellel ei meenu Elva linnaga seoses midagi.

Tabel 13. Märksõnade nimetamine vanusrühmades

Märksõna	15-34	35-54	55-74	Kokku
Järved	22%	24%	25%	23%
Loodus, maastik	10%	17%	13%	14%
Väike linn	14%	12%	13%	13%
Asukoht kaardil	14%	9%	11%	12%
Ilus, armas linn	7%	12%	13%	10%
Isiklik kogemus	5%	7%	8%	7%
Puhkusepiirkond	5%	5%	9%	6%
Muu	3%	5%	7%	5%
Männid	3%	7%	6%	5%
Spordiüritused, sportimine	3%	6%	4%	4%
Raudtee, raudteejaam	1%	3%	3%	2%
Kultuuriüritused, kultuuritegevus	1%	2%	2%	1%
Ei meenu midagi	49%	37%	36%	41%

Eesti elanikud, kelle emakeel on eesti keel, omavad palju paremat ettekujutust Elvast võrrelduna siinsete muukeelsete inimestega. Nii ei meenu Elvaga seoses midagi eestikeelsetele elanikele 29%, muukeelsete elanike seas on selliste osakaal aga tervelt 71%. Muus osas kuvandid keelerühmade vahel väga erinevad ei ole – kõik

peamised märksõnad esinevad ka muukeelsete vastustes, lihtsalt harvemini kui eestikeelsete elanike seas.

Tabel 14. Märksõnade nimetamine emakeelerühmades

Märksõna	eesti keel	muu keel	Kokku
Järved	30%	6%	23%
Loodus, maastik	16%	7%	14%
Väike linn	15%	8%	13%
Asukoht kaardil	12%	10%	12%
Ilus, armas linn	13%	4%	10%
Isiklik kogemus	9%	2%	7%
Puhkusepiirkond	8%	2%	6%
Muu	6%	1%	5%
Männid	7%	0%	5%
Spordiüritused, sportimine	5%	1%	4%
Raudtee, raudteejaam	3%	0%	2%
Kultuuriüritused, kultuuritegevus	2%	0%	1%
Ei meenu midagi	29%	71%	41%

Ka regionaalsed erinevused Elva linna kuvandi osas on suured ja süstemaatilised. Tartumaal on inimesi, kes ei oska Elva linna ühegi märksõnaga iseloomustada vaid 3%, mujal Lõuna-Eestis 24% ja mujal Eestis küünib selliste osakaal 51%-ni.

Tabel 15. Märksõnade nimetamine regioonides

Märksõna	Tartumaa	muu Lõuna-Eesti	muu Eesti	Kokku
Järved	47%	37%	17%	23%
Loodus, maastik	37%	17%	9%	14%
Väike linn	25%	9%	12%	13%
Asukoht kaardil	1%	9%	14%	12%
Ilus, armas linn	22%	12%	8%	10%
Isiklik kogemus	13%	9%	5%	7%
Puhkusepiirkond	11%	11%	4%	6%
Muu	7%	11%	3%	5%
Männid	17%	9%	3%	5%
Spordiüritused, sportimine	4%	5%	4%	4%
Raudtee, raudteejaam	7%	2%	1%	2%
Kultuuriüritused, kultuuritegevus	4%	2%	1%	1%
Ei meenu midagi	3%	24%	51%	41%

Sotsiaalse staatuse alusel eristub teistest kõige enam õpilaste, üliõpilaste rühm, kelle seast enim - 55% - inimestele ei meenu linnast midagi. Kõige teadlikumana eristub ettevõtjate rühm, kelle

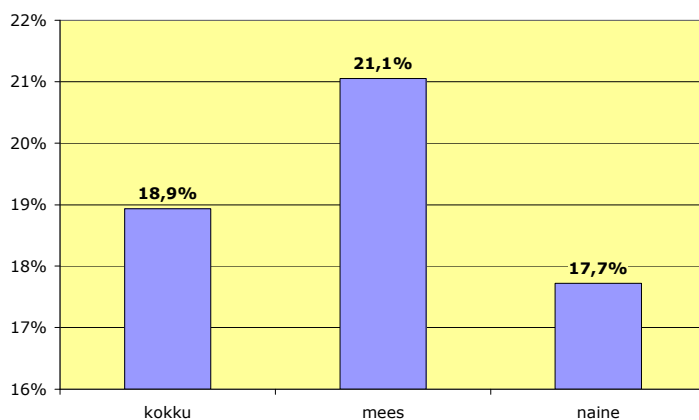
seas vastavaid isikuid on 34%. Ettevõtjate seas on keskmisest enam ka neid, kelle jaoks Elva seostub järvede, looduse ja isikliku kogemusega.

Tabel 16. Märksõnade nimetamine staatusrühmades

Märksõna	Palgatöötaja	Ettevõtja, FIE	Õpilane, üliõpilane	Pensionär	Kokku
Järved	25%	30%	14%	22%	23%
Loodus, maastik	15%	21%	10%	9%	14%
Väike linn	14%	9%	11%	10%	13%
Asukoht kaardil	11%	10%	16%	10%	12%
Ilus, armas linn	12%	7%	3%	11%	10%
Isiklik kogemus	6%	12%	5%	11%	7%
Puhkusepiirkond	7%	4%	4%	7%	6%
Muu	5%	6%	4%	7%	5%
Männid	7%	4%	1%	6%	5%
Spordiüritused, sportimine	4%	7%	1%	5%	4%
Raudtee, raudteejaam	1%	3%	2%	3%	2%
Kultuuriüritused, kultuuritegevus	2%	1%	1%	1%	1%
Ei meenu midagi	39%	34%	55%	41%	41%

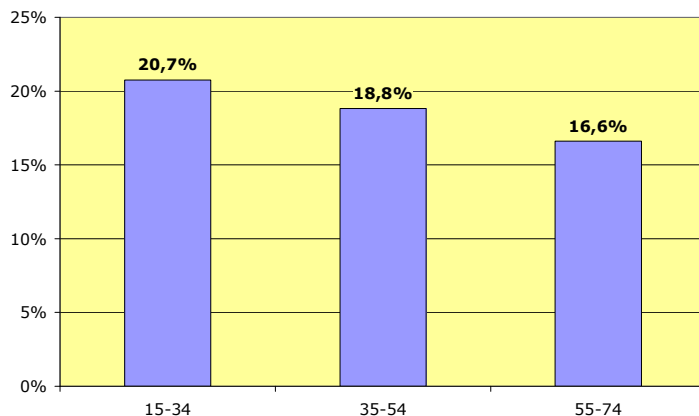
3.5. Elva puhkepiirkonna külastatavus

Elva puhkepiirkonda on viimase kolme aasta jooksul külastanud 18,9% Eesti 15-74 aastastest elanikest ehk 198 000 inimest. Sarnaselt VVV tuntusele on külasthanute osakaal meeste seas mõnevõrra suurem kui naiste seas, kuid erinevus ei ole väga suur.

Joonis 8. Elva puhkepiirkonna külastatavus Eesti 15-74 a. elanike ning sooliste rahvastikurühmade seas

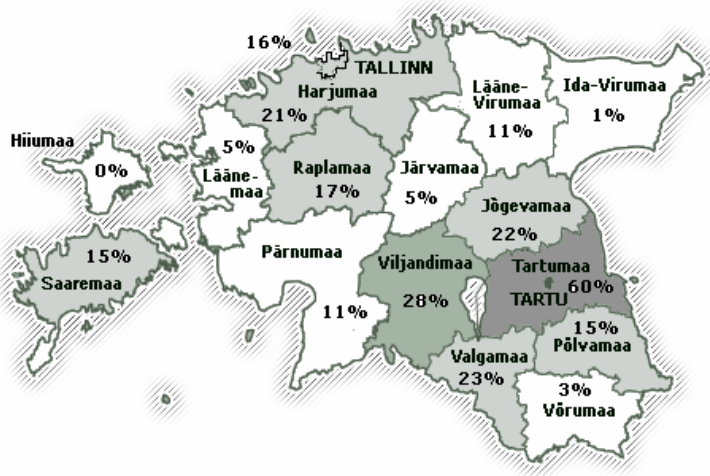
Kui VVV tundus kahanes noorima vanuserühma suunas, siis Elva puhkepiirkonna külastatavuse osas on olukord vastupidine – kõige enam on piirkonda viimase kolme aasta jooksul külastanud noorte seas ja kõige vähem vanemate inimeste seas.

Joonis 9. Elva puhkepiirkonna külastatavus vanusrühmade seas

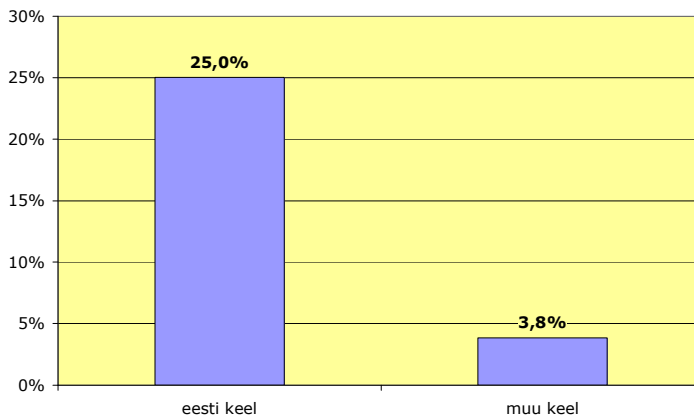
Regionaalselt tõuseb külastatavuse osas teistest selgelt esile Tartumaa, kus 60% maakonna elanikest on piirkonda külastanud (või elab seal). Vähemalt 15% on Elva puhkepiirkonda külasthanute

osakaal ka Lõuna-Eesti maakondades (va Võrumaa), Harjumaa, Tallinnas, Raplamaal ja Saaremaal.

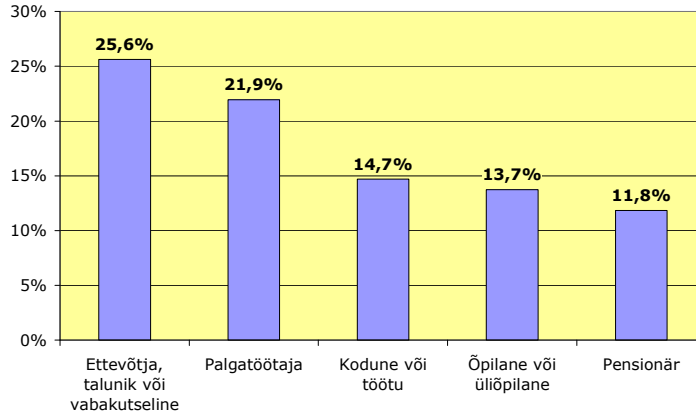
Joonis 10. Elva puhkepiirkonna külastatavus maakondades ja Tallinnas

Vähene teadmine piirkonnast ja muukeelsete elanike paiknemine valdavalt kaugemates Põhja-Eesti maakondades väljendub rühmade külastustes emakeele põhjal. Eesti elanike, kelle emakeel on eesti keel, seas on piirkonda viimasel kolmel aastal külastanute osakaal üle 7 korra suurem.

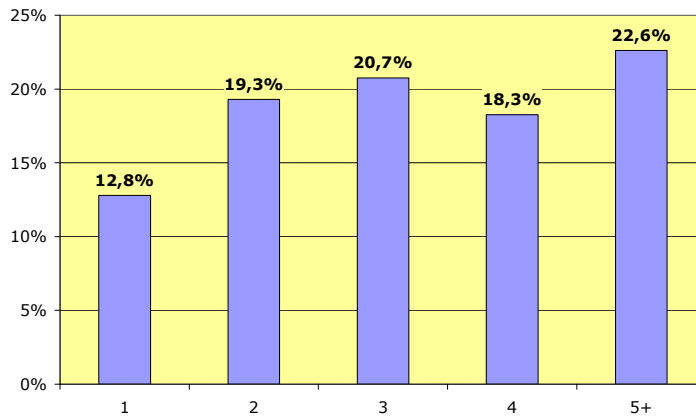
Joonis 11. Elva puhkepiirkonna külastatavus emakeelerühmade seas

Kõige enam piirkonda külastanud on ettevõtjate seas – 25,6%. Keskmisest külastatavuse tasemest jäävad märkimisväärselt allapoole aga töötud-kodused, õpilased-üliõpilased ning pensionärid.

Joonis 12. Elva puhkepiirkonna külstatavus staatusrühmade seas

Leibkondadest eristub teistest ühe leibkonnaliikmega leibkonnad, kelle seas on piirkonda külstanute osakaal teistest oluliselt madalam.

Joonis 13. Elva puhkepiirkonna külstatavus erineva suurusega leibkondade seas

4. Tartumaa küsitlus

4.1. Valim, küsitlusmeetod ja andmetöötlus

Uuringu üldkogumi moodustavad kõik Tartu maakonna 15 - 74 aastased elanikud, kokku 114 311 inimest. Planeeritud süstemaatilise juhuvalimi suurus oli 300 küsitletavat, mis jaotuks regionaalselt kolme võrdsesse ossa - selliselt, et nii Tartu linnast, Elva piirkonnast (Elva linn, Nõo vald, Konguta vald, Rõngu vald), kui ka mujalt Tartumaalt oleks igast 100 vastajat. Samuti kavandati valim selliselt, et tagataks küsitletavate vastavus maakonna vanuselise struktuuriga (rühmad 15-24, 25-44, 45-64, 65-74) kuni 20% erinevusega. Neist tingimustest lähtuvalt koostati telefoniküsitluse valim Tartumaa telefoninumbrite (10% mobiiltelefoninumbreid ja 90% tavanumbreid) juhuvalimi alusel.

Tegelikult küsitleti 306 Tartumaa elanikku, kellest 202 olid naised ja 104 mehed. Järgnevad tabelid kirjeldavad küsitletute vanuselist ja piirkondlikku struktuuri ning jagunemist sotsiaalse staatuse alusel.

Tabel 17. Küsitletute jaotus vanusrühmadesse

	Arv	Osakaal
15-24	58	19,0
25-44	104	34,0
45-64	93	30,4
65-74	47	15,4
Määratlemata	4	1,3
Kokku	306	100,0

Tabel 18. Küsitletute jagunemine sotsiaalse staatuse alusel

	Arv	Osakaal
Palgatöötaja	168	53,0%
Ettevõtja, talunik, vabakutseline	32	10,1%
Õpilane, üliõpilane	46	14,5%
Kodune, töetu	10	3,2%
Pensionär	61	19,2%
Kokku	317	100,0%

Tabel 19. Küsitletute piirkondlik jaotus

	Arv	Osakaal
Elva piirkond	93	30,4
Tartu linn	118	38,6
Muu Tartumaa	95	31,0
Kokku	306	100,0

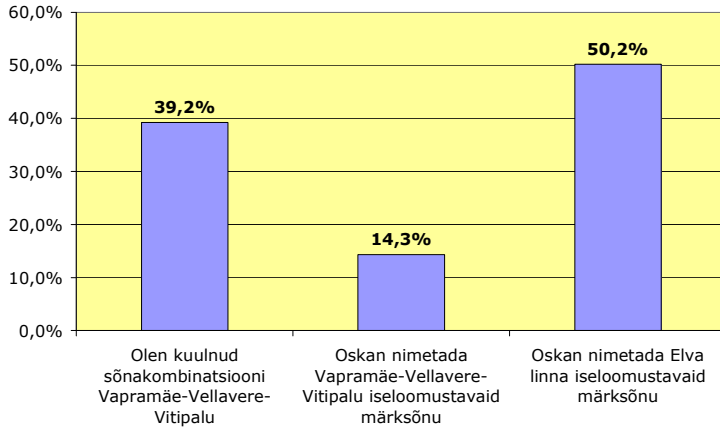
Tulenevalt valimi piirkondlikust kriteeriumist ja sellest, et naiste osakaal küsitletute seas ületas oluliselt nende osakaalu üldkogumis, teostati vastuste analüüsil kaalumise soo- ja piirkonna tunnustest lähtuvalt.

Küsitlus viidi läbi ajavahemikus 5.-18. juuni 2006. aastal telefoniküsitluse vormis. Küsimustik sisaldas nii suletud kui avatud küsimusi ning intervjuu kestvus oli kuni 20 minutit, sõltuvalt vastuste iseloomust. Küsitluse viisid läbi OÜ Tartu Klaster küsitlajad. Kokku helistati läbi 1027 numbrit, millest mittevastanuid oli 469, mittekvalifitseerunud vastajaid (number tegelikult liikunud mujale, vastaja ei ole kohalik elanik või ei vastanud vanusepiiridele) 98, kvoodi täitumisi 126, valesid telefoninumbreid (firma number, faks vms) 5 ja keeldumisi 4. Katkestatud kõnesid ei olnud.

Küsitlustulemuste töötlemisel kasutati andmetöötluspaketti SPSS ja MS Excel standardtarkvara.

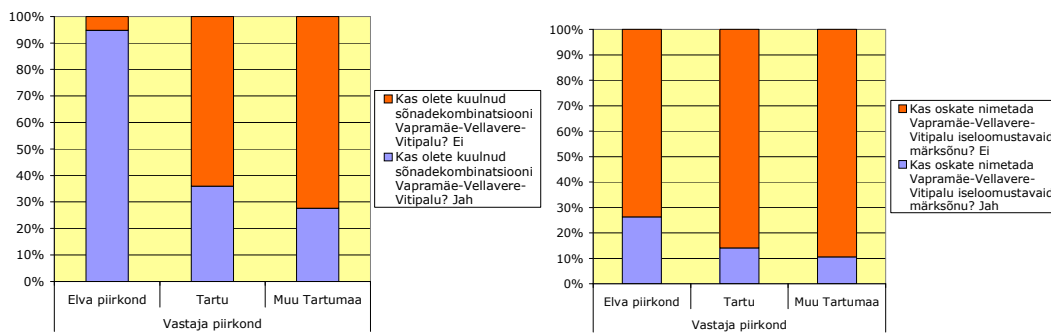
4.2. Vapramäe – Vellavere – Vitipalu ning Elva linna tuntus ja kuvand Tartumaal

Telefoniküsitluse tulemuste järgi on ligi 40% Tartumaa elanikest kuulnud sõnakombinatsiooni Vapramäe – Vellavere – Vitipalu ning 14,3% oskas nimetada VVV-d iseloomustavaid märksõnu. Elva linna kohta teab märksõnu aga pisut üle poole maakonna elanikest.

Joonis 14. Vapramäe – Vellavere –Vitipalu tuntus ning oskus nimetada Vapramäe – Vellavere –Vitipalu ja Elva linnaga seotud märksõnu

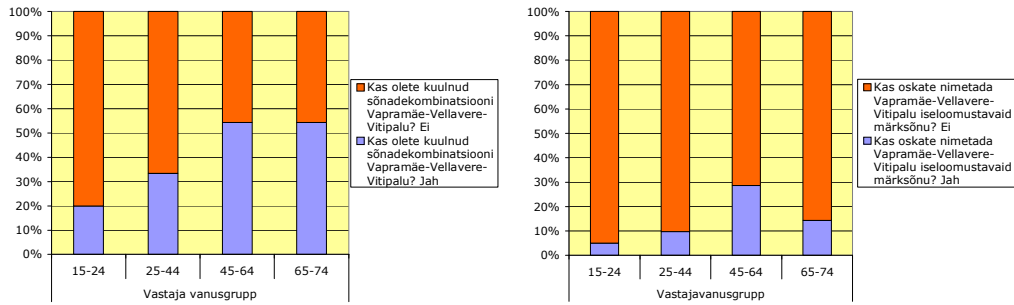
VVV tuntus on Tartumaa piirkondades väga erinev – kui Elva piirkonnas ulatub nende osakaal, kes on kuulnud VVV sõnakombinatsiooni, 95%-ni elanikkonnast, siis Tartu linnas natuke üle 1/3-ni ja mujal Tartumaal ¼-ni elanikest. Sarnase jaotusega, kuigi madalamal tasemel, on ka elanike valmisolek nimetada VVV-d iseloomustavaid märksõnu.

Joonis 15. Vapramäe – Vellavere –Vitipalu tuntus ning oskus nimetada VVV-d iseloomustavaid märksõnu Tartumaa piirkondades

Olulised erinevused VVV tuntuses on ka vanusrühmade vahel. Kahes vanemas vanusrühmas küünib nende osakaal, kes on kuulnud VVV sõnakombinatsiooni, üle poole, samas kui 25-44 aastaste seas on vastav näitaja 1/3 ja 15-24 aastaste seas vaid 20%. Nooremates vanusrühmades on vanematest rühmadest oluliselt väiksem ka oskus nimetada VVV-d iseloomustavaid märksõnu. Samuti selgub andmetest, et 45-64 aastaste teadmised VVV-st on märgatavalt suurem kui 65-74 aastaste seas. Kuigi mõlemad rühmad on VVV-d kuulnud enam-vähem ühe palju, siis

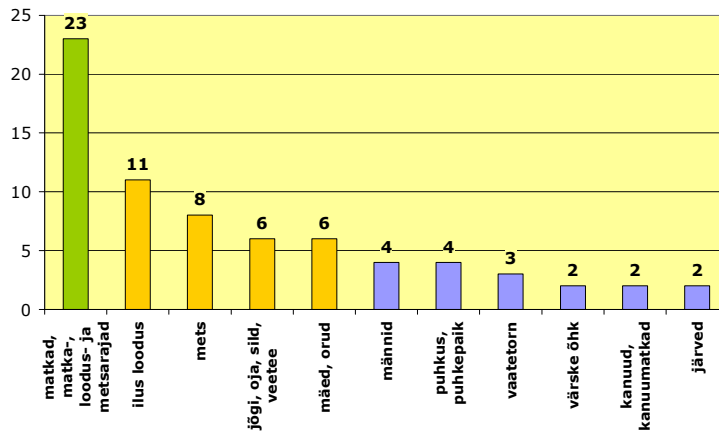
märksõnu välja tuua oskajate osakaal on 45-64 aastaste seas ligi poole suurem.

Joonis 16. Vapramäe–Vellavere–Vitipalu tuntus ja oskus nimetada VVV-d iseloomustavaid märksõnu vanusrühmades

Kõige sagedamini kasutasid maakonna elanikud VVV iseloomustamiseks termineid, mis seotud matkamise ja matkaradadega. Rohkem leidsid nimetamist veel märksõnad, mis viitasid ilusale loodusele, metsale, jõe-veetele ning mägedele-organidele.

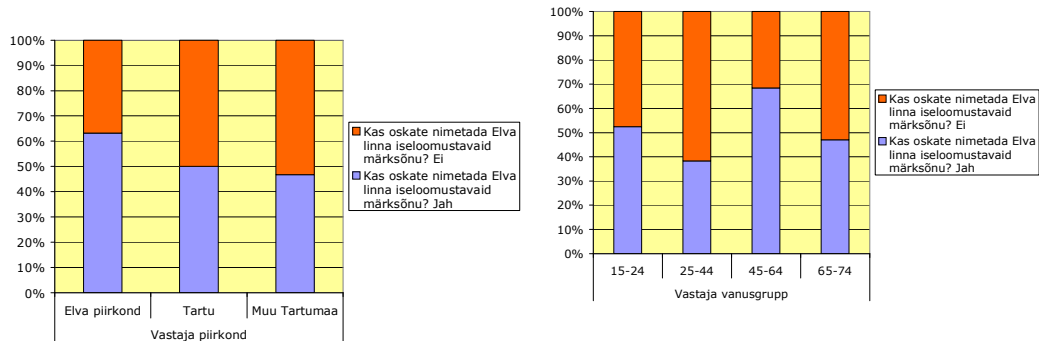
Matkad ja matkarajad on VVV tunnuseks eeskätt Elva piirkonna ja Tartu linna elanikele. Tartumaa teiste omavalitsusüksuste elanike seas kasutati kõige sagedamini mõnevõrra üldisemat märksõna "ilus loodus".

Joonis 17. VVV iseloomustamiseks kasutatud märksõnade sagedus

Teadmine Elva linna kohta on maakonnas piirkondlikult märgatavalt ühtlasemalt jaotunud. Kui Elva piirkonnas oli valmis Elva linna märksõnadega iseloomustama üle 60% elanikest, siis ka Tartu linnas ja mujal Tartumaal ulatus nende inimeste osakaal ligi 50%-

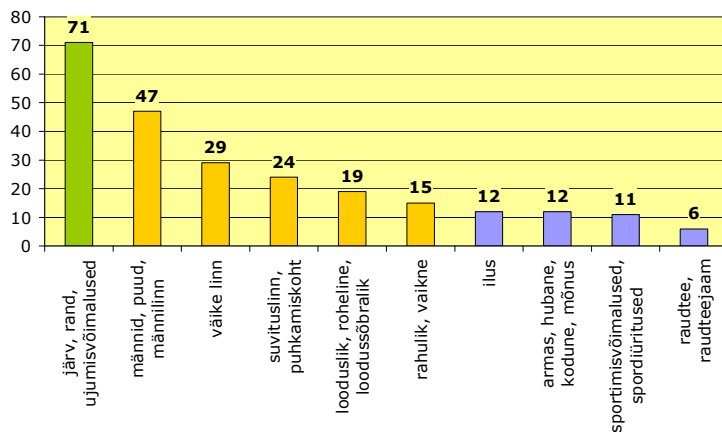
ni. Sarnaselt VVV iseloomustamisele on ka Elva linna osas kõige teadlikum 45-64 aastaste rühm. Erinevalt VVV-st on ka noorimas, 15-24 aastaste rühmas suhteliselt palju neid, kes oskavad nimetada märksõnu Elva linna kohta.

Joonis 18. Oskus nimetada Elva linna iseloomustavaid märksõnu Tartumaa piirkondades ja vanusrühmades

Elva linna iseloomustamisel kasutavad maakonna elanikud kõige sagedamini märksõnu, mis viitavad järvedele, järverannale ja ujumisvõimalustele. Olulisteks Elva tunnusteks peetakse ka mände ja puid, linna väiksust, seotust suvitamise ja puhkusega, rohelisust ja looduslikkust ning rahulikkust, vaikust.

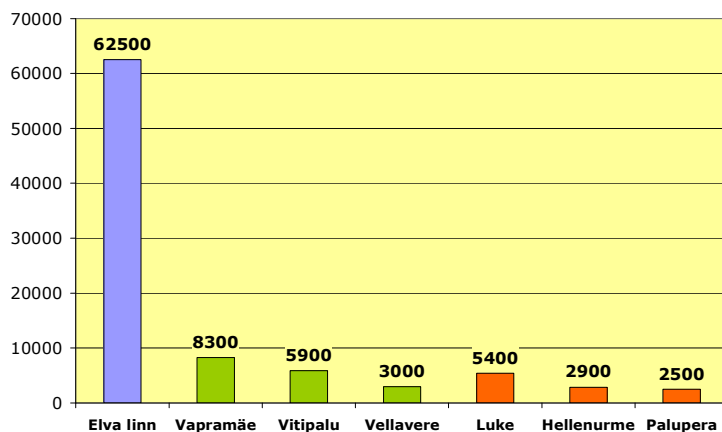
Linna kuvandis võib välja tuua mitmeid piirkondlikke erisusi. Järvede, ranna ja ujumisvõimaluste poolest on Elva tuntud rohkem Elva piirkonnas ja Tartu linnas, mujal maakonnas vähem. Elva kui männilinn on kinnistunud aga eelkõige Elva piirkonna elanike seas. Tartu linna ja muu maakonna jaoks on Elva pigem armas, hubane väikelinn.

Joonis 19. Elva linna iseloomustamiseks kasutatud märksõnade sagedus

4.3. Elva puhkepiirkonna paikade külastatavus, külastamise eesmärgid ja külastajate rahulolu

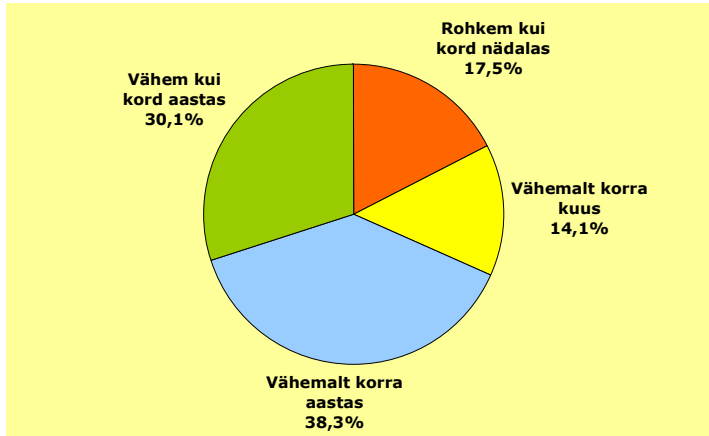
Elva puhkepiirkonda kuuluvatest paikadest külastavad Tartumaa elanikud teistest kordi enam puhkepiirkonna keskust Elva linna. Viimase kolme aasta jooksul on Elva linna külastanud (või elab seal) 55% maakonna 15-74 aastastest elanikest ehk 62500 inimest. Teistest paikadest on enim külastajaid maakonnast olnud Vapramäe loodusradadel – 8300 ehk 7,3% maakonna 15-74 aastastest elanikest. Üle 5000 on Tartumaa külastajate arv veel Vitipalu radadel ja Luke mõisakompleksis.

Joonis 20. Elva puhkepiirkonna paikade külastatavus

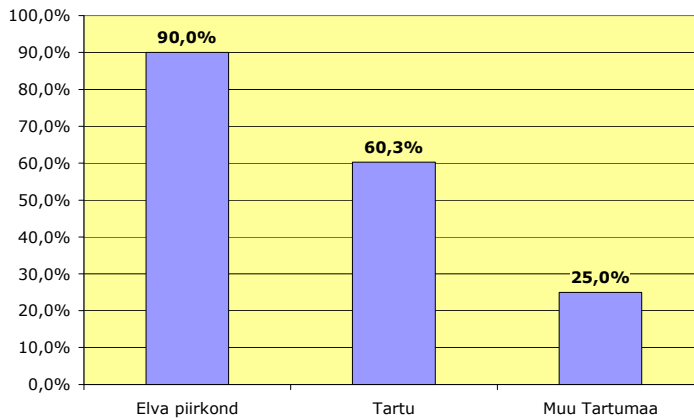
4.3.1. Elva linn

Elva linna on viimase kolme aasta jooksul külastanud 62500 inimest Tartumaa elanikest u 1/3 on teinud seda vähemalt korra kuus ja 2/3 harvemini.

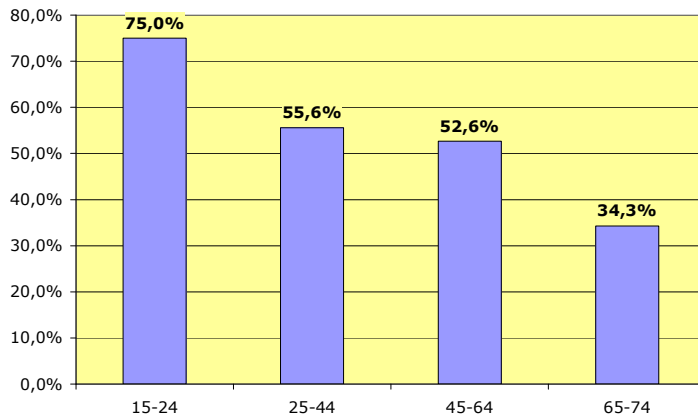
Joonis 21. Elva linna külastamise sagedus 15-74 a. Tartumaa elanike seas

Väga selgelt tulevad välja piirkondlikud erisused. Kui Elva piirkonna elanikest on Elva linnas käinud (või elab seal) 90% ja Tartu linna elanikest 60%, siis ülejäänud Tartumaa elanikud külastavad Elva linna oluliselt vähem – vaid 25% on seda viimase kolme aasta jooksul teinud.

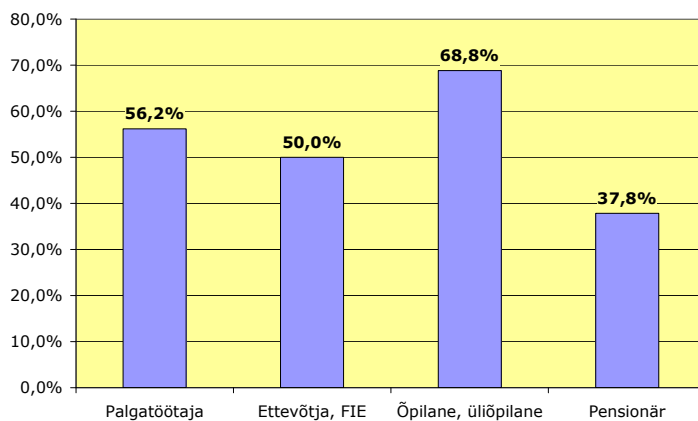
Joonis 22. Elva linna viimase kolme aasta jooksul külastanute osakaal Tartumaa regioonides

Vanusrühmadest tõusevad suurema külastatavusega esile noored 15-24 aastased, kellest tervelt 75% on Elva linna viimasel ajal külastanud. Kõige vähem on Elvat külastanud omakorda vanimas vanusrühmad, vaid 34%.

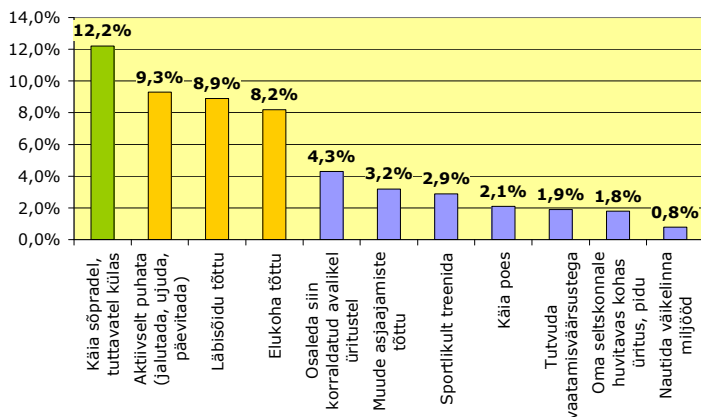
Joonis 23. Elva linna viimase kolme aasta jooksul külastanute osakaal vanusrühmades

Kooskõlas külastatavuse vanuselise jaotusega on ka külastatavuse osakaalud peamistes sotsiaalse staatuse rühmades – kõige suurem on Elvat külastanute osakaal õpilaste-üliõpilaste seas ja väikseim pensionäride seas.

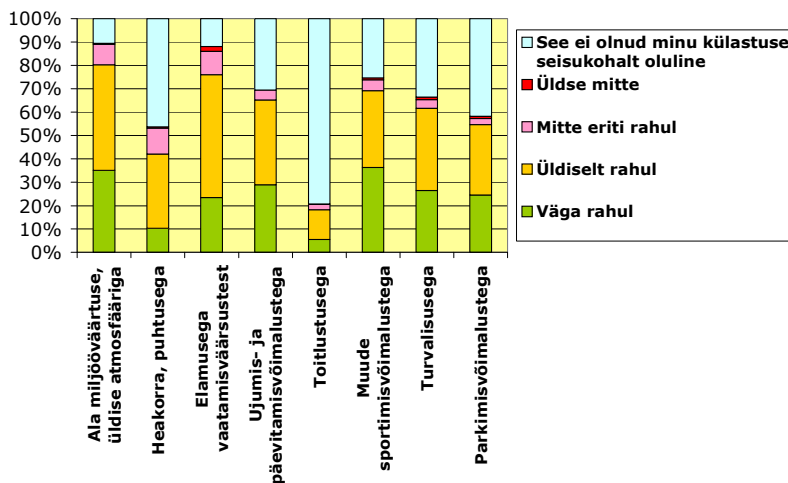
Joonis 24. Elva linna viimase kolme aasta jooksul külastanute osakaal staatusrühmades

Kõige levinum Elva linna külastuse eesmärk Tartumaa elanike seas on sõpradel ja tuttavatel külas käimine. Elva avalike puhkamisvõimalustega seotud eesmärkidest on sagedasim (9%) maakonna elanike jaoks võimalus järverandades päevitada, ujuda ning linna parkides jalutada. Üle 4% tartumaalastele on Elva külastamise eesmärgiks osalemine linna korraldatud üritustel ja ligi 3% soov linnas sportlikult treenida. Elva vaatamisväärsused ja väikelinna eriomane miljöö maakonna elanike jaoks väga suured külastamise põhjused ei ole. Paljude maakonna elanike jaoks on Elva külastamine seotud mitte puhkamise vaid igapäevaelu vajadustega – siin elatakse, käiakse poes ja aetakse asju, siit sõidetakse läbi.

Joonis 25. Elva linna külastamise eesmärgid

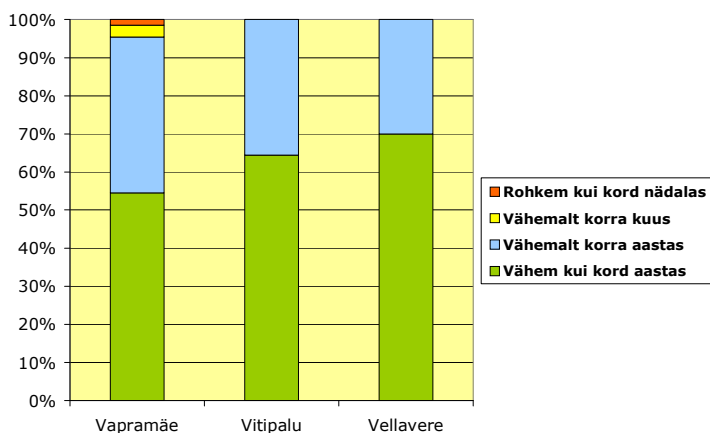
Elva linna külastajate hinnangutes domineerivad üldiselt rahul või väga rahul vastused. Kõige enam on Elva linna külastajad rahul siinsete ujumis- ja päevitamisevõimalustega ning ka muude sportimisvõimalustega. Rahulolematust esineb kõige sagedamini aga seoses vaatamisväärsuste nappuse, heakorra ning ka linna miljööväärtusega. Erinevused linnaelu ja -keskkonna aspektide osas ei ole siiski suured.

Joonis 26. Külastajate rahulolu Elva linnaga

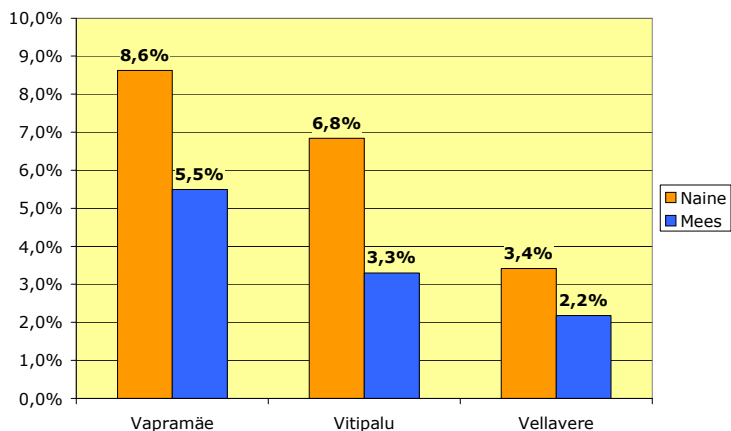
4.3.2. Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusrajad

VVV loodusradadest on Tartumaa elanike poolt külstatavaim Vapramäe ning kõige vähem külstatatud Vellavere. Viimase kolme aasta jooksul on Vapramäed külstanud u 8300 (7,3%), Vitipalu 5900 (5,2%) ja Vellavere 3000 (2,6%) 15-74 aastast maakonna elanikku. Vapramäe külstatajate seas on suurim ka nende osakaal, kes külstatavad paika sagedamini.

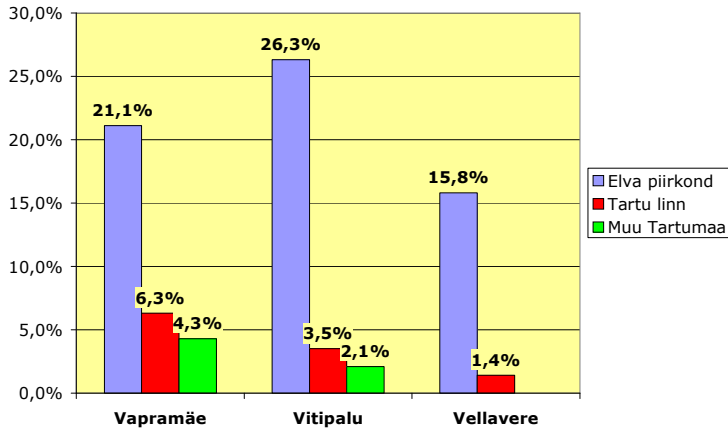
Joonis 27. Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusradade külstatamise tihedus 15-74 a. Tartumaa elanike seas

Kõigi kolme VVV paiga puhul on külstanute osakaal oluliselt suurem naiste seas.

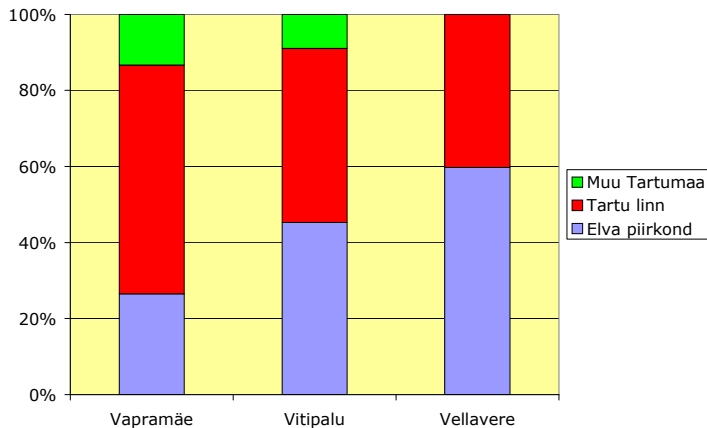
Joonis 28. VVV alalid viimase kolme aasta jooksul külstanute osakaal soorühmades

Nii Vapramäe, Vitipalu kui ka Vellavere loodusradasid külastanute osakaal on Elva piirkonna elanike seas oluliselt suurem kui mujal Tartumaal elavate elanike seas. Kõige rohkem on Elva piirkonnas Vitipalu külastanuid, kõige vähem Vellavere külastanuid.

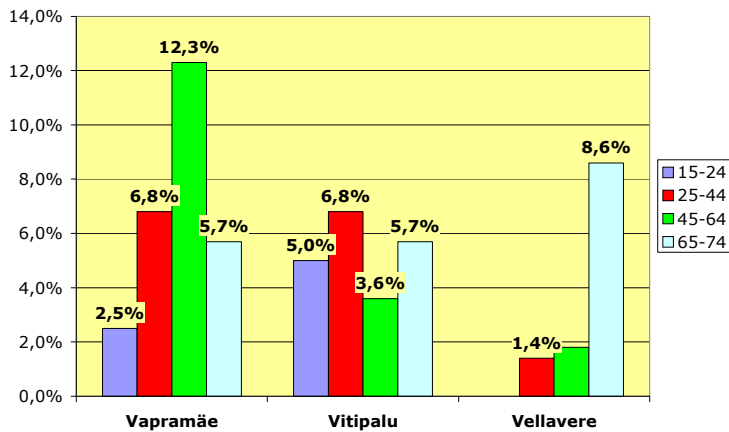
Joonis 29. VVV loodusradasid viimase kolme aasta jooksul külastanute osakaal Tartumaa piirkondades

Samas, võttes arvesse piirkondade erinevaid rahvaarve selgub, et Elva piirkonna ja Tartu linna elanikke käib VVV aladel üsna võrdselt. Vapramäe loodusradasid on viimase kolme aasta jooksul külastanud ligi 5000 Tartu linna (u 60% kõigist külastajatest), 2200 Elva piirkonna ja 1100 muu Tartumaa elanikku. Vitipalu puhul on Elva piirkonnast ja Tartu linnast pärit külastajate arv ja osakaal kõigist maakonna külastajatest suhteliselt võrdne – vastavalt 2700 inimest ja 45%. Vellavere loodusradadel on ülekaalus aga kohalikud Elva piirkonna inimesed.

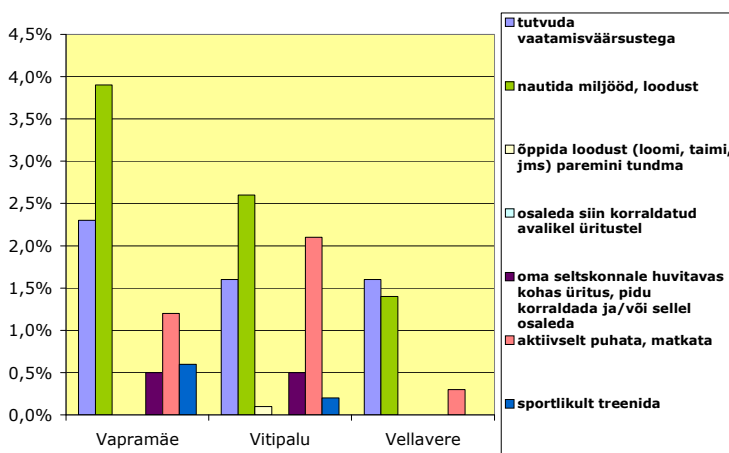
Joonis 30. Tartumaa piirkondade elanike osakaal VVV loodusradasid külastanud maakonna elanike seas

Vanusrühmade analüüs näitab esiteks, et Vapramäed külastavad teistest enam vanemas keskeas olevad maakonna elanikud ja kõige vähem noored, 15-24 aastased ning teiseks, et Vellaveres on selliseks rühmaks vanemaealised. Vitipalu puhul olulisi erinevusi vanusrühmade külastuskäitumises ei ole.

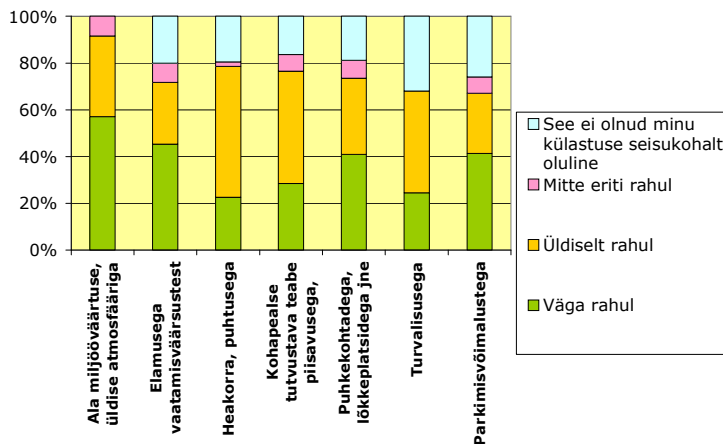
Joonis 31. VVV loodusradasid viimase kolme aasta jooksul külastanute osakaal vanusrühmades

Kõige levinum külastuseesmärk on Vapramäe ja Vitipalu loodusradade puhul võimalus nautida paiga loodust, Vellaveres edestab seda pisut eesmärk tutvuda vaatamisväärsustega. Aktiivse puhkamise eesmärk on teistest olulisemal kohal Vitipalu külastamisel.

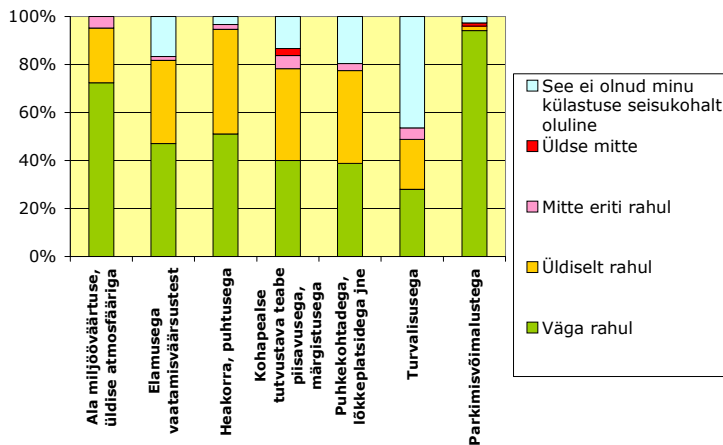
Joonis 32. Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusradade külastamise eesmärgid

Kõik vastanud pidasid külastuse seisukohast oluliseks paiga miljööväärtust, üldist atmosfääri. Ka teisi hindamist pälvinud aspekte peetakse enamuse – 65-85% - vastanute arvates oluliseks. Vapramäe külalised on paigaga üldjoontes rahul. Väga rahul hinnanguid pälvivad suhteliselt kõige enam just ala miljööväärtus, aga ka parkimisvõimalused, elamus vaatamisväärsustelt ja puhkekohad, lõkkeplatsid. Pea kõik – v.a. turvalisus – aspektid pälvivad vähesel määral (kuni 8% mitte eriti rahul olevaid) ka rahulolematuid hinnanguid.

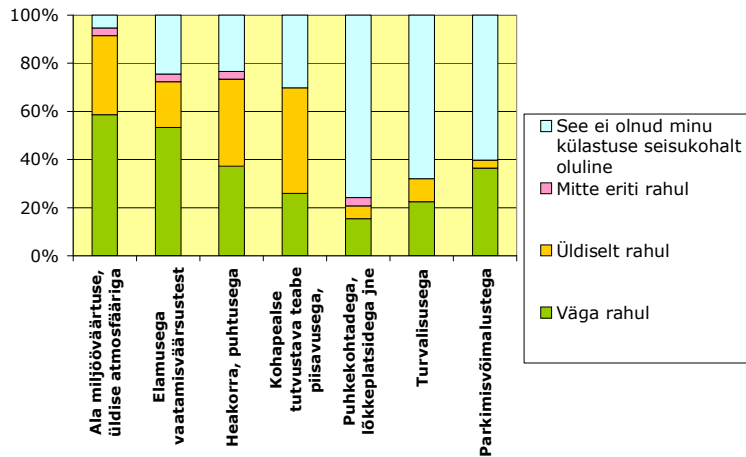
Joonis 33. Külaliste rahulolu Vapramäe loodusradadega

Elva-Vitipalu külastajad on kõige enam väga rahul parkimisvõimalustega. Väga rahul hinnangud on ülekaalus kas seoses ala miljööväärtusega ning heakorraga. Kõige enam ollakse rahulolematu kohapealse teabe ja märgistuse osas.

Joonis 34. Külaliste rahulolu Vitipalu loodusradadega

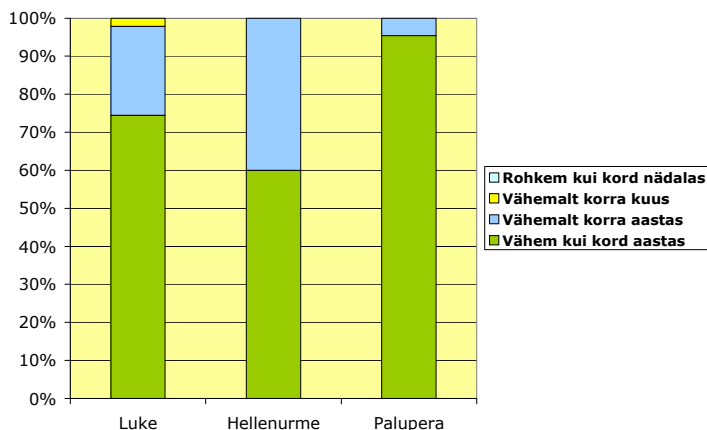
Vellavere külastajate hinnangud on kitsamad – paljud aspektid ei oma nende jaoks tähtsust. Kõige enam rahul ollakse ala miljööväärtusega ja elamusega vaatamisväärsustest. Rahulolematuid hinnanguid on väga vähe.

Joonis 35. Külaliste rahulolu Vellavere loodusradadega

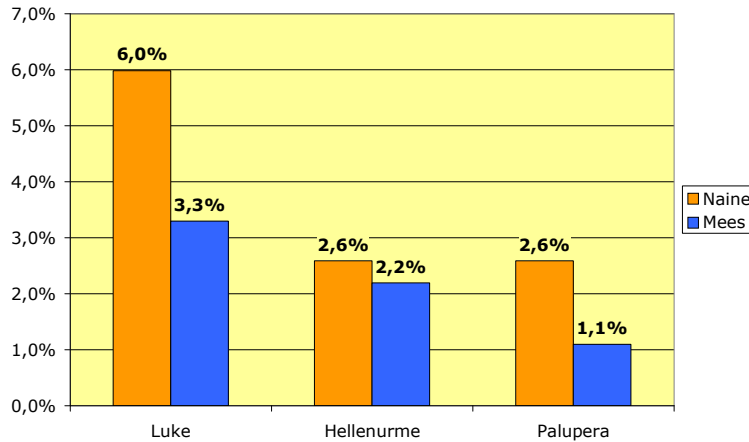
4.3.3. Luke, Hellenurme ja Palupera mõisakompleksid

Valdav osa mõisakomplekse Tartumaalt külastavaid inimesi teeb seda harva – enamasti vähem kui kord aastas. Hellenurme ja Luke mõisakompleksi külastajate seas on siiski märkimisväärne ka nende osakaal, kes külastavad paigasid vähemalt korra aastas (kuid mitte siiski korra kuus).

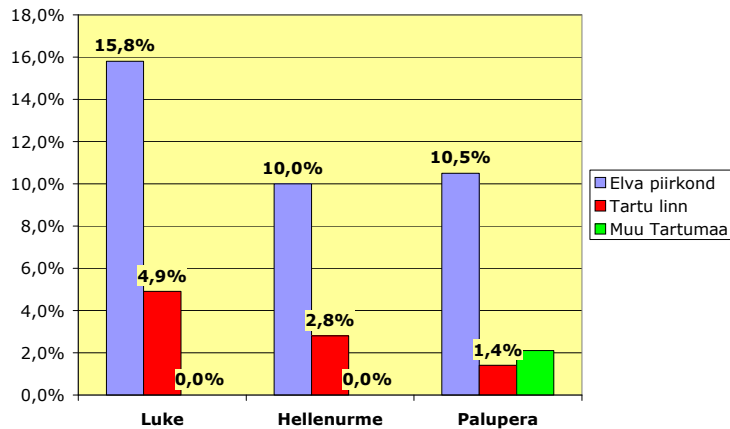
Joonis 36. Mõisakomplekside külastamise sagedus 15-74 a. Tartumaa elanike seas

Maakonna 15-74 aastastest elanikest 4,7% on viimase kolme aasta jooksul külstanud Luke, 2,5% Hellenurme ja 2,2% Palupera mõisakompleksi. Luke ja Palupera mõisakompleksi külstatavus on naiste seas umbes kaks korda suurem kui meeste seas. Hellenurme puhul olulist erinevust ei ole.

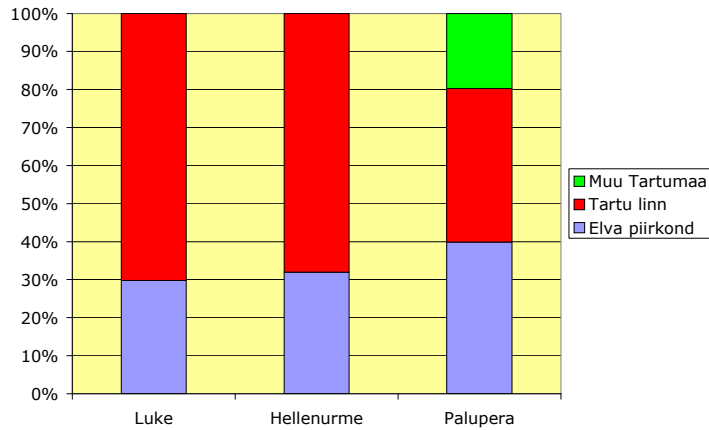
Joonis 37. Mõisakomplekse viimase kolme aasta jooksul külstanute osakaal soorühmades

Mõisakomplekside külstajate osakaal on selgelt suurim Elva piirkonna elanike seas, küündides kõigi kolme kompleksi puhul 10%-ni.

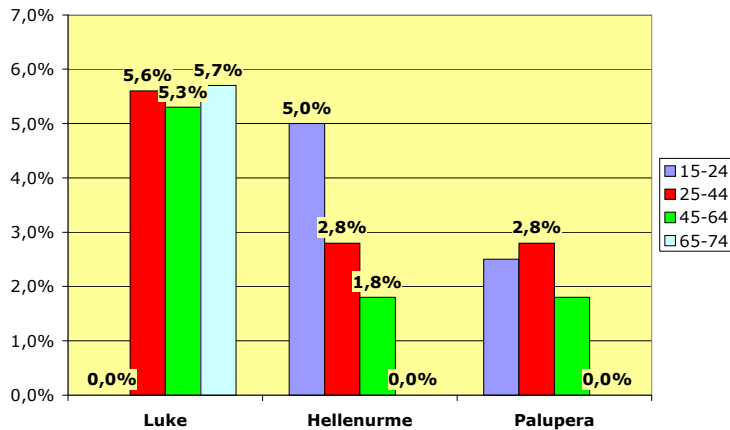
Joonis 38. Puhkepiirkonna mõisakomplekse viimase kolme aasta jooksul külstanute osakaal Tartumaa piirkondades

Üldarvult on külastajaid kõige enam – Luke ja Hellenurme puhul ligi 70%, Palupera puhul 40% - Tartu linnast. Elva piirkonna elanikke on külastajatest 30-40%.

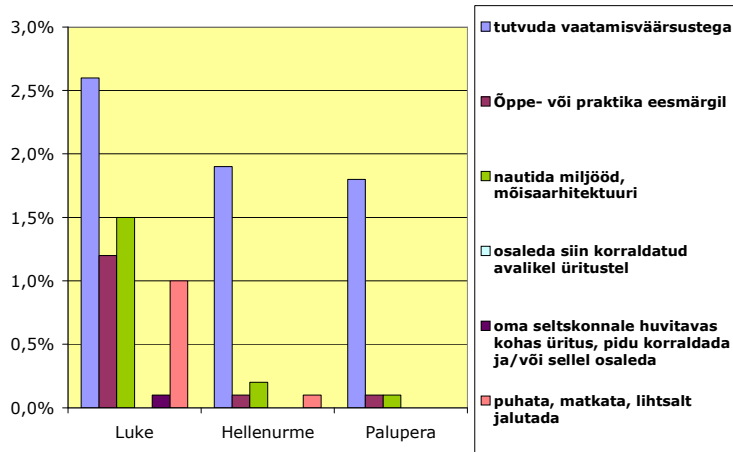
Joonis 39. Tartumaa piirkondade elanike osakaal mõisakomplekse külastanud maakonna elanike seas

Luke mõisakompleksi külastavad kesk- ja vanemaealised, Hellenurmet kõige enam noored ning Palupera võrdselt nii noored kui ka keskealised.

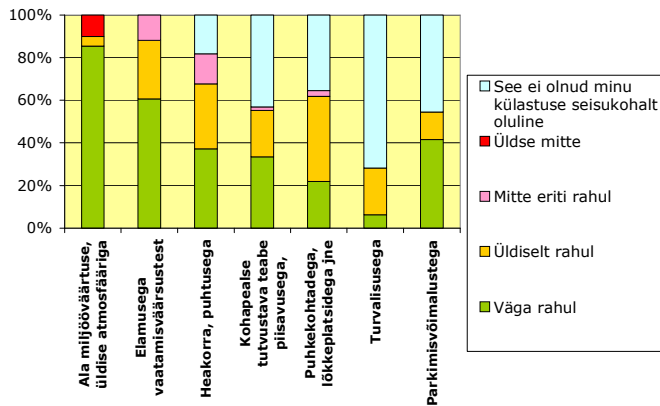
Joonis 40. Puhkepiirkonna mõisakomplekse viimase kolme aasta jooksul külastanute osakaal vanusrühmades

Kõigi kolme kompleksi puhul on enam levinumaks külastus-eesmärgiks vaatamisväärsustega tutvumine. Luke puhul on olulised eesmärgid veel mõisaarhitektuuri- ja miljöo nautimine, õppetöö ning lihtsalt puhkamine/jalutamine.

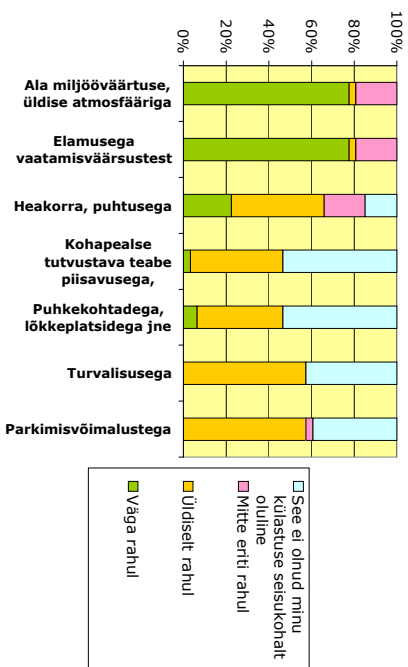

Joonis 41. Mõisakomplekside külastamise eesmärgid

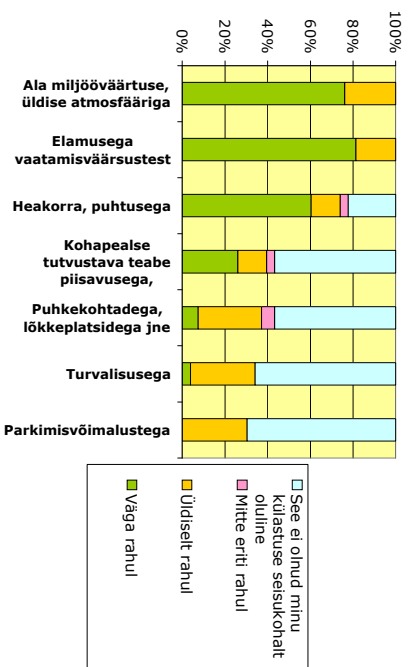
Kõigi mõisakomplekside puhul on külastuse seisukohast olulised külastusaspektid ja rahulolu suhteliselt sarnased. Külastuse seisukohalt on kõigi jaoks olulised ala miljöövärtus ja elamus vaatamisväärsustest, enamuse jaoks ka paiga heakord, puhtus. Neis aspektides on enim ka väga rahul olevaid inimesi ning esineb kõige enam rahulolematust. Ülejäänud aspekte peab oluliseks 50% või vähem Tartumaa elanikest.

Joonis 42. Külaliste rahulolu Luke mõisakompleksiga

Joonis 43. Külaliste rahulolu Hellenurme mõisakompleksiga

Joonis 44. Külaliste rahulolu Palupera mõisakompleksiga

5. Külastusuuring Elva puhkepiirkonnas

5.1. Valim, küsitlusmeetodid ja andmetööstus

Uuringu valim moodustati puhkepiirkonna paikades küsitlus- ja loenduspunktide ning küsitlus- ja loendusaja määratlemise kombinatsiooni tulemusena. Küsitlus- ja loenduspunktidest ning -päevadest annab ülevaate alljärgnev tabel.

Tabel 20. Elva puhkepiirkonna külastusuuringu küsitluspunktid ja -päevad

Punkt	Talv	Kevad	Suvi	Kokku
Vapramäe loodusrajal nn suure tee parklas	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Vapramäe loodusrajal Peedu lähedal	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Vellavere looduskeskuse juures	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Vitipalu loodusraja vaatetorni juures	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Luke mõisakompleksis	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Hellenurme mõisakompleksis	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Palupera mõisakompleksis	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	2 tööpäeva, laupäev, pühapäev	12
Kokku	28	28	28	84

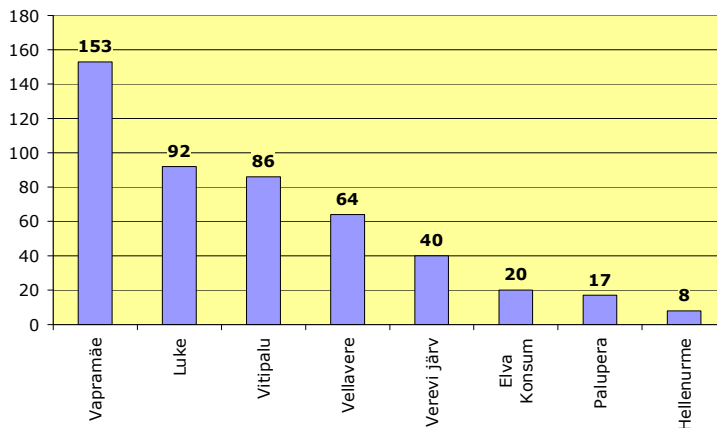
Elva linnas küsitleti Verevi järve ääres 40 külastajarühma, loendust Elva linnas ei teostatud.

Uuringus määratleti aastaajad vastavalt tüüpilistele ilmaoludele - talveperiood kui lumikattega periood (tegelik küsitlusaeg 5. veebruar - 25. märts), kevad kui jahedate ilmadega lumikatteta periood suvesoojadeni (küsitlusaeg 7. mai - 4. juuni) ja suvi (küsitlusaeg 9. juuni - 2. juuli). Intervjueerimispäevad valiti lähtudes ilmaoludest, eelistades puhkamiseks soodsaid päevi.

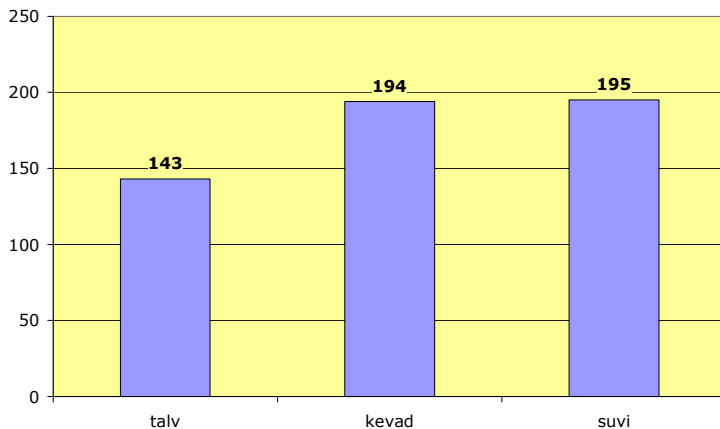
Ankeetküsitlus ja külastajate loendus toimus küsitluspäevadel talvel ajavahemikul 9:00 – 19:00, kevadel 9:00 – 20:00 ja suvel 9:00 – 22:00.

Küsitlus viidi läbi näost-näku intervjuude vormis. Intervjueeriti nii palju külastajaid/külastajate gruppe kui ühe küsitleja poolt koha peal võimalikuks osutus. Loendati aga kõik külastajad, ka need keda küsitleda ei jõutud või kes vastamiseks aega ei leidnud. Praktikas oli külastajagruppide ajaline kattuvus, mis takistas ankeetküsitluse läbiviimist kõigi külastajatega, minimaalne. Ka küsimustele vastamisest keeldujaid oli üksikuid, enamasti sportlikult treenivad isikud, kelle tegevust intervjuu oleks oluliselt seganud.

Ankeetküsitluse sihtrühmaks olid külastajarühmad, mis tähendab, et juhul kui külastajad ei viibinud küsitluse läbiviimise paigas üksinda, siis viidi läbi rühmaintervjuud, kus küsimustele anti vastuseid ühiselt või siis tegi seda rühma liider kogu rühma kohta. Külastusloenduse sihtrühmaks olid aga külastajarühmad kui ka iga külastaja eraldi. Kokku viidi küsitlus läbi 480 külastajarühma või üksikkülastajaga (+53 osalist ankeeti), mis jagunesid küsitluskohtade kaupa ja aastaajaliselt vastavalt allpool olevatel joonistel esitatule.

Joonis 45. Täidetud ankeetide jagunemine küsitluskohtades

Joonis 46. Täidetud ankeetide jagunemine aastaajaliselt

Küsitlusankeet sisaldas küsimusi külstatuse sageduse, kestvuse, igapäevaelulise konteksti ja eesmärgi kohta, samuti külstatajate teabeallikate ja rahulolu kohta. Rida küsimusi puudutas Vapramäe-Vellavere-Vitipalu sihtasutuse tegemisi – teadmist sihtasutusest ja osutatavatest teenustest, teenuste tarbimist ja rahulolu ning valmisolekut teenuste eest tasuda.

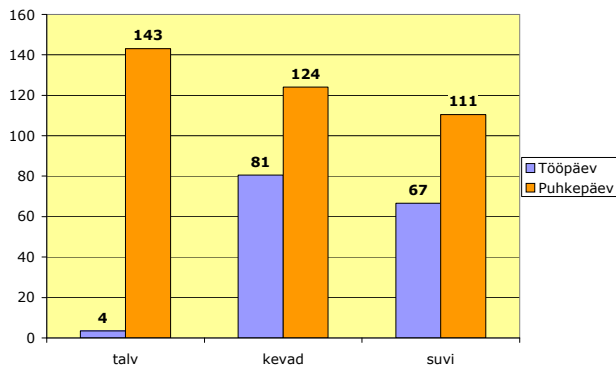
Vastused ja muud küsitlusandmed sisestati andmebaasi, mida analüüsiti SPSS ja MS Excel standardtarkvara kasutades. Ankeetküsitluse kvantitatiivsed tulemused esitati üldjaotuste jooniste ning risttabelitena. Avatud küsimuste vastused kategoriseeriti kvalitatiivanalüüsis ning vajadusel esitati ka kategoriseeritud vastuste kvantitatiivsed jaotused. Teise võimalusena on kvalitatiivanalüüsi tulemused raportis kirjelduste ja loenditena.

Loendustulemused esitati koondatuna aastaegade ning töö- ja puhkepäevade kohta. Külstatuskordade aastase üldmahu hindamiseks ekstrapoleeriti loendustulemused lineaarselt. Seejuures lähtuti loenduse käigus välja selgitatud külstatuste aastaajalisest ja nädalapäevalisest (töö- või puhkepäev) varieeruvusest, kusjuures üheks lisaelduseks oli kevadise ja sügisese külstatavuse sarnasus. Aastase külstatuskordade mahu hinnangulise väärtuse saamiseks korrutati loendustulemused töö- (65) ja puhkepäevade (26) arvuga aastaegadel ning tulemused summeeriti.

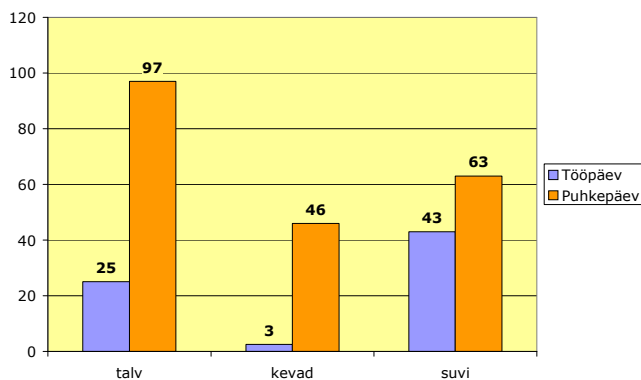
5.2. Vapramäe, Vellavere ja Vitipalu loodusrajad

5.2.1. Külastuste ajaline iseloom ja külastajate arv

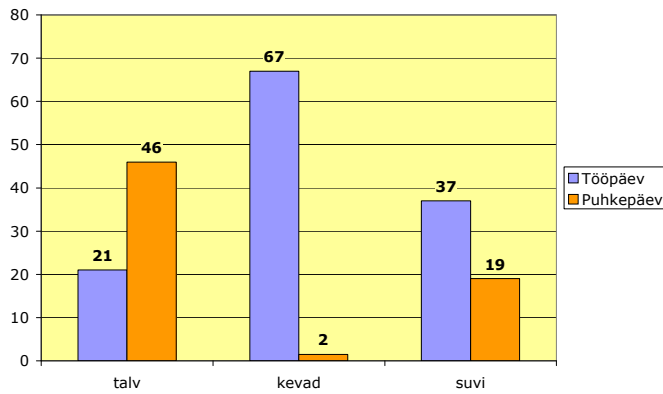
VVV loodusradade külastatavuse ajalised muustrid erinevad teineteisest küllaltki oluliselt. Nii on Vapramäe ja Vitipalu külastatavus igal aastaajal puhkepäevadel suurem kui tööpäevadel, Velleveres ületab aga tööpäevade keskmine külastatavus puhkepäevade oma nii kevadel kui ka suvel. Vapramäe ja Vitipalu radadel langeb külastatavuse tippaeg talvistele nädalavahetustele, Vellaveres aga, kus väga olulised külastajad on õpilas- ja lasteaiarühmad, kevadistele tööpäevadele. Erinevusi leidub ka Vapramäe ja Vitipalu radade külastamise ajalises iseloomus. Vapramäel on tööpäevadel arvestataval hulgal külastajaid kevadel ja suvel, Vitipalus aga talvel ja suvel.

Joonis 47. Külastajate keskmine arv päevas Vapramäe radade lähtepunktide juures

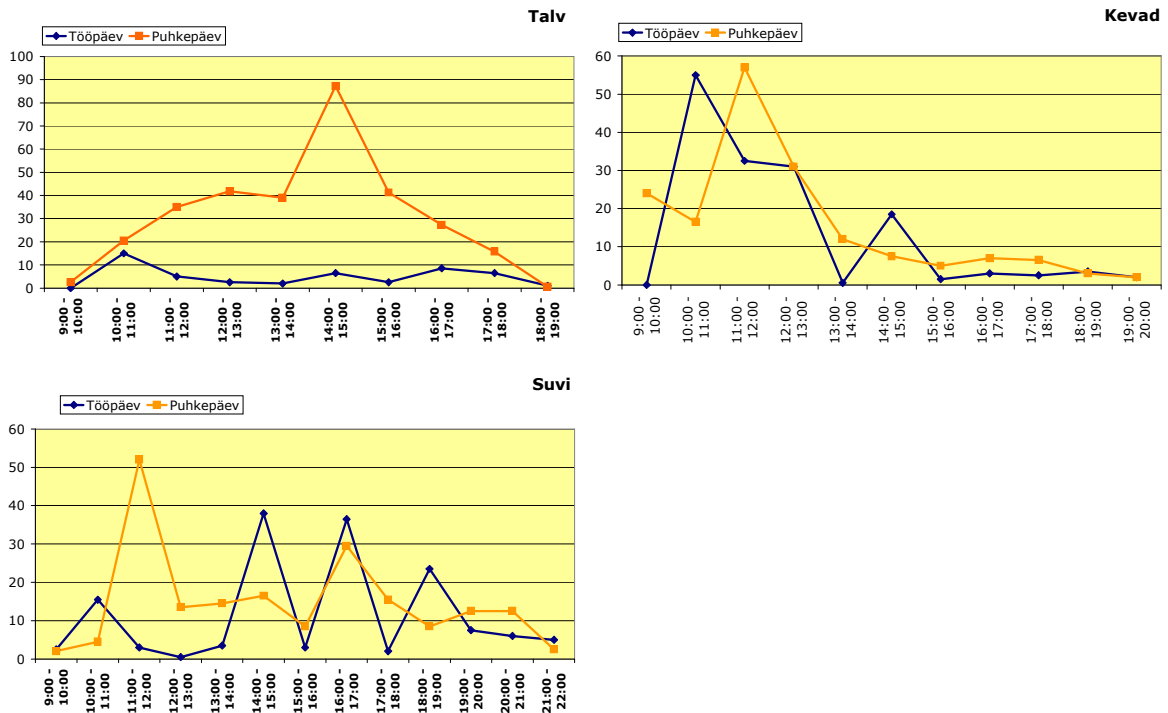

Joonis 48. Külastajate keskmine arv päevas Vitipalu radade sõlmpunkti – vaatetorni - juures

Joonis 49. Külastajate keskmine arv päevas Vellavere looduskeskuse juures

Kellaajaliselt on võimalik täheldada VVV loodusradade külastatavuses talvist maksimumi puhkepäevade pärastlõunal. Kevadel on loodusradadel kõige enam puhkajaid hommikupoole, seda nii töö- kui ka puhkepäevadel. Suveperioodil selget külastatavuse tippaega ei ole võimalik eristada – see hajub suhteliselt ühtlaselt kogu päeva peale.

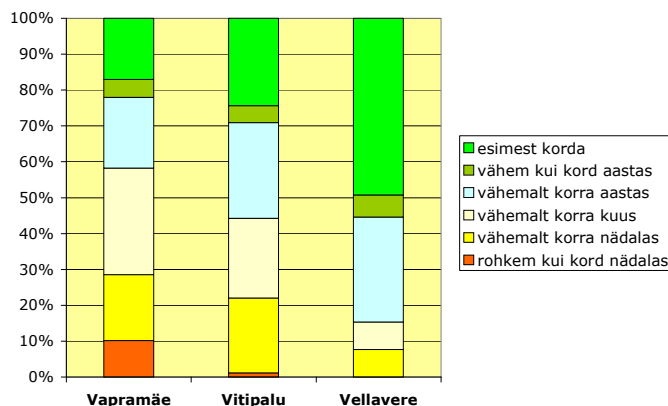

Joonis 50. VVV loodusradade külastatavuse kellaajalised graafikud

Lähtudes erinevatel aastaegadel ja nädalapäevadel läbi viidud loenduse tulemustest saab VVV loodusradade aastast külastuskoormust hinnata päris arvestatavaks. Kõige suurem on see Vapramäel, kus aasta külastuskordade arv küünib kuni 28 000. Külastuskordade hinnanguline arv aastas Vellavere looduskeskuse radadel on 14 000 ja Vitipalu radadel üle 11 000.

5.2.2. Külastussagedus

Kõige enam on sagedasti külastajaid Vapramäe loodusradade, kõige harvem Vellavere loodusradade külastajate seas. Ligi kümme protsenti Vapramäe radadel käijatest teeb seda rohkem kui kord nädalas, Vitipalus on selliste külastajate osakaal minimaalne ning Vellaveres olematu. Vähemalt korra kuus viibib ligi 60% kõigist Vapramäe radade külastajatest, 45% Vitipalu ja 15% Vellavere külastajatest. Teiselt poolt küünib Vellaveres nende inimeste arv, kes on seal esimest korda ligi poolteni, Vitipalus on neid 25% ja Vapramäel alla 20%.

Joonis 51. VVV loodusradade külastamise sagedus

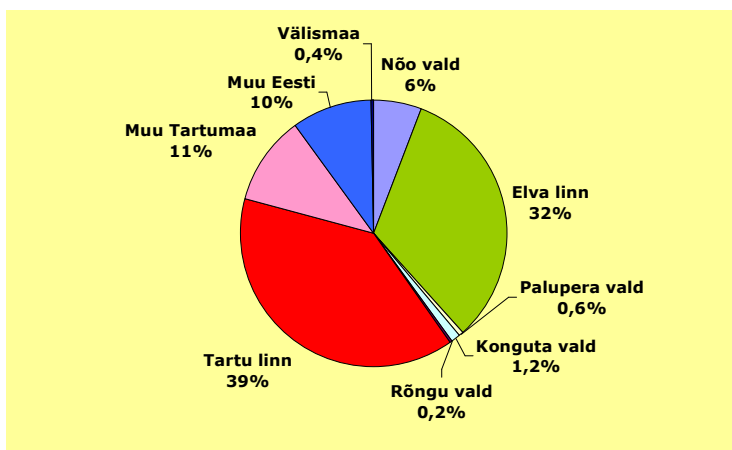
Külastuste sagedus sõltub oluliselt külastaja elukohast. Loodusradasid esimest korda või harva külastajaid on keskmisest märkimisväärselt enam mujalt Eestist pärit külastajate seas, sagedasi külastajaid aga Elva piirkonnas ja ka Tartus.

Tihedamini külastavad loodusradasid seal üksinda viibijad. Täiskasvanute seltskondade seas on enim neid, kes külastavad radu esimest korda. Pered külastavad keskmiselt tihedamini Vapramäe ja Vitipalu radasid ning harvemini Vellavere radasid (vt lisa 1.).

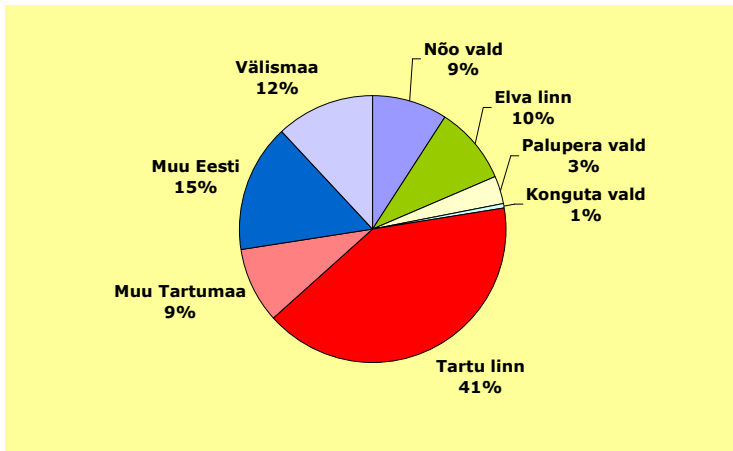
5.2.3. Külastajad

Kõigil VVV loodusradadel moodustavad suurima osa – 36-41% - külastajatest Tartu linna elanikud. Elva puhkepiirkonna enda elanike osakaal külastajatest on suurim Vellaveres (48%). Vapramäe (30%) ja Vitipalu (23%) radadel jääb see alla kolmandiku. Radasid kasutavatest puhkepiirkonna elanikest moodustavad Vellavere ja Vapramäe puhul omakorda suure enamuse Elva linna elanikud, kelle osakaal kõigi külastajate seas ulatub vastavalt 36% ja 32%. Elvalasi on nende radade külastajate seas peaaegu sama palju kui tartlasi. Märkimisväärse osa Vellavere ja Vapramäe radade külastajatest moodustavad ka Nõo valla elanikud, teiste valdade elanike osa külastajate koguhulgast on väike. Vitipalu külastajate seas on Elva linna (10%) ja Nõo valla elanikke (9%) suhteliselt võrdselt, 3%-ni küünib ka Paluperi valla elanike osakaal.

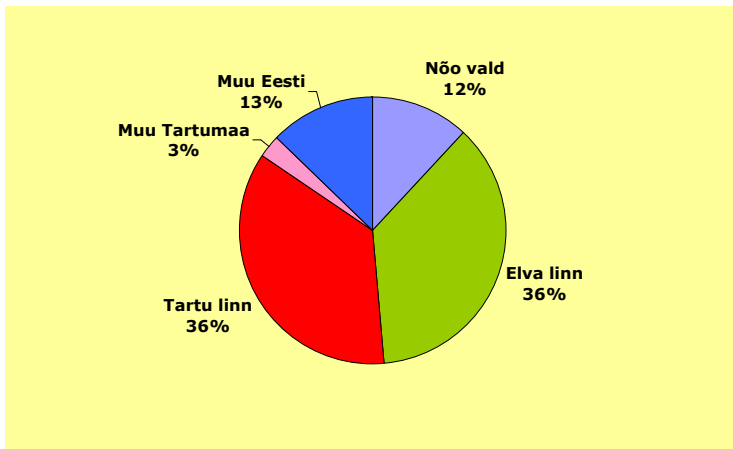
Kaugemalt pärit inimesed moodustavad suurima osa külastajatest Vitipalu radadel. Kui 10-15% külastajatest on kõigi VVV loodusradade puhul tulnud siia mujalt Eestist, siis Vitipalu iseloomustab ka küllalt kõrge (12%) välismaalaste osakaal.

Joonis 52. Vapramäe loodusradade külastajate jaotus elukoha järgi

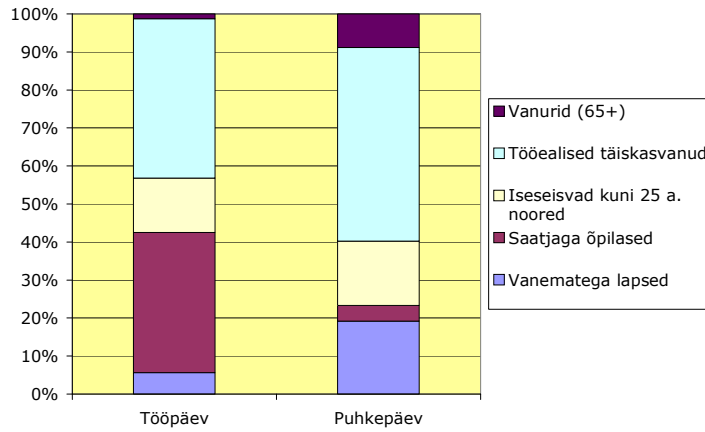

Joonis 53. Vitipalu loodusradade külastajate jaotus elukoha järgi

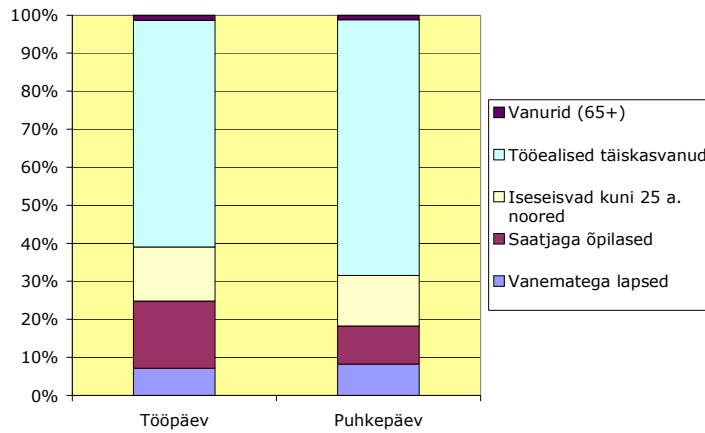

Joonis 54. Vellavere loodusradade külastajate jaotus elukoha järgi

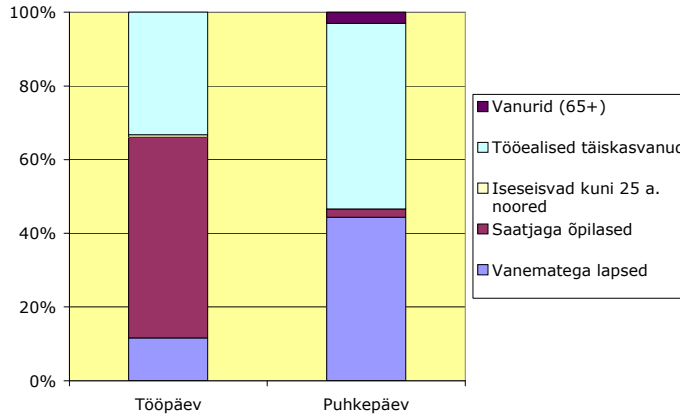
Sotsiaal-demograafilistest elanikerühmadest on kõigil VVV radadel suurim tööealiste täiskasvanute rühm. Siiski esineb ka mitmeid erisusi radade külastatavuses. Kui Vitipalu külastajate sotsiaal-demograafiline koosseis on puhke- ja tööpäevadel suhteliselt sarnane – 60-70% tööealisi, 10% noori, 10% saatjaga õpilasi ja suhteliselt vähe vanematega lapsi – siis Vapramäe ja Vellavere külastajaskonna iseloom on puhke- ja tööpäevadel palju erinevam. Mõlemas paigas moodustavad tööpäevadel väga olulise osa külastajatest õpilased, nädalavahetusel aga koos vanematega lapsed (st pered). Eriti tugevalt ilmneb see seaduspära Vellavere radadel. Vellavere külastajate seas on teistest oluliselt vähem iseseisvaid noori, seda nii töö- kui ka puhkepäevadel.

Joonis 55. Vapramäe loodusradade külastajate jaotus sotsiaal-demograafilise rühma alusel

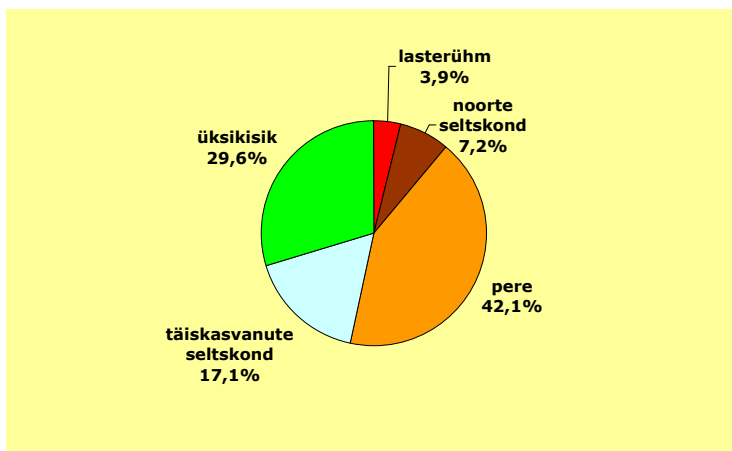

Joonis 56. Vitipalu loodusradade külastajate jaotus sotsiaal-demograafilise rühma alusel

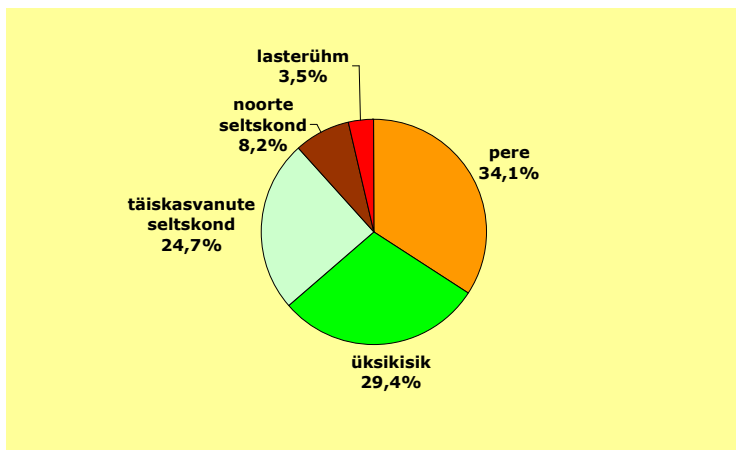

Joonis 57. Vellavere loodusradade külastajate jaotus sotsiaaldemograafilise rühma alusel

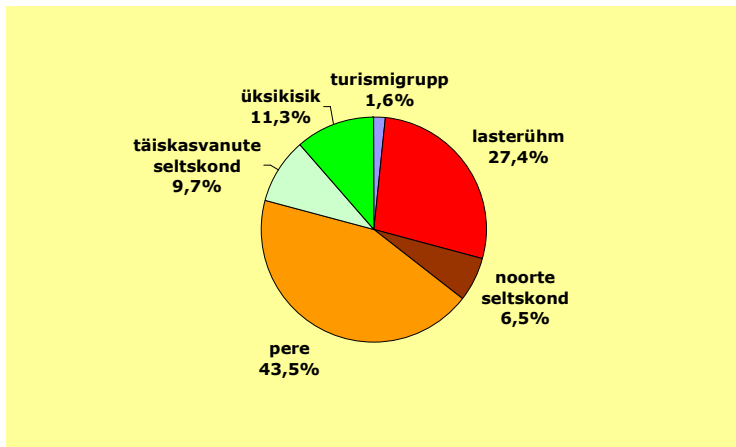
Kõigis kolmes VVV paigas on enimlevinud külastajarühma tüübiks pered (paarid, vanemad või vanavanemad lastega), mis moodustavad üle 1/3 loodusradasid külastavatest rühmadest. Vapramäel ja Vitipalus järgnevad peredele üheliikmelised rühmad, st üksikkülastajad (mõlemas ligi 30% rühmadest) ja täiskasvanute seltskonnad (Vapramäel 17% ja Vitipalus 25%). Noorteseltskondade ja lasterühmade summaarne osakaal jääb neis paigus natuke üle 10%. Vellaveres on tüüpiliste külastajarühmade osakaalud mõnevõrra erinevad. Siin on väga olulisel kohal lasterühmad (27%) ning suhteliselt vähemolulisel kohal üksikkülastajad (11%) ja täiskasvanute seltskonnad (10%).

Joonis 58. Tüüpiliste külastajarühmade osakaal Vapramäe loodusradadel

Joonis 59. Tüüpiliste külastajarühmade osakaal Vitipalu loodusradadel

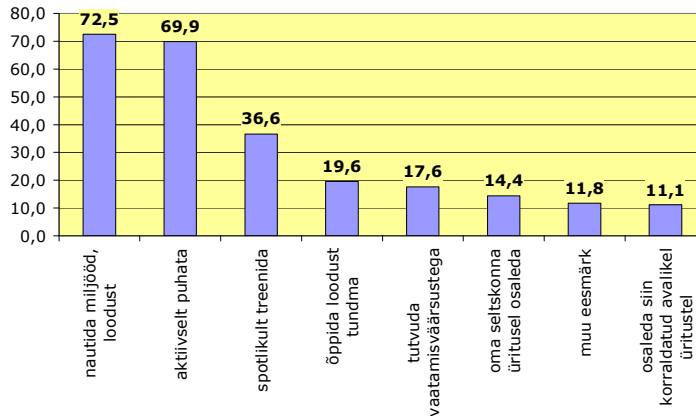

Joonis 60. Tüüpiliste külastajarühmade osakaal Vellavere loodusradadel

5.2.4. Külastuseesmärgid

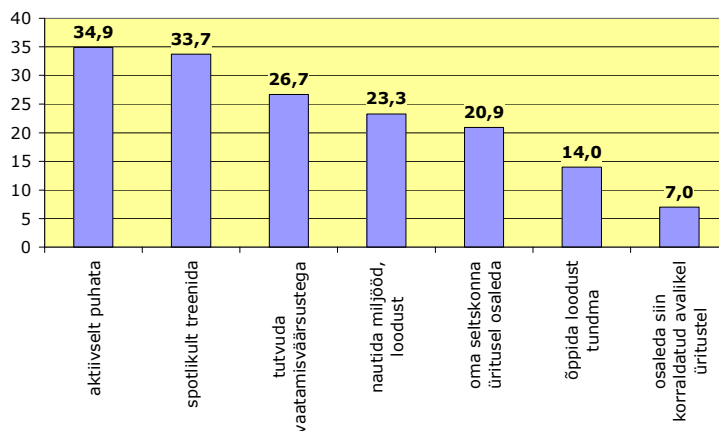
VVV loodusradade külastajate poolt kõige laiemalt jagatud eesmärk on võimalus aktiivselt puhata. Muus osas esineb mitmeid erinevusi.

Vapramäe loodusradade külastamisel tõusevad teistest eesmärkidest selgelt esile soov nautida siinset loodust ning aktiivselt puhata – need on tähtsad umbes 70% külastajatele. Teised eesmärgid, nagu sportlik treenimine või looduse tundmaõppimine, on olulised palju vähematele külastajarühmadele. Muude eesmärkide seas nimetatakse enim koertega jalutamist ning nende treenimist.

Joonis 61. Vapramäe loodusradade külastamise eesmärgid (% külastajarühmadest)

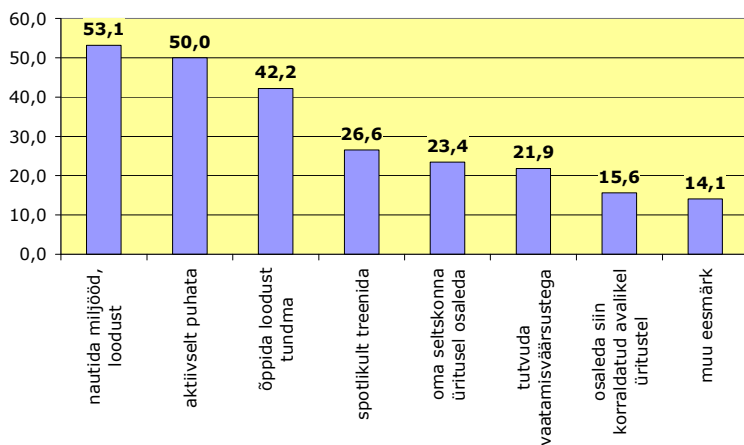
Vitipalu külastamise eesmärgid jaotuvad palju ühtlasemalt. Kõige enam on neid külastajaid, kellele on tähtis võimalus aktiivselt puhata või sportlikult treenida, kusjuures esimene on iseäranis oluline mujalt Eestist pärit külastajatele, viimane aga väljaspool Elva puhkepiirkonda elavatele tartumaalastele. Küllaltki paljude külastajate jaoks on oluline tutvuda siinsete vaatamisväärsustega, samuti lihtsalt nautida loodust – need eesmärgid on iseäranis olulised mujalt Eestist ja välismaalt pärit külalistele. Samuti on märkimisväärselt suur – üle 20% külastanud rühmadest – nende osakaal, kes viibivad Vitipalus selleks, et osaleda oma seltskonnale korraldatud üritusel.

Joonis 62. Vitipalu loodusradade külastamise eesmärgid (% külastajarühmadest)

Vellaveres tõusevad teiste seast esile kolm eesmärki – nautida loodust, aktiivselt puhata ning õppida loodust tundma. Aktiivse puhkuse eesmärk on eriti levinud kohalike, Elva piirkonna elanike seas. Võimalus õppida Vellaveres loodust tundma on iseäranis

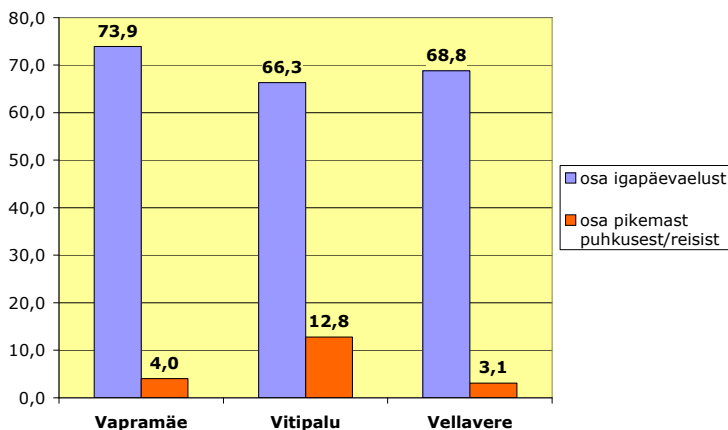
levinud külastuseesmärk Tartu linnast ja mujalt väljaspool puhkepiirkonda asuvatest Tartumaa valdadest ja linnadest pärit külastajate jaoks (vt lisa 1.).

Joonis 63. Vellavere loodusradade külastamise eesmärgid (% külastajarühmadest)

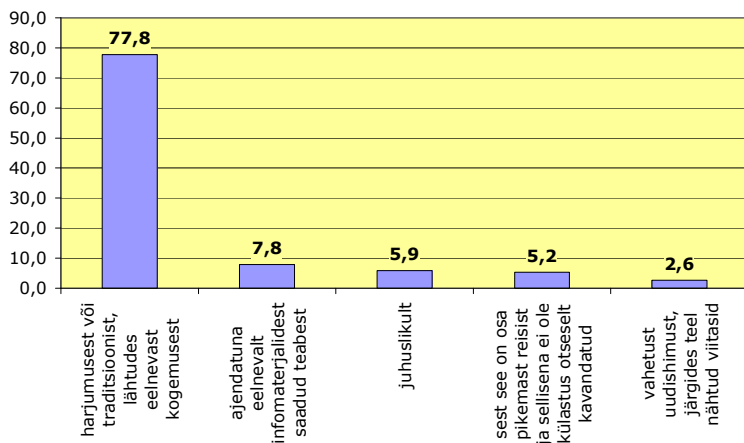
5.2.5. Külastuse kontekst ja transpordivahendid

VVV loodusradade külastamine on üldjuhul üheks osaks inimeste igapäevaelust. Peale külastust naastakse igapäevaste tegemiste juurde. Vapramäe ja Vellavere radasid külastanute seas on külastus üksnes üheks osaks pikemast reisist vaid 3-4% külastusrühmade jaoks. Vitipalu puhul on selliste külastajarühmade osakaal natuke suurem, ligi 13%.

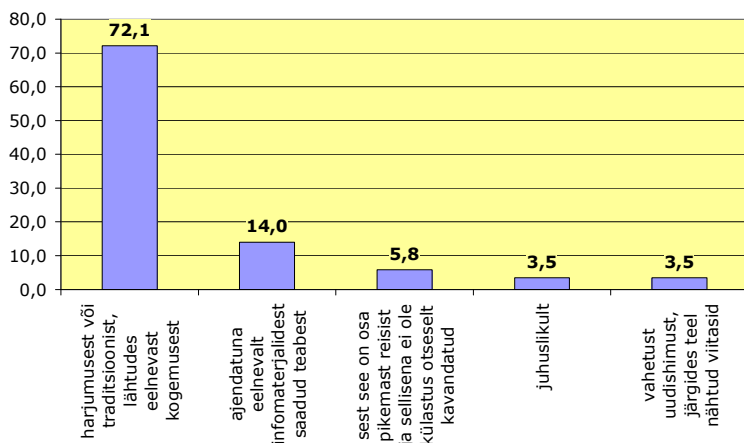

Joonis 64. VVV loodusradade külastuse asend külastajate igapäevaelus (% külastajarühmadest)

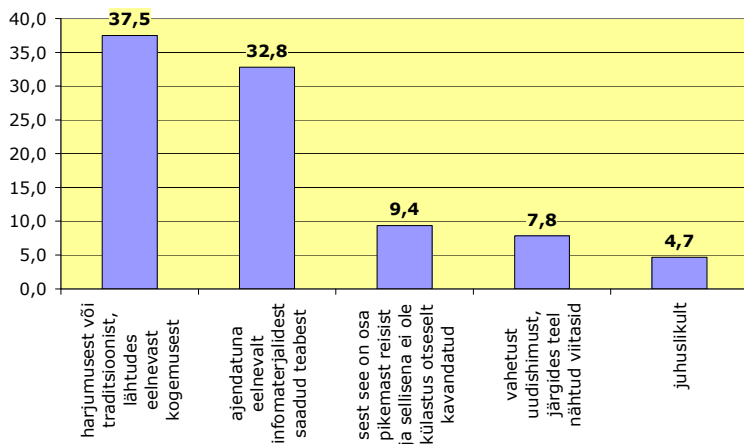
Vapramäe ja Vitipalu radade külastamine lähtub enamusel juhtudel eelnevast kogemusest, harjumusest või traditsioonist seal käia. Vellaveres on sellega enam-vähem samavõrra levinud külastuse ajendiks eelnevalt infomaterjalidest saadud teave. Infomaterjalidest saadud teave on keskmisest oluliselt tähtsam just mujalt Eestist pärit külastajate, mitte Elva piirkonna või Tartumaa elanike jaoks. Infomaterjalid on olulisemad ka lasterühmade ja noorte seltskondade jaoks, samas kui pered ja üksikud külastajad lähtuvad keskmisest enam eelnevast kogemusest.

Joonis 65. Vapramäe loodusradade külastamise ajendid

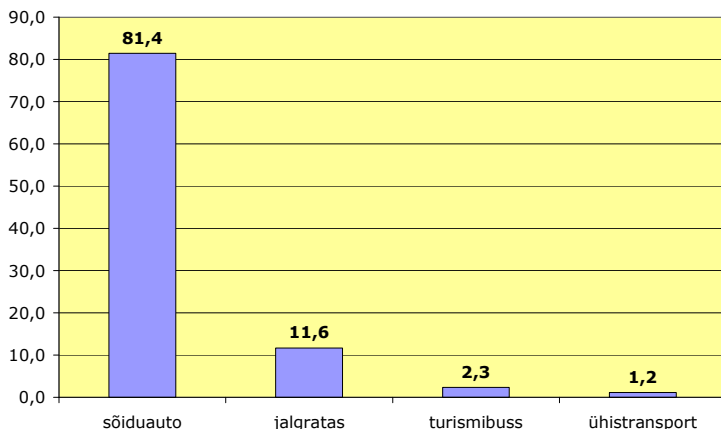

Joonis 66. Vitipalu loodusradade külastamise ajendid

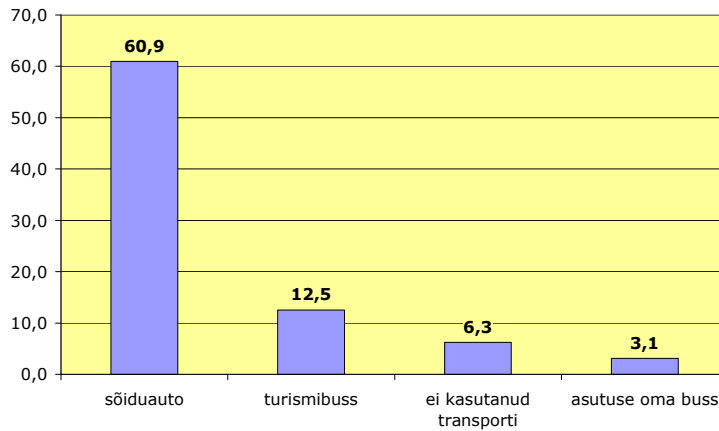

Joonis 67. Vellavere loodusradade külastamise ajendid

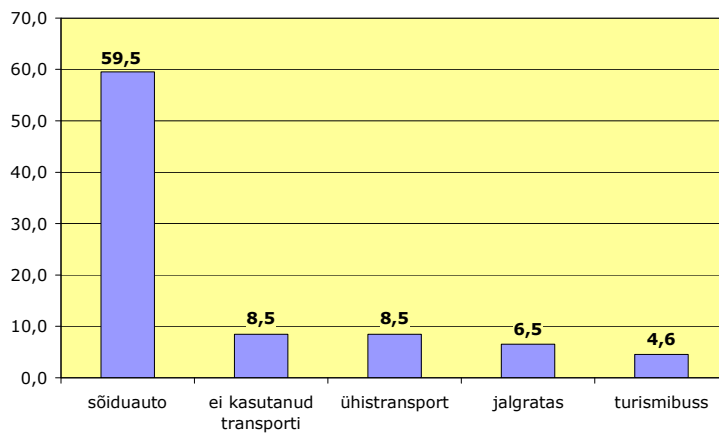
Loodusradadeni jõudmisel kasutatakse peamise transpordivahendina sõiduautot. Ühistransporti kasutatakse märkimisväärselt üksnes Vapramäe külastamisel. Vitipalu külastajad kasutavad võrdlemisi tihti ka jalgratast.

Joonis 68. Transpordi kasutamine Vapramäe loodusradade külastamisel

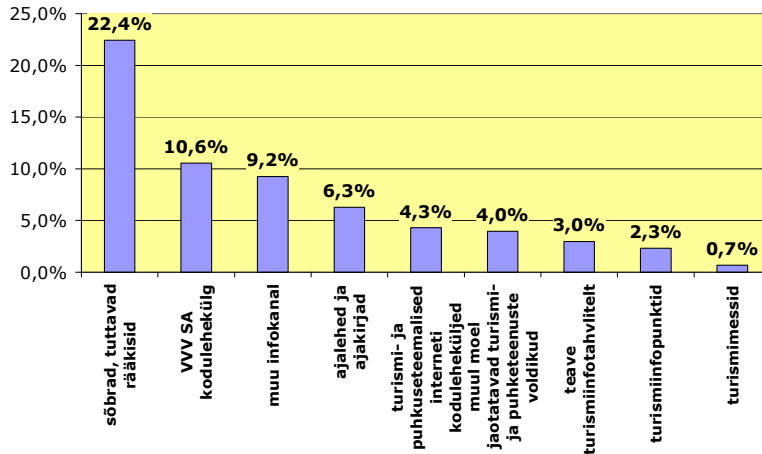
Joonis 69. Transpordi kasutamine Vitipalu loodusradade külastamisel

Joonis 70. Transpordi kasutamine Vellavere loodusradade külastamisel

5.2.6. Infokanalid

Olulisimaks infoallikaks, millest inimesed VVV loodusradadest kuulevad, on radasid soovitavad sõbrad ja tuttavad. Küllalt mõjukas teabekanal on ka VVV sihtasutuse kodulehekülg.

Joonis 71. VVV paikade kohta teavet andnud infokanalid

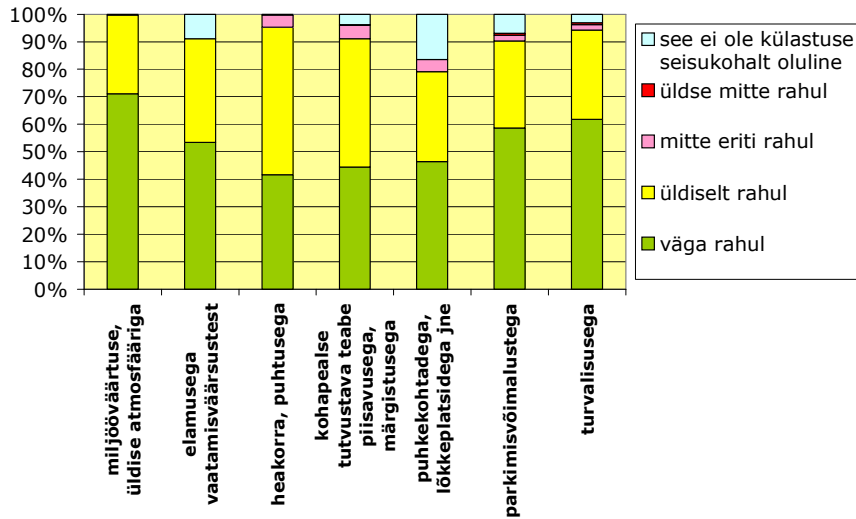
Muude infokanalitena nimetatakse Regio atlast (3) ja Elva koduloomuuseumi (Tartumaa Muuseum), suhtlemist rühmas (käime koos!) ning õpetajat. Kohta teatakse ka seetõttu, et see on "juba lapsest peale teada" (2) või siis elatakse radade lähedal.

Turismi- ja puhketeemalistest kodulehekülgedest, millest on teavet saadud, loetletakse Elva linna, Kalevi, maaturismi (3) ning matkaradade kodulehekülgi.

5.2.7. Külastajate rahulolu

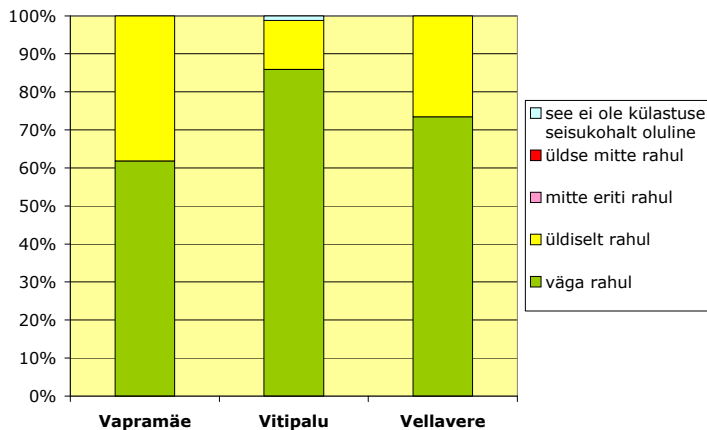
VVV loodusradade külastajad on valdavas enamuses kogetuga rahul. Kõige enam ja üksmeelsemalt on külastajad rahul VVV loodusradade üldise atmosfääri, miljööväärtusega, mis pälvib üle 70% külastajarühmade poolt väga rahuloleva hinnangu ning pea kõik külastajad on sellega vähemalt üldiselt rahul. Üle poole väga rahul hinnanguid antakse ka radade turvalisuse ja parkimisvõimaluste kohta ning seoses elamusega vaatamisväärsustest.

Rahulolematust väljendatakse teistest enam heakorra ja puhtuse, kohapealse teabe ja radade märgistuse ning puhkekohtadega seoses. Rahulolematute hinnangute osakaal ei ületa siiski 5% kõigist antud hinnangutest.

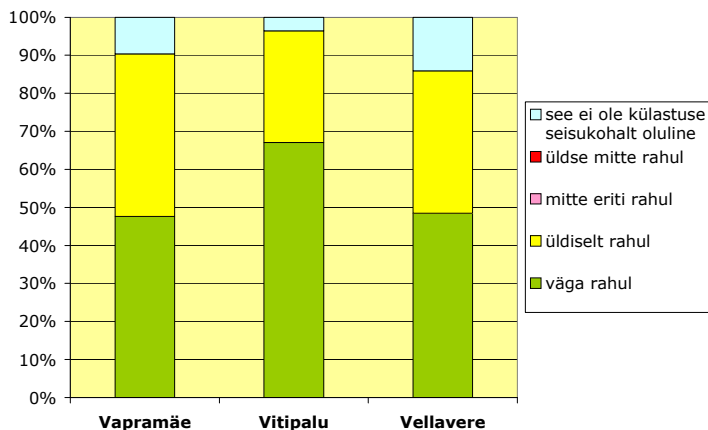
Joonis 72. Rahulolu VVV loodusradadega

Kõige rohkem väga rahulolevaid hinnanguid pälvivad külastajatelt Vitipalu rajade miljööväärtus ja üldine atmosfäär, üksnes üldiselt rahuolevaks hinnatakse seda aspekti teistest rohkem Vapramäe radade puhul.

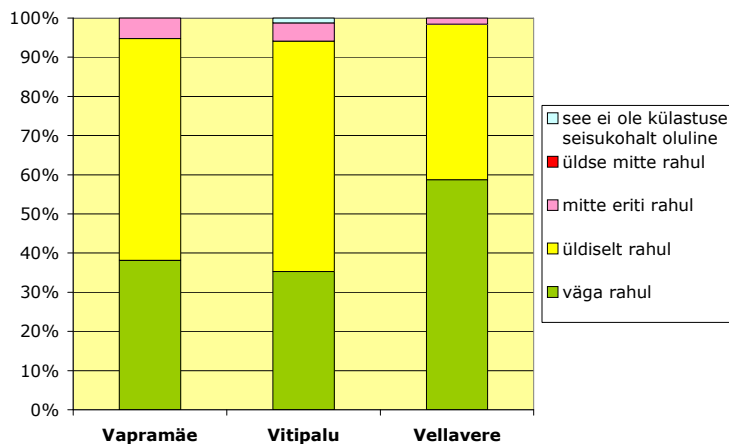
Joonis 73. Rahulolu VVV loodusradade miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga

Ka vaatamisväärsustest saadud elamusega väga rahul olevaid külastusrühmi on kõige enam Vitipalu külastajate seas, Vapramäe ja Vellavere külastajate seas jääb nende osakaal paarikümne protsendipunkti võrra väiksemaks.

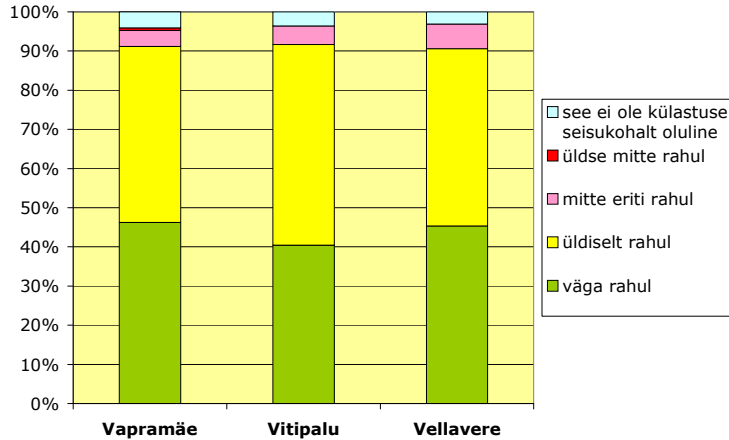
Joonis 74. Rahulolu VVV loodusradade vaatamisväärsustest saadud elamusega

Radade heakorra ja puhtusega ollakse kõige enam rahul Vellaveres. Vapramäe ja Vitipalu radade kohta on ülekaalus üldiselt rahul hinnangud ning mõlema paiga külastajate seas on ka u. 5% neid, kes ei ole radade heakorra ja puhtusega eriti rahul.

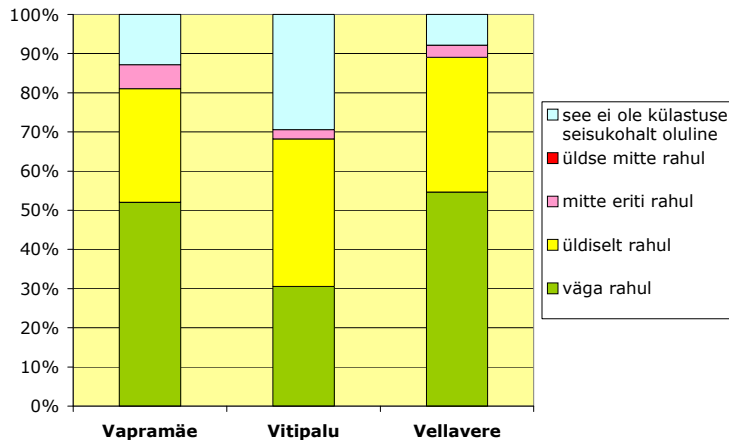
Joonis 75. Rahulolu VVV loodusradade heakorra ja puhtusega

Hinnangud kohapealse teabe ja radade märgistuse osas on kõigis kolmes kohas väga sarnased – üldiselt rahul ja väga rahul hinnanguid on üsna võrdselt ning 4-6% külastajarühmadest ei ole eriti rahul sellega.

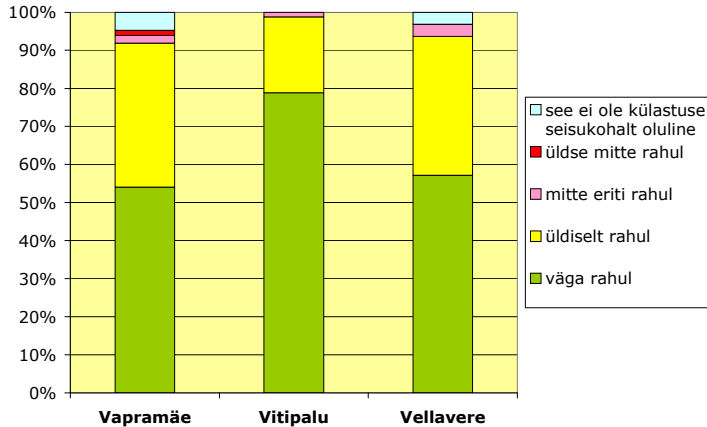
Joonis 76. Rahulolu VVV loodusradade märgistuse ja kohapealse teabe piisavusega

Ka puhkekohtade ja lõkkeplatsidega ollakse VVV kolmes paigas suhteliselt ühtemoodi rahul. Peamine erinevus on aga selles, et Vitipalu külastajate seas on teistest selgelt enam neid, kelle jaoks puhkekohad ja lõkkeplatsid ei ole külastuse seisukohast olulised.

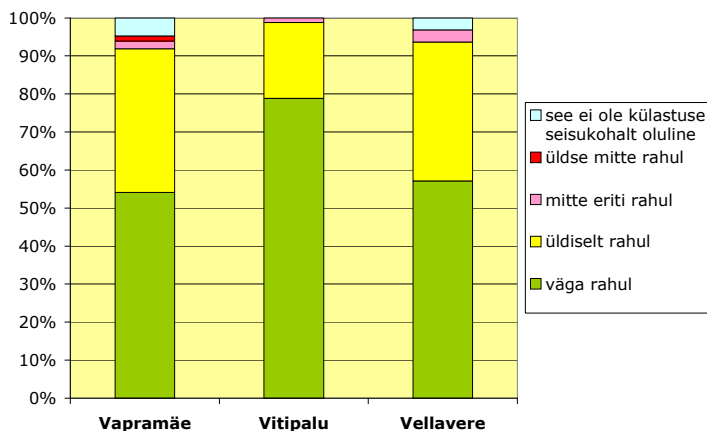
Joonis 77. Rahulolu VVV loodusradade puhkekohtade ja lõkkeplatsidega

Parkimisvõimalusi hinnatakse paremaks Vitipalus. Vapramäel ja Vellaveres on väga rahul olevaid külastajaid oluliselt vähem. Lisaks pälvivad Vapramäe parkimisvõimalused ka tugevat rahulolematust.

Joonis 78. Rahulolu VVV loodusradade parkimisvõimalustega

Turvalisuse hinnangud VVV paikadele on sarnased hinnangutega parkimisvõimalustele. Teistes positiivsemaks hinnatakse Vitipalu radade turvalisust ning Vapramäel külastajate seas leidub ka turvalisusega üldse mitte rahul olevaid (vt ka lisa 1).

Joonis 79. Rahulolu turvalisusega VVV loodusradadel

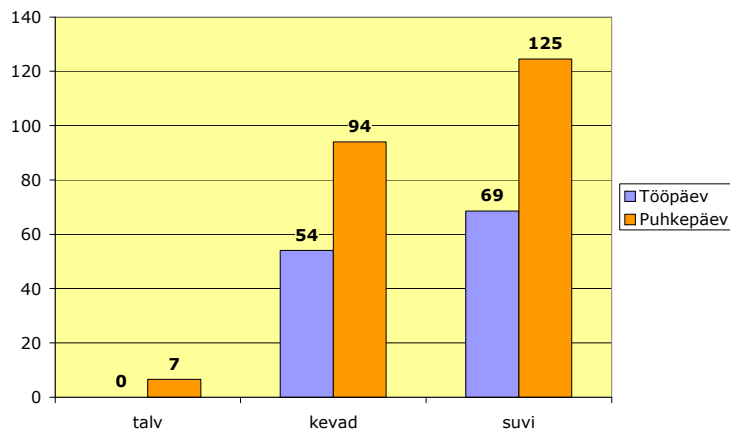
Positiivseid omadusi toob esile 60% Vapramäe, 48% Vellavere ja 35% Vitipalu loodusradade külastajarühmadest. Vapramäe radade positiivsete külgedena tuuakse kõige sagedamini esile radade mitmekesisust, ilusat loodust ja rahulikkust, pikniku- ja lõkkeplatside olemasolu, samuti lähedust kodule (sealhulgas Tartule). Vitipalus kiidetakse palju sealset ilusat loodust ja rahulikku privaatsust olemist, aga samuti häid sobivaid suusaradasid. Vellavere radadel tõstetakse esile suhtelist privaatsust ja rahulikkust, looduse ilu matkaradadel, lastesõbralikkust ja sõbralikke matkajuhte (vt. lisa 2.).

Soovitusi radade ja teenuste parandamiseks jagavad 48% Vitipalu, 40% Vapramäe ja 30% Vellavere külastajatest. Vapramäel soovitatakse rajada veel rohkem radu, muretseda rohkem prügikaste ja neid tihedamalt tühjendada, parandada infotahvlite ja viitade informatiivsust (ka võõrkeeltes), tihedust ja väljanägemist, piirata mõnedes kohtades tõhusamalt autode ligipääsu. Vitipalu külastajate arvates tuleks rajada rohkem parkimiskohti raja mitmetele lõikudele, täpsustada kaarte, parandada prügi- ja sildimajandust matkaradadel ning suusa- ja jooksuradade märgistust. Vellavere külastajad soovivad parandada suusaradade kvaliteeti (märgistus, valgustus), laiendada radu ja loodusmaja, teha juurde uusi atraktsioone, pakkuda kohapeal rohkem teenuseid (kuumast teest kaupluseni) (vt. lisa 2.).

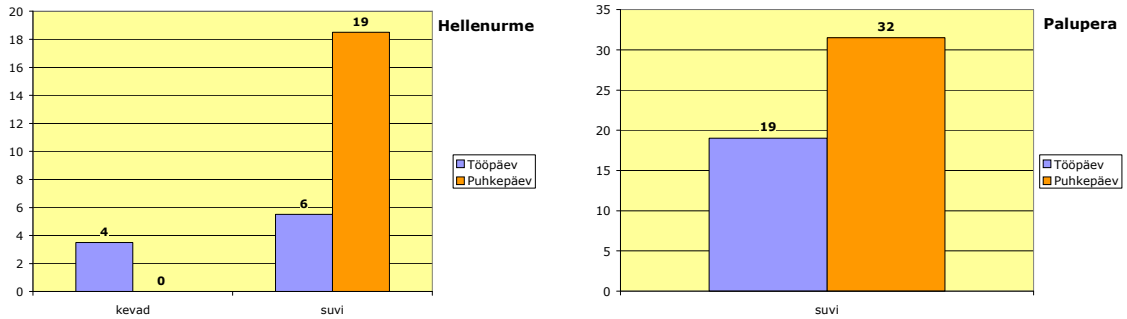
5.3. Luke, Hellenurme ja Palupera mõisakompleksid

5.3.1. Külastuste ajaline iseloom ja külastajate arv

Elva puhkepiirkonna mõisakomplekside külastatavus on tugevalt sesoonne. Talveperioodil satub mõisakompleksidesse uudistajaid harva. Kevadeti on märkimisväärselt külastajaid üksnes Luke mõisakompleksis. Vaid suvel jagub külastajaid kõikidesse mõisakompleksidesse. Nädalapäevadest on rahvarohkeimad puhkepäevad, mil külastatavus ületab tööpäevade oma umbes poole võrra.

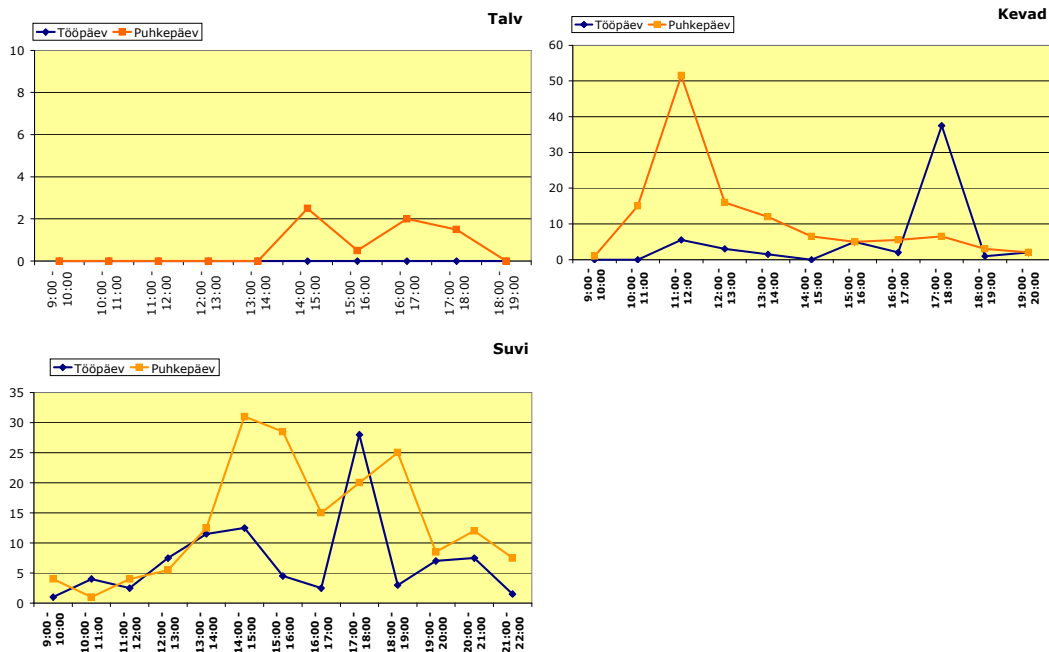

Joonis 80. Luke mõisakompleksi külastajate keskmine arv päevas

Joonis 81. Hellenurme ja Palupera mõisakomplekside külastajate keskmine arv päevas

Mõisakomplekside külastamise kellajalised graafikud on toodud allpool olevatel joonistel.

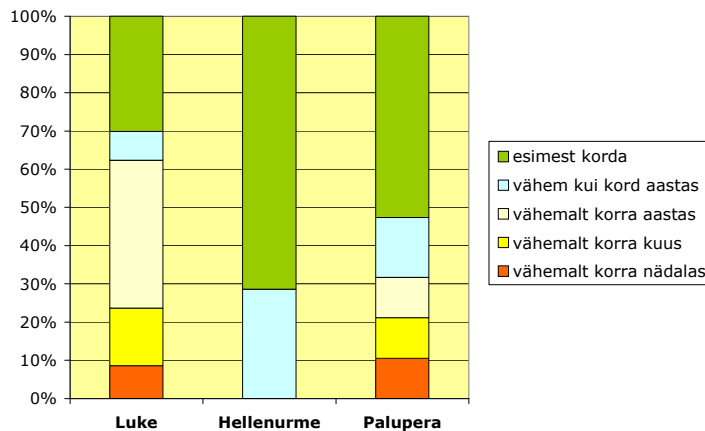

Joonis 82. Mõisakomplekside külastatavuse kellajalised graafikud

Külastusloenduse tulemuste alusel ulatub Luke mõisakompleksi külastuskordade arv ligi kahekümnele tuhandele. Hellenurme mõisakompleksi külastuskordade hinnanguline arv aastas on 1300 ning Palupera mõisakompleksil umbes 2000.

5.3.2. Külastussagedus

Puhkepiirkonna mõisakomplekside külastajate seas on oluliselt vähem sagedasi külastajaid võrrelduna loodusradade külastajatega. Sagedasti külastanute osakaal on mõisakompleksidest suurim Lukes, kus nende külastajate osakaal, kes käivad seal vähemalt korra aastas, ulatub üle 60% ja nende, kes vähemalt kord kuus ligi 25%-ni. Palupera ja eriti Hellenurme mõisakomplekside külastajate seas domineerivad need, kes on sinna sattunud esimest korda või käivad seal väga harva.

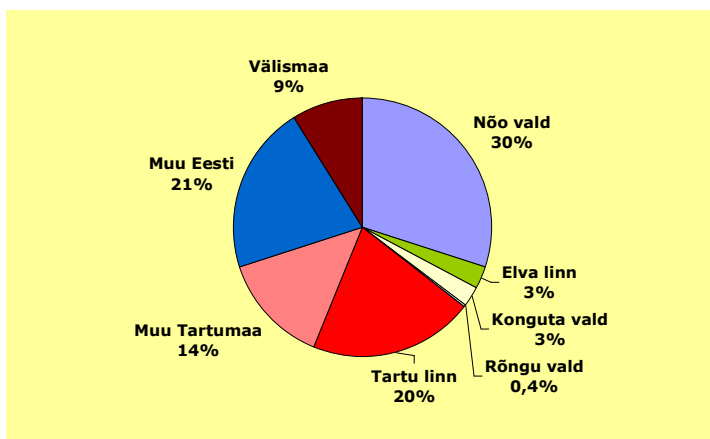

Joonis 83. Mõisakomplekside külastamise sagedus

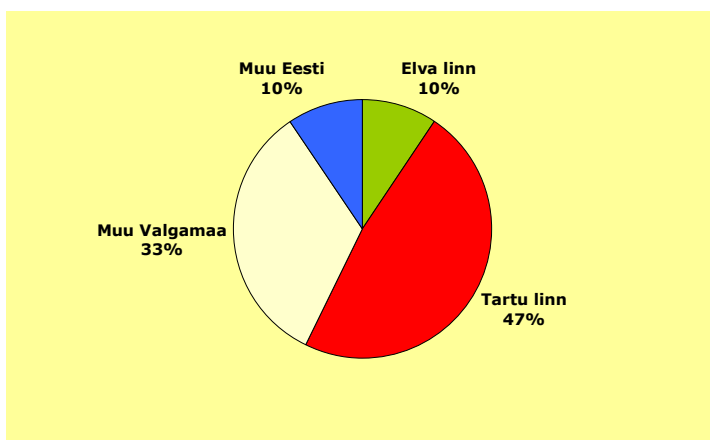
5.3.3. Külastajad

Puhkepiirkonna mõisakomplekside külastajaskond on suhteliselt oluliselt kujundatud mõisate territoriaalse asendi poolt. Nii moodustab Nõo vallas asuva Luke mõisakompleksi külastajatest kõige suurema osa just Nõo valla elanikud, Valgamaal asuvate Palupera ja Hellenurme mõisate puhul aga Valgamaa elanikud.

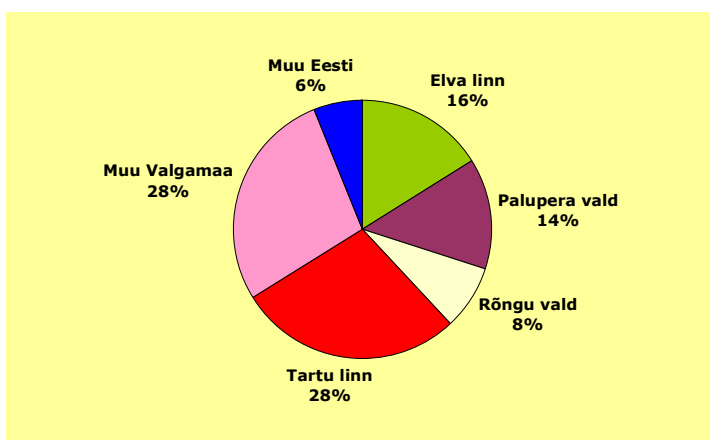
Palju Luke mõisakompleksi külastajaid on pärit Tartu linnast ja maakonnast ning mujalt Eestist. Ka väliskülaliste osakaal on Lukel märkimisväärne. Sarnaselt Lukele on Hellenurme ja Palupera mõisakomplekside külastajate seas väga oluliseks külastajarühmaks Tartu linna elanikud, kusjuures Hellenurmes moodustavad tartlased ligi poole kõigist külastajatest. Palupera külastajate seas on olulisem koht kohalikel Elva puhkepiirkonnas elavatel inimestel.

Joonis 84. Luke mõisakompleksi külastajate jaotus elukoha järgi

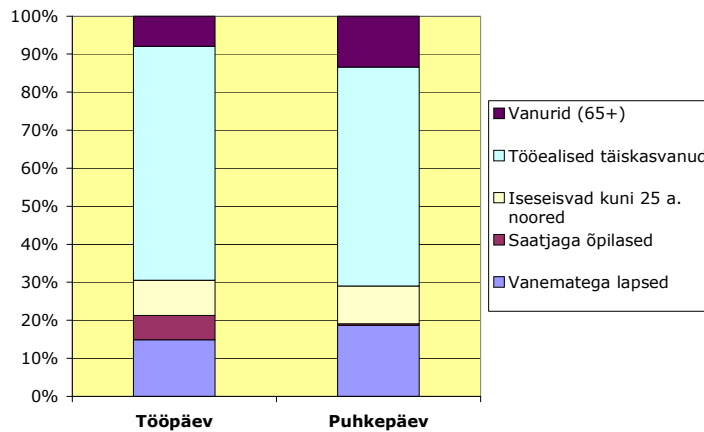

Joonis 85. Hellenurme mõisakompleksi külastajate jaotus elukoha järgi

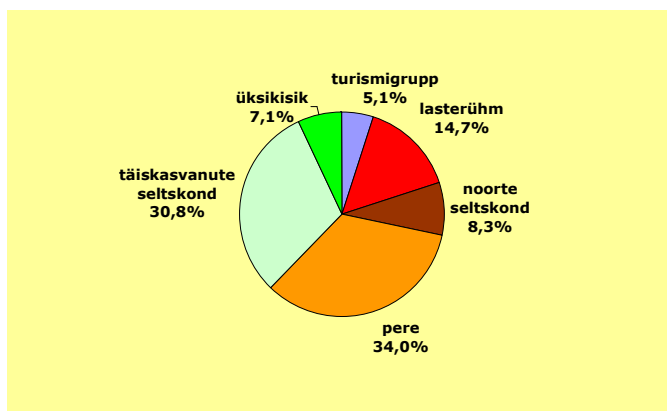
Joonis 86. Palupera mõisakompleksi külastajate jaotus elukoha järgi

Valdava osa mõisakomplekside külastajatest moodustavad tööealised täiskasvanud (u. 60%) ja vanematega kaasas olevad lapsed. Viimaste osakaal on nädalavahetusel ligi 20% ja tööpäeval 15%. Tööpäeval mõisakomplekse külastavatest lastest on saatjaga õpilasarühmades 5%. Umbes kümme protsenti külastajatest moodustavad nii üle 65 aastased kui ka kuni 25 aastased noored, kusjuures vanurite osakaal on suurem nädalavahetusel.

Joonis 87. Mõisakomplekside külastajate jaotus sotsiaal-demograafilise rühma alusel

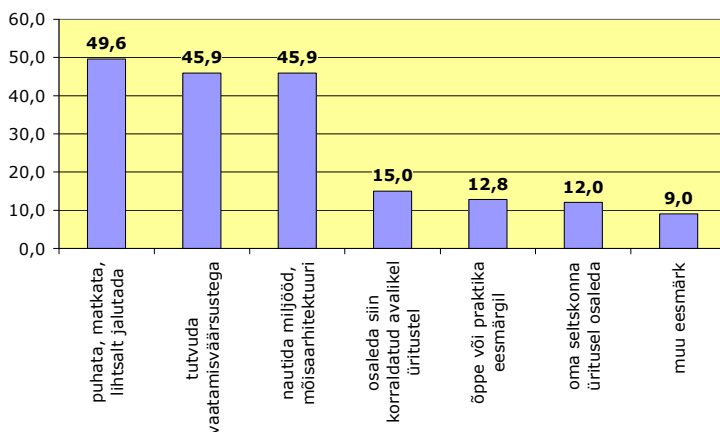
Mõisakomplekside külastajate seas on kaheks peamiseks, enam-vähem võrdse suurusega külastajarühmaks pered ning täiskasvanute seltskonnad. Lasterühmade osakaal küünib 15% ning ülejäänud rühmade osakaal jääb alla 10%.

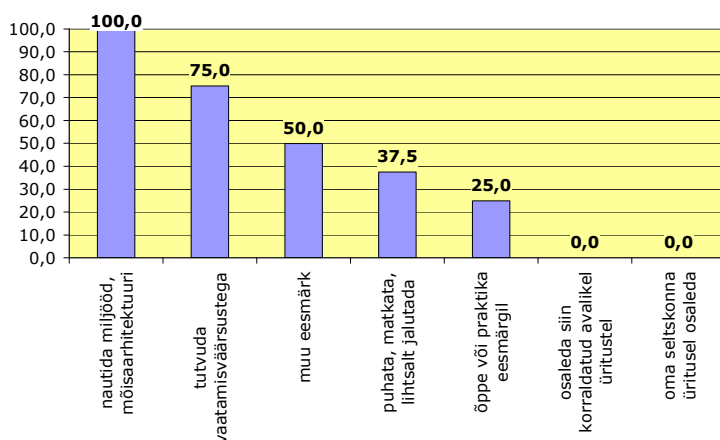
Joonis 88. Tüüpiliste külastusrühmade osakaal Elva puhkepiirkonna mõisakompleksides

5.3.4. Külastuseesmärgid

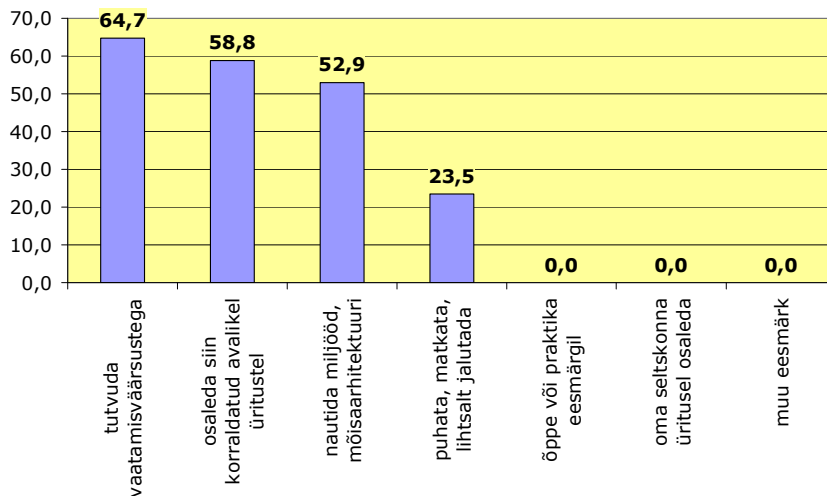
Kõigi mõisakomplekside puhul on väga levinud külastuseesmärgiks vaatamisväärsustega tutvumine ning miljöö ja mõisaarhitektuuri nautimine. Luke külastamisel lisandub neile olulise eesmärgina ka võimalus jalutada puhata, Palupera külastamisel aga osalemine seal korraldatud üritustel. Muude külastuseesmärkidena nimetatakse Lukel veel ujumist, paiga sõpradele näitamist, Hellenurmes soovi külastada just Middendorffi mõisat või siis kalastada paisjärvel.

Joonis 89. Luke mõisakompleksi külastamise eesmärgid (% külastajarühmadest)

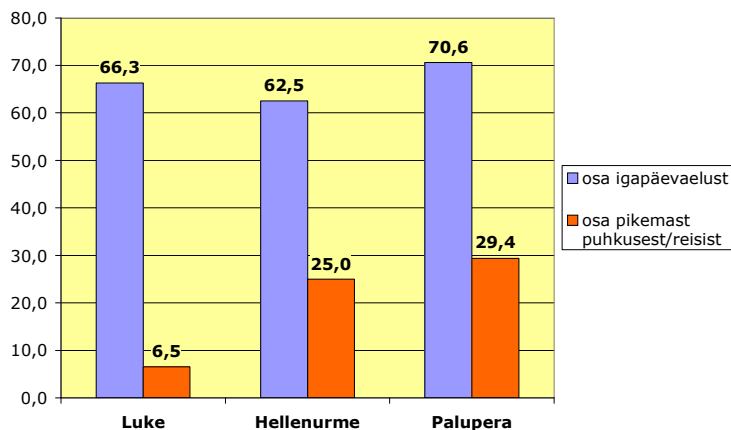
Joonis 90. Hellenurme mõisakompleksi külastuse eesmärgid (% külastajarühmadest)

Joonis 91. Palupera mõisakompleksi külastuse eesmärgid (% külastajarühmadest)

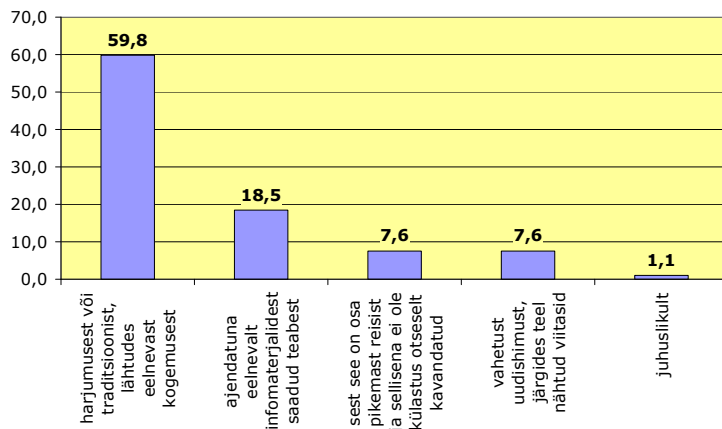
5.3.5. Külastuse kontekst ja transpordivahendid

Sarnaselt VVV loodusradade külastusele on ka Luke mõisakompleksi külastus valdava osa külastajate jaoks vahetult seotud inimeste igapäevaeluga. Hellenurme ja Palupera mõisakomplekside külastajate seas on aga suhteliselt suurem osa neid, kes külastavad paiku kui ühte peatuskohta pikema puhkuse/reisi sees.

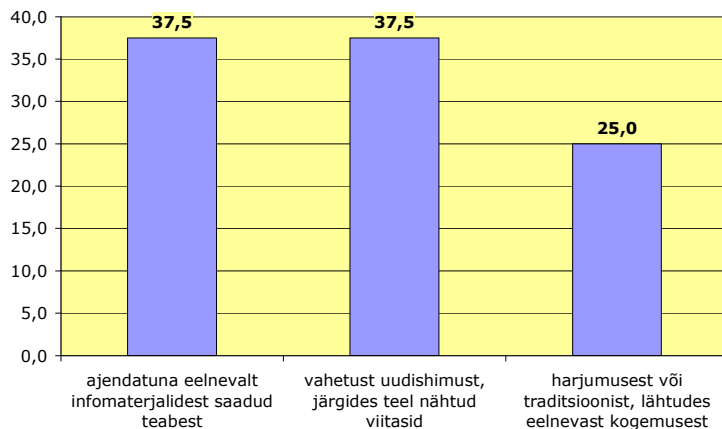

Joonis 92. Mõisakomplekside külastuse asend külastajate igapäevaelus (% külastajarühmadest)

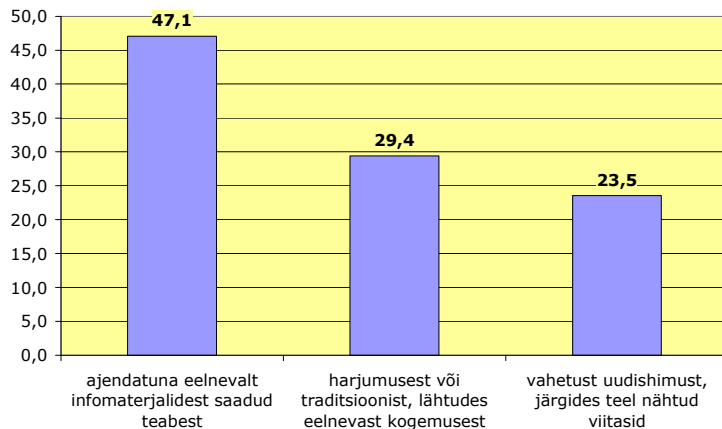
Vastavalt erinevad ka mõisakomplekside külastuseni viinud asjaolud. Kui Luke puhul on sarnaselt VVV loodusradadele teistest selgelt tähtsaim lähtumine eelnevast kogemusest, siis Hellenurme ja Palupera külastamisel on hoopis enamate külastajate jaoks ajendiks olnud eelnevalt infomaterjalidest saadud teave või ka ümbruskonnas nähtud viitade info.

Joonis 93. Luke mõisakompleksi külastamise ajendid (% külastajarühmadest)

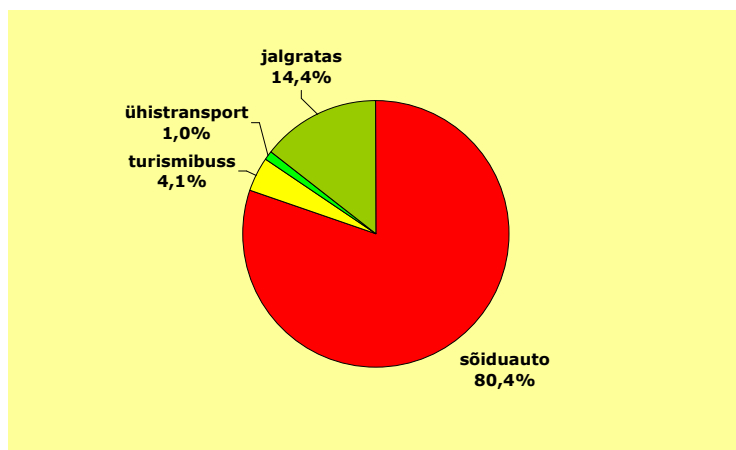

Joonis 94. Hellenurme mõisakompleksi külastamise ajendid (% külastajarühmadest)

Joonis 95. Palupera külastamise ajendid (% külastajarühmadest)

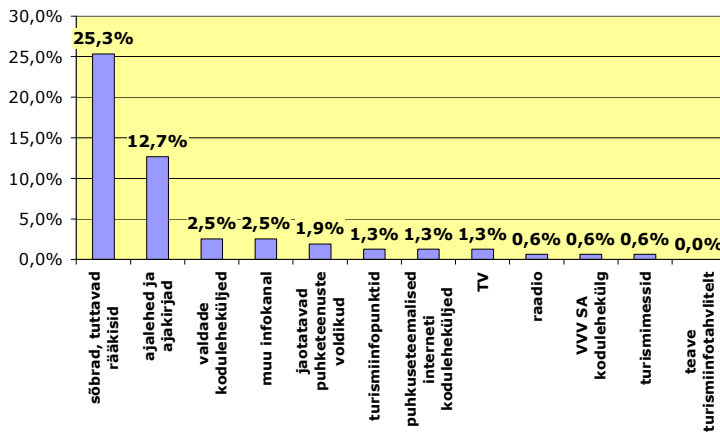
Peamiseks transpordivaheniks mõisakomplekside külastajatele on sõiduauto. Märkimisväärne on ka jalgrattaga liikujate osakaal - ligi 15%. Ühistranspordi osa on aga marginaalne.

Joonis 96. Transpordi kasutamine mõisakomplekside külastamisel (% külastajarühmadest)

5.3.6. Infokanalid

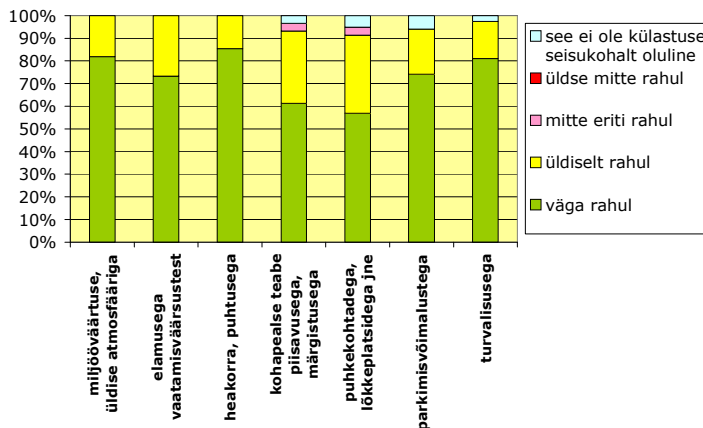
Peamiseks Elva puhkepiirkonna mõisakomplekside kohta käiva teabe allikaks külastajate jaoks on sõbrad ja tuttavad. Küllalt paljud on infot hankinud ka ajalehtedest-ajakirjadest. Muude infokanalite osa on tühine.

Joonis 97. Mõisakomplekside kohta teavet andnud infoallikad

5.3.7. Külastajate rahulolu

Külastajad on Elva puhkepiirkonna mõisakompleksidega kõikides aspektides valdavalt väga rahul või üldiselt rahul. Õige natuke ollakse rahulolematud kohapealse teabe ning puhkekohtadega.

Joonis 98. Rahulolu puhkepiirkonna mõisakompleksidega

Luke mõisakompleksi külastajad kiidavad koha ilu ja suurt tööd, mis on ära tehtud, ujumisvõimalust ja kohti pikniku pidamiseks. Hellenurme mõisakompleksiga seoses tuuakse positiivsena esile järve ja veski ilu, järve sobivust kalastamiseks ning võimalust jälgida veski tööd. Paluperas kiidetakse mõisa ilu ja toredaid üritusi.

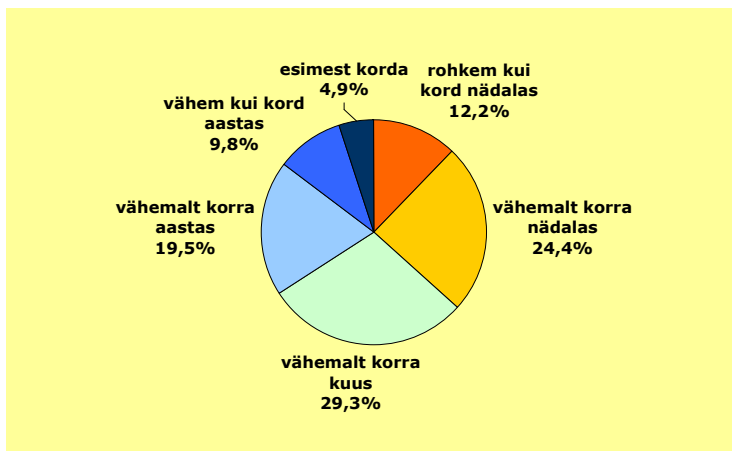
Lukel pälvib õige vähe kriitikat vaid puhkekohtadega seotu. Paljud sooviksid, et siia loodaks söögikoht ning tehtaks korda valitsejama ja. Osa Hellenurme mõisakompleksi külastajate arvates

on siiski ebapiisavalt kohapealset teavet – veski ees puudub infotahvel - ning puhkekohtadel on veel arenemisruumi. Küllastajatele meeldiks, kui kusagil läheduses oleks piknikukoht või ka kohvik (vt. lisa 2).

5.4. Verevi järve rand

5.4.1. Külastussagedus

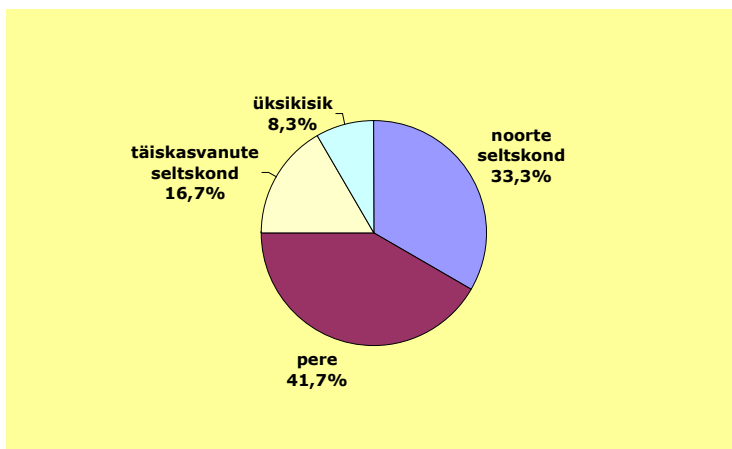
Erinevalt loodusradadest ja mõisakompleksidest külastab suurem osa Verevi järve ääres puhkajaid seda kohta sagedasti – ligi 2/3 vähemalt korra kuus ning üle 1/3 vähemalt korra nädalas.

Joonis 99. Külastamise sagedus

5.4.2. Külastajad

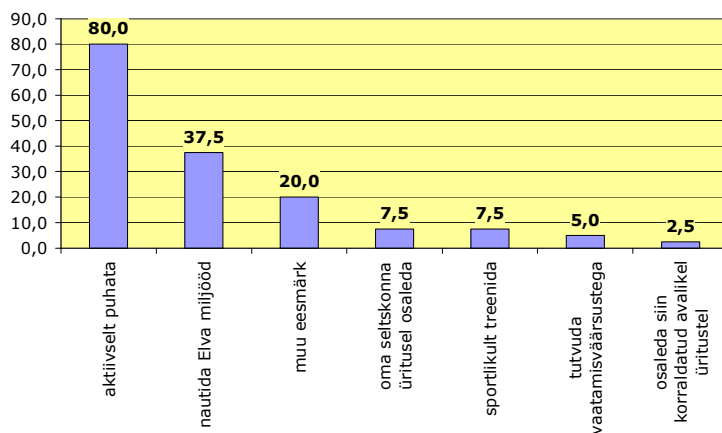
Enamus külastajatest on pärit Elva linnast ja lähivaldadest ning Tartust. Perede kõrval on väga palju noorteseltskondi.

Joonis 100. Tüüpiliste külastajarühmade osakaal

5.4.3. Külastuseesmärgid

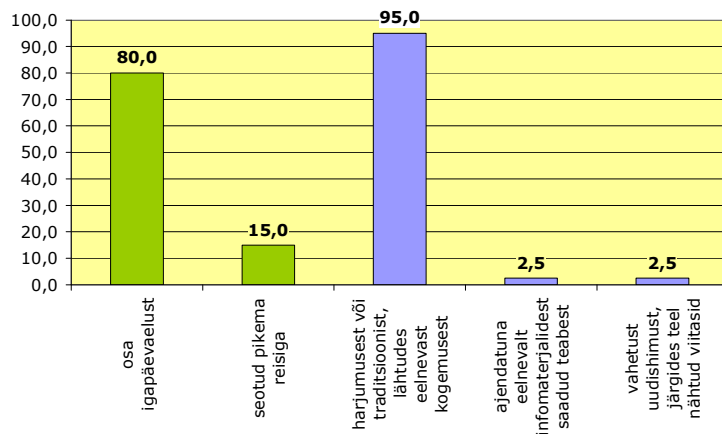
Suurema osa (80%) Verevi järve külastajate eesmärk on rannas ja mujal ümbruses aktiivselt puhata. Paljud peavad tähtsaks ka võimalust nautida roheline männilinna Elva miljööd.

Joonis 101. Verevi järve külastuse eesmärgid (% külastajarühmadest)

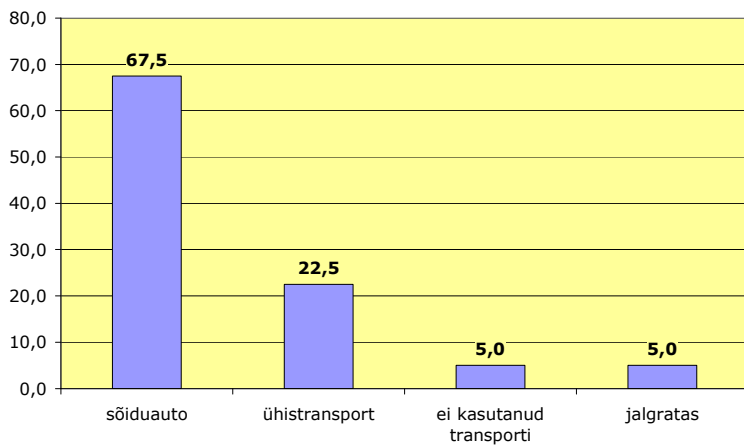
5.4.4. Külastuse kontekst ja transpordivahendid

Külastus on valdavale osale üks osa igapäevaelust ning järve ääres käiakse lähtudes eelnevast kogemusest, harjumusest.

Joonis 102. Verevi järve külastuse seos inimese igapäevaeluga ja külastuse ajendid

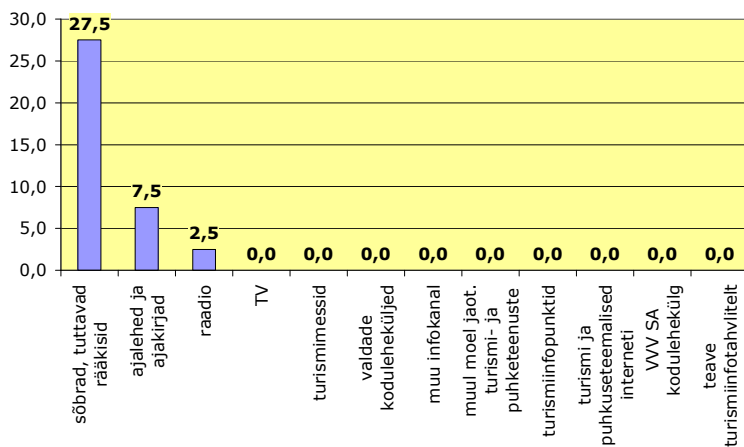
Kuigi sarnaselt teistele puhkepiirkonna paikadele on peamiseks transpordivahendiks külastusel sõiduauto, on Verevi järve külastamisel teistest paikadest palju olulisem ühistransport.

Joonis 103. Transpordi kasutamine

5.4.5. Infokanalid

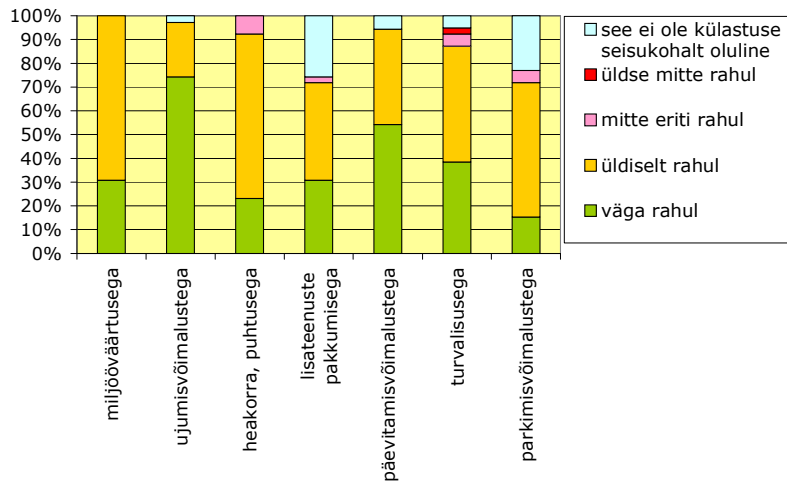
Peamiseks infoallikaks Verevi järve kohta on personaalse kogemuse kõrval sõprade ja tuttavate poolt räägitu. Vähesel määral saadakse infot ka ajalehtedest, ajakirjadest ja raadiost.

Joonis 104. Verevi järve kohta teavet andvad infoallikad

5.4.6. Rahulolu külastusega

Verevi järve ranna külastajad on rannaga üldiselt rahul. Kõige enam ollakse rahul siinsete ujumis- ja päevitamisvõimalustega. Mõningast rahulolematust avaldatakse järvekallaste heakorra, parkimisvõimaluste ja lisateenuste vähese pakkumise suhtes.

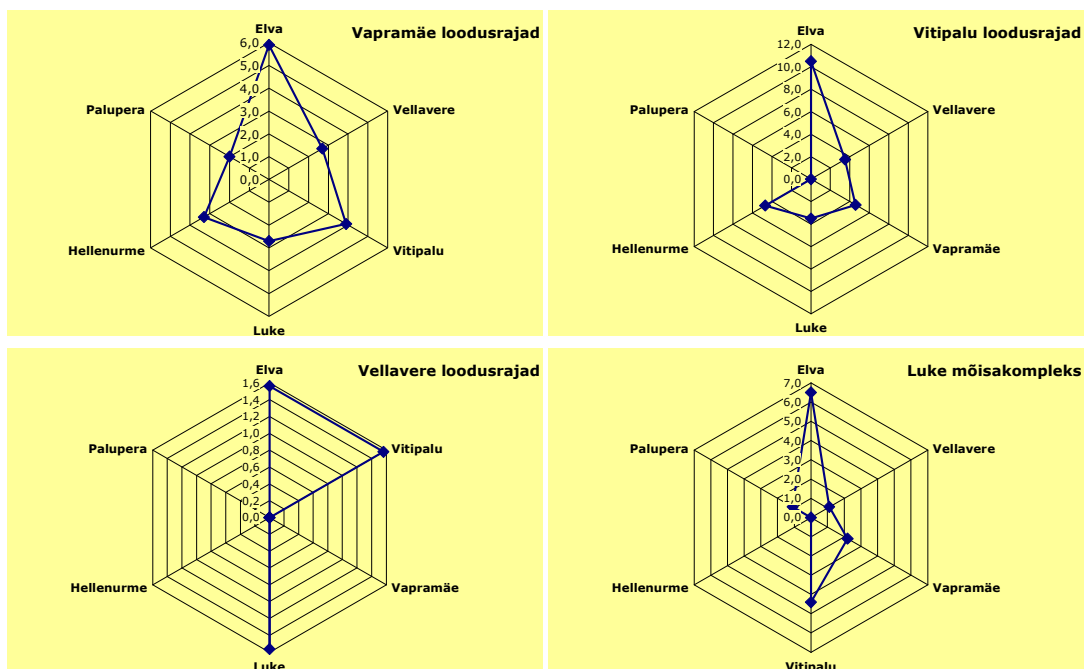

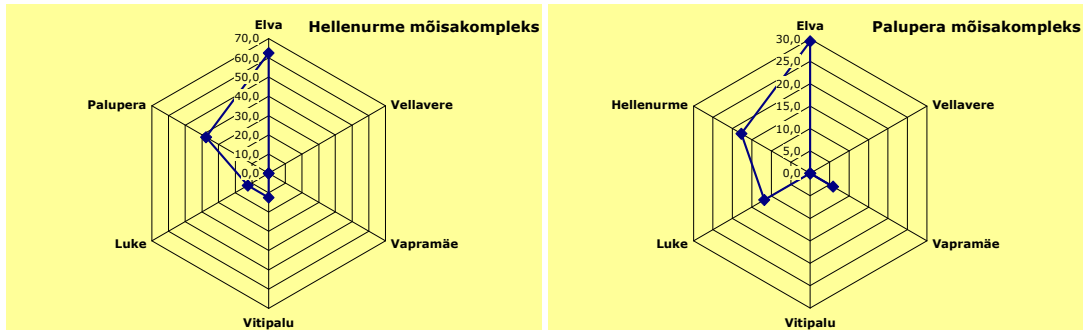
Joonis 105. Külastajate rahulolu Verevi järve ja rannaga

5.5. Puhkepiirkonnas viibimine, kohapealne majutus ning külastuse piirkondlik ulatus

Küsitletud külastajarühmadest vaid 4,8% viibis Elva puhkepiirkonnas kaks või enam päeva. Lisaks puhkepiirkonna enda elanikkonnale on ka Tartu linna ja muu Tartumaa elanike osa selliste külastajate seas pea olematu – vaid üks külastajarühm kõigist küsitletutest. Mujalt Eestist pärit külastajarühmade seas on vähemalt kaks päeva puhkepiirkonnas viibivate osakaal 22% ja väliskülastajate seas pooled. Majutusasutuste teenuseid kasutab veelgi väiksem osa külastajatest, alla 2% küsitletud külastajarühmadest. Ööbimiskohtadena nimetatakse Waide motelli, Tartumaa Tervisespordikeskust, Verevi motelli, Väike-Trommi turismitalu ja Konguta koolimaja.

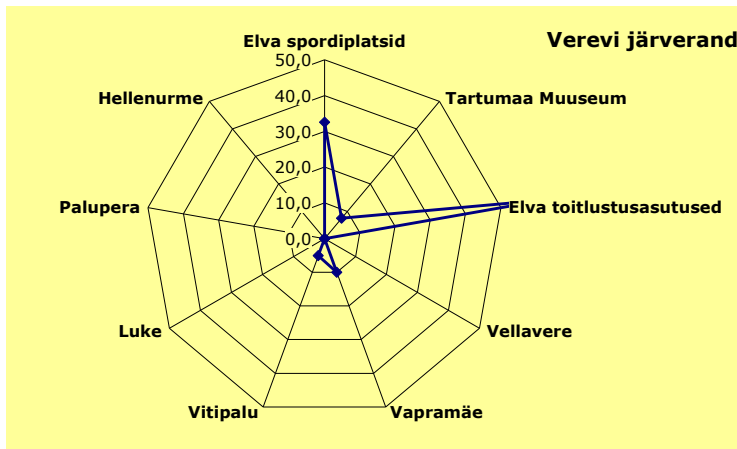
Loodusradadel viibijad piirduvad üldjuhul vaid ühe puhkepiirkonna paiga külastusega, teisi paiku külastatakse kas enne või pärast väga vähe, üldiselt alla 5% juhtudest. Vaid Elva linna jõutakse sama külastuse jooksul Vapramäe ja Vitipalu radadelt natuke sagedamini – vastavalt 10% ja 6% külastustest. Sarnaselt käituvad ka Luke mõisakompleksi külastajad. Hellenurme ja Palupera mõisakomplekside külastused on rohkem seotud puhkepiirkonna teiste paikadega. Üsna paljud Hellenurme külastajad külastavad ka Elvat (üle 60% külastajarühmadest) ja Palupera mõisakompleksi (ligi 30%) ning Palupera mõisakompleksi külastajad Elvat (30%), Hellenurmet (18%) ja Luket (12%).

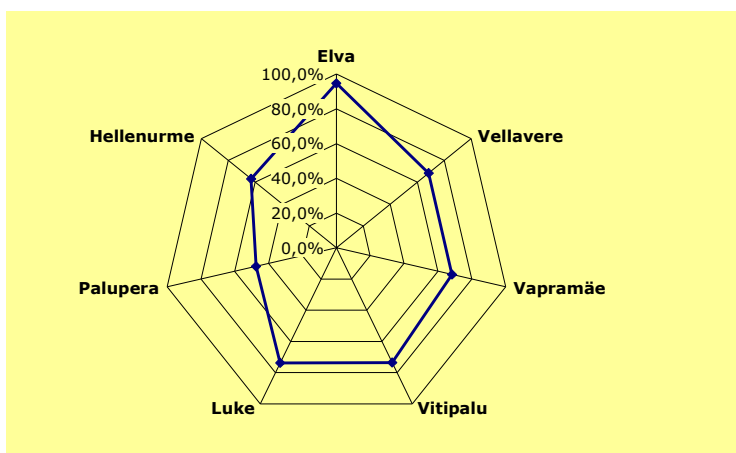
Joonis 106. Elva puhkepiirkonna loodusradade ja mõisakomplekside külastuse ühendatus muudes piirkonna paikades viibimisega (% külastajarühmadest)

Ka Verevi ranna külastajad on küllaltki paiksed, Elva linnast külastuse jooksul palju välja ei satuta. Küll külastatakse sageli linna toitlustusasutusi ning spordiplatse.

Joonis 107. Verevi järveranna külastuse ühendatus Elva puhkepiirkonna muudes paikades viibimisega (% külastajarühmadest)

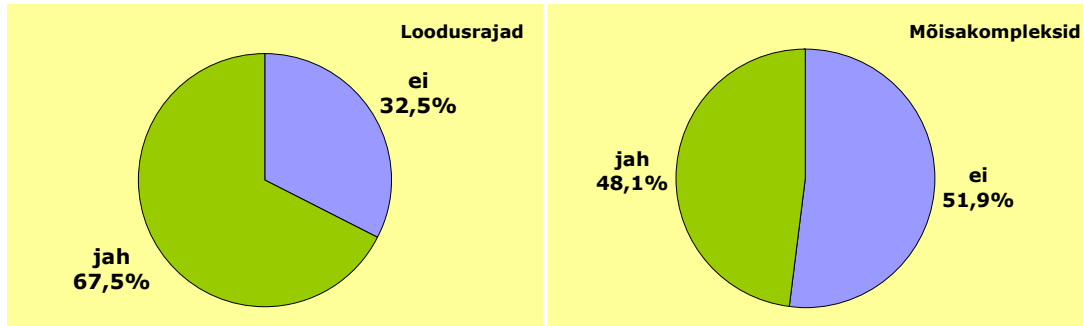
Hoopis erinevalt käituvad siinsetes majutusasutustes ööbijad. Juhul kui neil on kavatsus piirkonnaga tutvuda, siis püütakse haarata üsna mitmeid paiku, mitte ühte või kahte.

Joonis 108. Puhkepiirkonna kohtade külastamine puhkepiirkonna majutusasutustes peatuvate puhkajate seas

5.6. Vapramäe – Vellavere – Vitipalu sihtasutuse tegevus

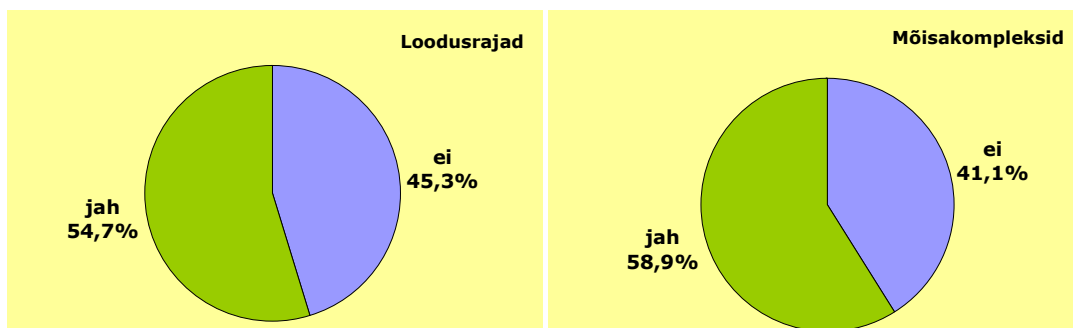
Teadlikkus VVV sihtasutusest on Elva puhkepiirkonna külastajate seas küllalt kõrge. Loodusradadel puhkajatest on sihtasutusest kuulnud üle 2/3 ja mõisakomplekside külastajatest õige natuke alla poolte.

Joonis 109. VVV sihtasutusest kuulnute osakaal Elva puhkepiirkonna loodusradade ja mõisakomplekside külastajate seas

Teadlikkus ei sõltu väga palju külastussagedusest. Vaid vähem kui kord aastas piirkonda külastavate seas on sihtasutusest kuulnute osakaal keskmisest väiksem. Keskmisest oluliselt väiksem on ka nende külastajate teadlikkus sihtasutusest, kelle jaoks puhkepiirkonna paikade külastus on osa pikemast reisist või kes on sattunud sinna viitasid järgides, juhuslikult.

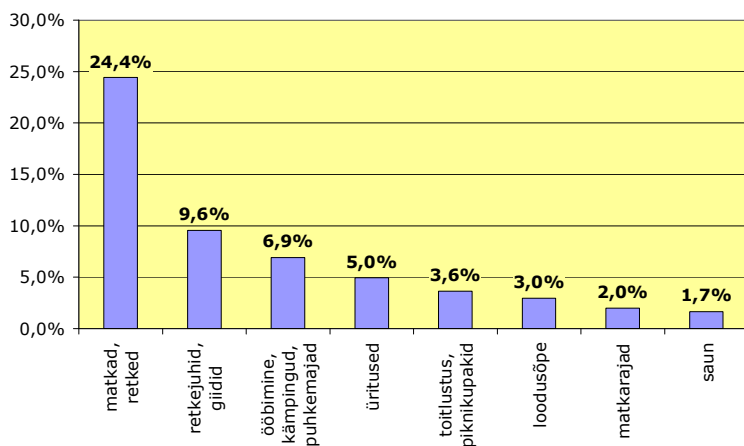
Tüüpilistest külastajarühmadest on kõige teadlikumad lasterühmad, nende juhid, ning kõige vähem teadlikud noorteseltskonnad ja eriti turismigrupid. Kooskõlas üleriigilise ja maakondliku uuringu tulemustega VVV üldise tuntuse regionaalse iseloomuga, on ka teadmised VVV sihtasutusest kõige suuremad Elva puhkepiirkonnas elavatel loodusradade ja mõisakomplekside külastajatel (vt lisa 3).

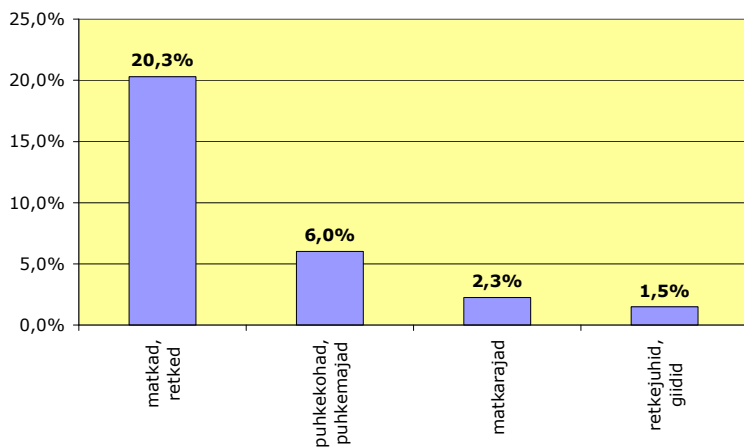
Joonis 110. Üldine teadlikkus sihtasutuse poolt osutatavatest teenustest

Üldine teadlikkus sellest, et sihtasutus osutab külastajatele erinevaid teenuseid, on enam-vähem võrdselt nii loodusradade kui ka mõisakomplekside külastajate seas. Teistest tõusevad eraldi esile Luke mõisakompleksi ja Vellavere Looduskeskuse külastajad.

Konkreetseid teenuseid oskab loetleda 35% loodusradade ja 26% mõisakomplekside külastajatest. Kõige enam nimetatakse sihtasutuse poolt osutatavate teenustena matkade (sh kanuu-matkade, öömatkade) korraldamist. Nii loodusradade kui mõisakomplekside külastajatest märkimisväärne osa – 6-7% – seostab sihtasutusega ka ööbimisvõimalusi, kämpingukohti ja puhkemajasid. Retkejuhtide teenust, samuti korraldatavaid üritusi, toitlustust (piknikupakid) ja loodusõpet nimetavad eelkõige loodusradade kasutajad.

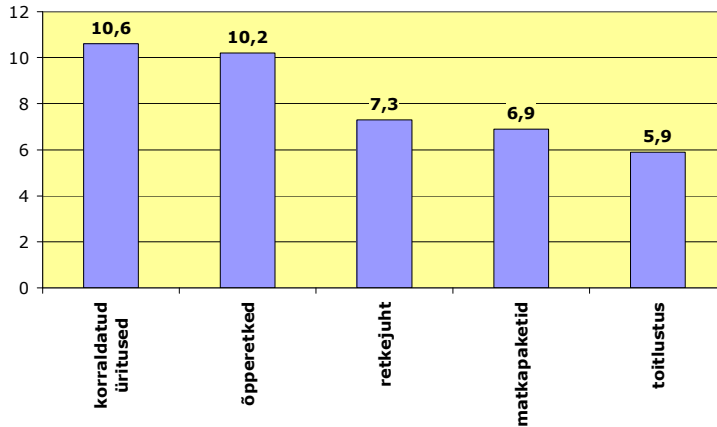

Joonis 111. Teadlikkus konkreetsetest teenustest loodusradade külastajate seas

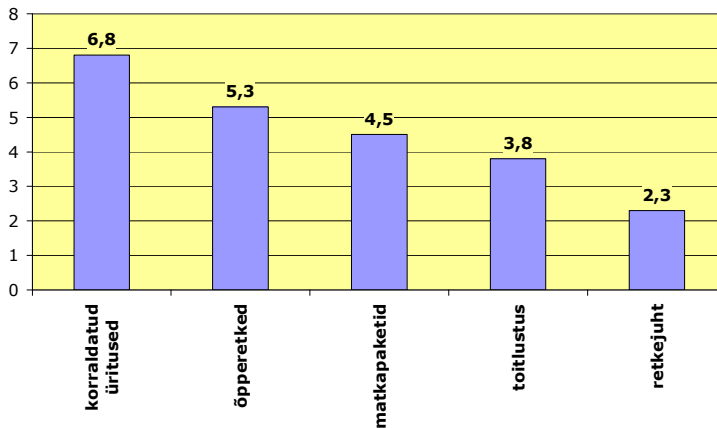

Joonis 112. Teadlikkus konkreetsetest teenustest mõisakomplekside külastajate seas

Kõige enam on puhkepiirkonna paikade külastajatest osalenud sihtasutuse poolt korraldatud üritustel ja õpperetkedel – loodusradade külastajate seas on nende osakaal 10-11% ja mõisakomplekside külastajate seas 5-7%. Retkejuhtide teenuseid on kasutanud 7,3% loodusradade ja 2,3% mõisakomplekside külastajatest.

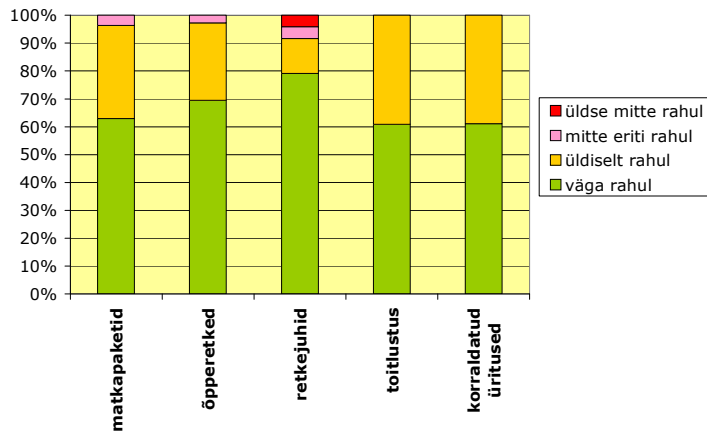

Joonis 113. Sihtasutuse teenuste tarbimine loodusradade külastajate seas (% külastajarühmadest)

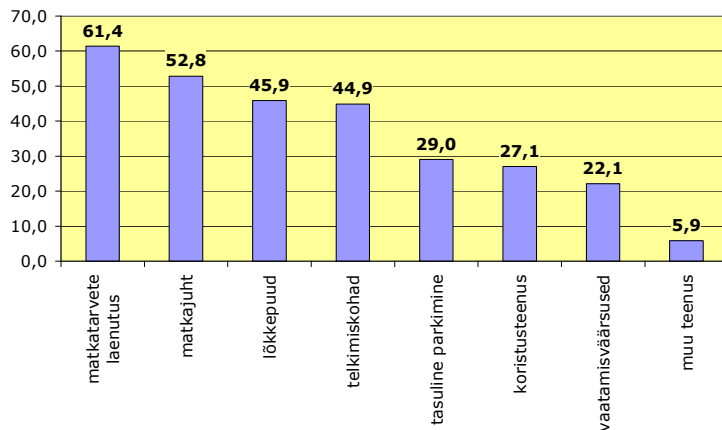
Joonis 114. Sihtasutuse teenuste tarbimine mõisakomplekside külastajate seas (% külastajarühmadest)

Sihtasutuse teenuseid tarbinud puhkepiirkonna külastajad on üldjuhul teenustega väga rahul või üldiselt rahul. Kõige vastakamaid hinnanguid on pälvinud retkejuhid – külastajate seas on kõige enam neid, kes on retkejuhtide tööga väga rahul, samas on ligi 10% jäänud mitte eriti või isegi üldse mitte rahule retkejuhi teenusega.

Joonis 115. Sihtasutuse teenuseid tarbinud külastajate rahulolu teenustega

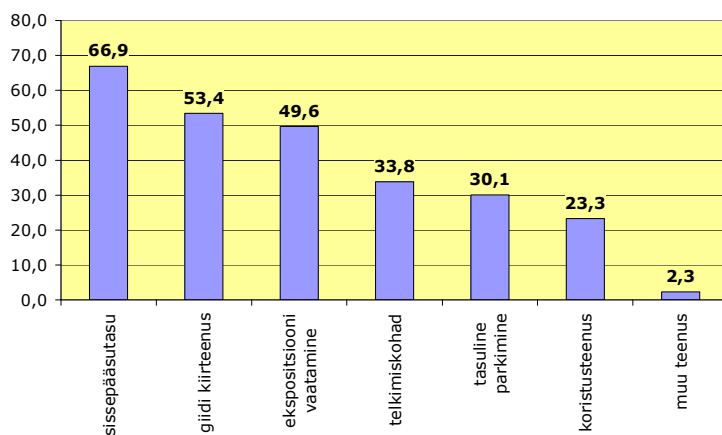
Suhteliselt paljud loodusradade ja mõisakomplekside külastajad on põhimõtteliselt nõus teenuste eest (täiendavalt) maksta. Loodusradade külastajate seas on selliste osakaal suurim matkatarvete laenutuse osas – 61% külastajarühmadest. Ka matkajuhtide, lõkkepuude ja telkimiskohtade eest on nõus maksta ligi pooled loodusradasid külastanud rühmadest. Tasulise parkimise, koristusteenuse ja vaatamisväärsuste tasu on vastuvõetav 20-30% loodusradade külastajatest.

Joonis 116. Loodusradade külastajarühmade osakaal, kes on põhimõtteliselt nõus täiendavalt teenuste eest maksta

Mõiskomplekside külastajatest on enim – 2/3 külastajarühmadest - nõus tasuma sissepääsutasu. Umbes pooled külastajarühmadest maksaksid ka giidi kiirteenuse ja ekspositsiooni nägemise eest ning 1/3 telkimiskohtade eest. Parkimise ja koristusteenuse tasu

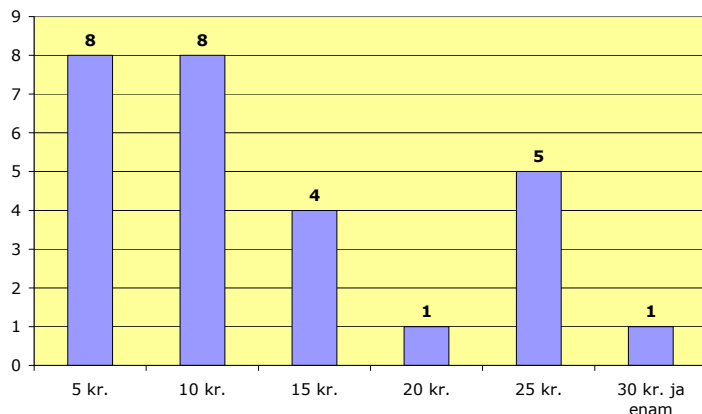
aktsepteerijate osakaal jääb sarnaselt loodusradade külastajaskonnale 20-30% kanti.

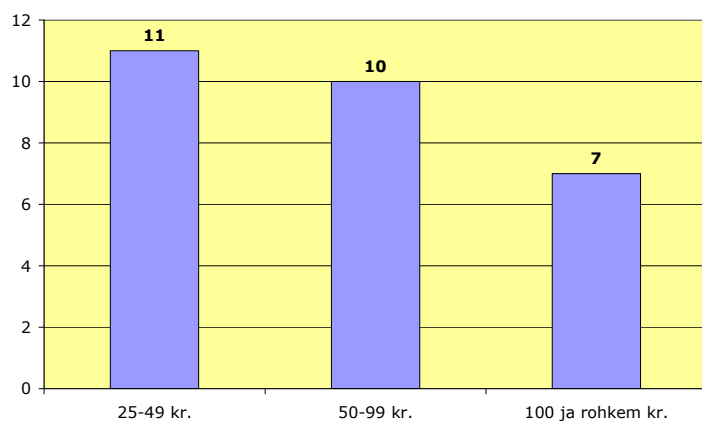
Joonis 117. Mõisakomplekside külastajarühmade osakaal, kes on põhimõtteliselt nõus täiendavalt teenuste eest maksta

Summa, mida külastajad on nõus matkajuhi eest tasuma ulatub 5-st kroonist 50 kroonini inimese kohta ning kuni 300 kroonini tunnis grupi peale. Vastuvõetav parkimistasu on enamusele 10 krooni ja maksimaalselt 15 krooni tund ning maksimaalselt 50 krooni auto pealt.

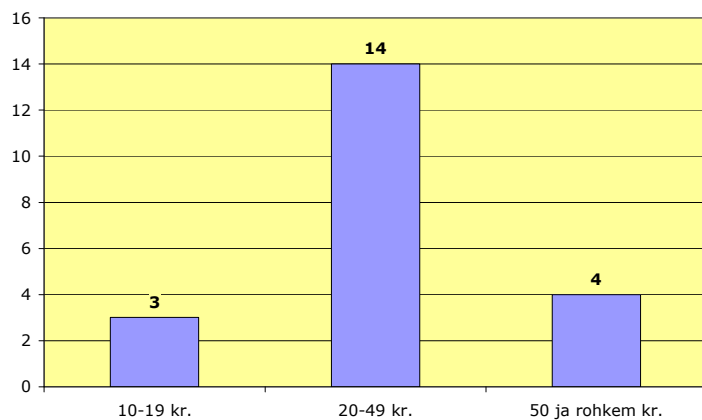
Vaatamisväärsuste vaatamise tasu peaks enamuse vastajate arvates jääma 5-10 krooni piiridesse. Telkimiskoha maksumus ei tohiks enamuse arvates ületada 100 krooni piiri. Lõkkepuude maksumus võiks külastajate arvates jääda 20-50 krooni vahele. Optimaalne sissepääsutasu on alla 20 krooni külastaja kohta. Giidi kiirteenuse sobiva tasu osas jagunevad arvamused suhteliselt laialt, kuid üldiselt võiks see külastajate arvates jääda siiski alla 100 krooni taset. Koristusteenuse puhul on enamuse jaoks piiriks 30 krooni. Täpsemalt kirjeldavad teenuste maksimaalselt sobivate tasude suuruse jaotust vastanud külastajarühmades allpool esitatud joonised.

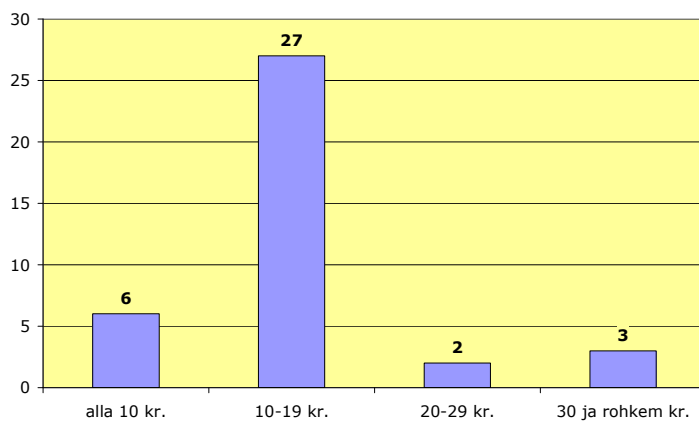
Joonis 118. Vaatamisväärsuste vaatamise maksimaalne sobiv tasu

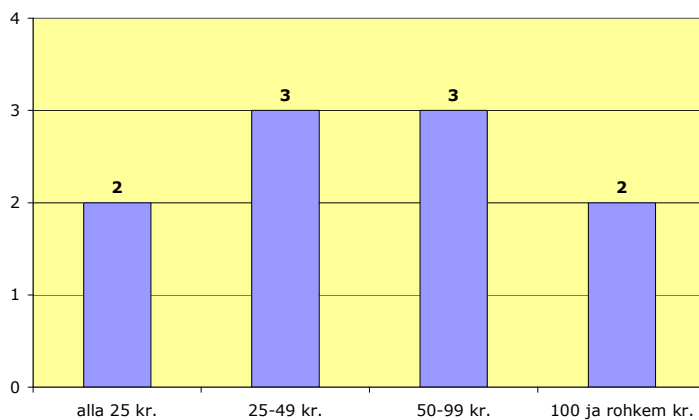
Joonis 119. Telkimiskohta maksimaalne sobiv tasu

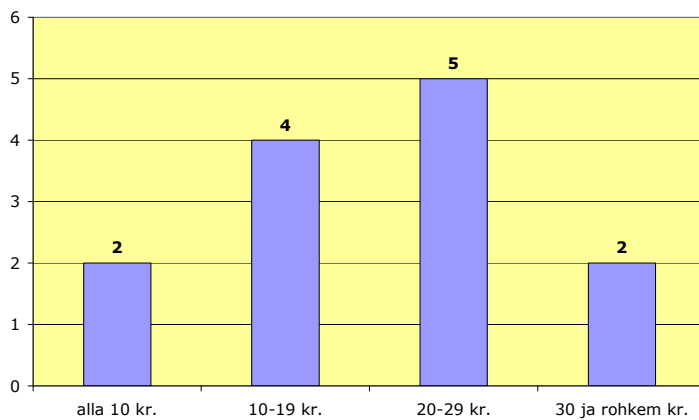
Joonis 120. Lõkkepuude maksimaalne sobiv tasu

Joonis 121. Maksimaalne sobiv sissepääsutasu hoonetesse ja ekspositsiooni vaatamisel

Joonis 122. Giidi kirteenuse maksimaalne sobiv tasu

Joonis 123. Maksimaalne sobiv tasu koristusteenuse eest

6. Kokkuvõte ja soovitused

Elva puhkepiirkonna (Elva linn, Nõo, Konguta, Rõngu ja Palupera vallad) külastatavusuuring viidi läbi 2006. aasta veebruarist juulini. Uuring näitas, et Elva puhkepiirkonna tuntus Eesti elanike seas on küllalt kõrge. Selle peamiste puhkemajanduslike osiste - Elva linna ja Vapramäe-Vellavere-Vitipalu - võrdlusest ilmneb, et Elva linna tuntus ületab väga oluliselt VVV tuntust. Nii oskab tervelt 59 % Eesti 15 - 74 aastastest elanikest iseloomustada märksõnadega Elva linna ning 14 % Vapramäe-Vellaveret-Vitipalu (VVV). VVV sõnakombinatsiooni on üldse kuulnud natuke üle 15% 15-74 aastastest elanikest.

Elva linna oluliselt parem tuntus võrrelduna VVV-ga tähendab, et Elva puhkepiirkonna kui üleriigiliselt tuntud tootemärgi arendamiseks on oluliselt paremad eeldused kui seda oleks VVV sõnakombinatsioonist lähtuval tootemärgil.

Elva linna tuntakse Eestis peamiselt kui järvede ja ilusa loodusega väikest armsat linna, VVV-d aga matkaradade, looduse ning puhkamis- ja sportimisvõimaluste poolest. Elva linna ja VVV kuvandid on sotsiaal-demograafilistes rühmade lõikes suhteliselt kooskõlalised. Olulisematest erinevustest võib Elva linna puhul välja tuua, et kõige levinum märksõna "järved" on keskmisest märkimisväärselt olulisem ettevõtjate ning eesti emakeelega elanike seas, VVV puhul aga seda, et matkarajad on selgelt kõige olulisemaks VVV tunnuseks just nooremate, 15-34 aastaste jaoks, samas kui keskealiste jaoks on nendeks loodus ja puhkamine üldisemalt.

Küll on aga mõlema kuvandis väga olulisi piirkondlikke erinevusi. Esiteks on elukoha regionaalsest lähedusest tugevalt mõjutatud võime Elva linna ja VVV-d märksõnadega iseloomustada. Veelgi olulisemad on aga sisulised erinevused. Nii on matkarajad kui VVV tunnus hästi teatud vaid Tartumaa elanike seas (62% neist, kes VVV märki kuulnud), samas kui mujal Lõuna-Eestis (6%) ja teistes Eesti maakondades (8%) on see teadmine vähe levinud. Matkaradade asemel on VVV Lõuna-Eestis kõige enam teatud looduse poolest (35%) ja mujal Eestis puhkamisega seoses (21%). Elva linna seostatakse järvedega aga eeskätt Tartumaal (47%) ja mujal Lõuna-Eestis (37%), kuid hoopis vähem mujal Eestis (17%).

Tartumaa elanike küsitlus näitab, et ka maakonna siseselt on VVV ja Elva linna kuvandis olulisi erinevusi. Matkad ja matkarajad on VVV peamiseks tunnuseks Elva piirkonna ja Tartu linna elanike jaoks, muu Tartumaa elanikud seostavad VVV-ga palju üldisemat määratlust "ilus loodus". Sarnased piirkondlikud erisused kehtivad ka Elva linna levinuimate tunnuste - järvede, ranna ja ujumisvõimaluste - kohta. Nende poolest on linn tuntud Elva

piirkonnas ja Tartu linnas, kuid oluliselt vähem mujal Tartumaal. Lisaks tuleb märkida, et Elva kui männilinn on teatud eelkõige Elva piirkonna elanike seas. Muu Tartumaa jaoks on Elva pigem armas, hubane väikelinn.

Elva kui märgi hea tuntus ning Elva linna ja VVV küllalt selgelt välja joonistuvad ja puhkemajanduse seisukohast soodsad, kuid teineteisest erinevad kuvandid, loovad vajaduse Elva puhkepiirkonna kui katusbrändi arendamiseks. Viimane peaks ühendama enda alla Elva linna, VVV loodusradade alam-tootemärgid, samuti ka teisi (nt mõisakomplekside võrgustikust lähtuv) alam-tootemärke selliselt, et viimaste identiteet ei kahjustuks, sulanduks üldisemasse ja seega ka ebamäärasemasse kuvandisse. Seega on tarvilik jätkuvalt panustada kõige paremini välja arendatud ja puhkepiirkonnale spetsiifikat andva VVV loodus- ja matkaradade võrgustiku tutvustamisele, tegeleda tõsiselt Elva kui puhkuselinna tootearendusega ning täiendada neid kahte peamist alam-tootemärki veel rea väiksemamahuliste toodete ja vastavate alam-tootemärkidega. Oskuslikult arendatud Elva puhkepiirkonna katusbrändi peamine roll oleks aga efektiivseimal moel kasutada Elva tuntust Eestis (sh hästi määratletava asukohana Lõuna-Eestis ja Tartumaal) nende spetsiifilisema sisu ja sihtrühmadega toodete tuntuse kasvatamiseks ning ühisturunduseks.

VVV kui huvitavate loodusmatkade ja matkaradade asukoht vajab tutvustamist eeskätt nooremate ja keskealiste inimeste seas ning eriti venekeelse elanikkonna seas, kus teadmine VVV-st on väga tagasihoidlik. Palju arenguruumi on ka VVV teadvustamisel väljaspool Tartumaad ja Lõuna-Eestit. Parimaid võimalusi pakub selleks kommunikatsioon, mis tutvustab VVV-d nimelt Elva puhkepiirkonna, Elva linna lähedaste loodus- ja matkaradadena. Kommunikatsioonikanalitest tuleks uute külastajasegmentideni jõudmiseks personaalse suhtluse ja erialamessidest osavõtu kõrval aktiivselt kasutada vahendatud kuid fokuseeritud teabekanaleid – arendada mitmekeelset kodulehte ning siduda see internetireklaami ja/või linkidega mitmekeelsetelt turismi-, puhke-, spordi-, looduse-teemalistelt lehtedelt.

Elva puhkepiirkonda külastab arvestatav hulk Eesti inimesi. Viimase kolme aasta jooksul on Elva puhkepiirkonda külastanud ligi 19% Eesti 15–75 aastastest elanikest ehk 198 000 inimest. Puhkepiirkonna külastamist iseloomustavad selged regionaalsed erinevused. Kõige suurem on piirkonda külastanute osakaal Tartumaa elanike seas – 60% ehk 67 000 inimest. Kuigi teistes Eesti maakondades jääb piirkonda külastanute osakaal oluliselt väiksemaks, on nende summaarne hulk 131 000 ehk ligi kaks korda maakonna külastajatest enam. Maakondliku küsitluse tulemuste järgi on VVV loodusradade ja mõisakomplekside külastajate seas Tartu linna elanikke mõnevõrra enam kui Elva piirkonna elanikke.

Puhkepiirkonnas läbi viidud külastusuuring, mis võtab arvesse ka külastussagedust - Elva puhkepiirkonna ja Tartu linna elanikud on ka loodusradade sagedasemad külastajad - näitab, et ligi $\frac{3}{4}$ VVV loodusradade ja mõisakomplekside külastustest tehakse enam-vähem võrdselt jaotatuna tartlaste ning puhkepiirkonna enda elanike poolt, kusjuures viimasest suurima osa moodustavad omakorda Elva linna elanikud.

Puhkepiirkonna kohtadest selgelt kõige enam külastatakse Elva linna – see on värv puhkepiirkonna ülejäänud paikadesse. Teistest paikadest külastatakse rohkem veel Vapramäe loodusradasid (hinnanguliselt 28 000 külastuskorda aastas), millele järgnevad Vellavere (14 000) ja Vitipalu (11 000) rajad ning Luke mõisakompleks (20 000). Hellenurme ja Palupera mõiskomplekside külastatavus on kõige tagasihoidlikum, u 2000 külastust aastas kummaski. Valdav osa külastustest – nii piirkonna enda elanike, tartlaste kui ka kaugemalt pärit inimeste poolt – on lühiajalised. Enamus külastusi on paigutatud inimeste igapäevaste tegemiste sisse, millega ei kaasne pikemaajalisem viibimine puhkepiirkonnas, muude piirkonna kohtade külastamine. Peamiseks transpordivahendiks, mida kasutatakse kohalejõudmiseks, on sõiduauto. Ühistranspordi ja jalgratta osatähtsus liikumisvahendina on tagasihoidlik.

Valdav osa külastajatest on puhkepiirkonna peamiste puhkekohtadega - loodusradade, mõisakomplekside ja Verevi rannaga – väga või vähemalt üldiselt rahul. Muuhulgas hinnatakse kõrgelt vaikset, privaatset olemist loodusradadel, mis viitab ka sellele, et vähemalt inimeste subjektiivse tunnetuse tasandil ei ole rajad ülekoormatud. Pigem on kasutusaktiivsuses veel varu, *kuid kindlasti tuleb matkajate ja muude puhkajate arvu kasvatamisel arvesse võtta, et loodusradade üks väga oluline positiivne tunnus on ka väike inimkoormus. Samuti tuleks loodusradade, mõisakomplekside ja teiste külastuskohtade arendamisel arvesse võtta külastajate kriitikat ja ettepanekuid – parandada viidamajandust, heakorda, radade kvaliteeti, pakkuda mitmekesisemaid teenuseid, koolitada retkejuhte (vt täpsemalt lisa 2).*

Elva piirkonna puhkamisvõimaluste peamiseks kasutajaks hetkel on niisiis kohalikud elanikud ja tartlased. Et külastuskogemusi hinnatakse valdavalt positiivselt ning teadmine puhkamisvõimalustest on piirkonna elanike seas kõrge, *siis on loodusradade ja muude kohapealsete aktiivse puhkuse võimaluste kasutamine kohalike elanike seas sõltuv eelkõige aktiivse, loodussõbraliku ja tervisliku eluviisi populaarsusest elanikkonnas. VVV sihtasutusel on võimalus anda oma panus nende eluviiside levitamisel ning seega kasvatada ka loodusradade kohaliku kasutajaskonda.*

Sama kehtib paljus ka teise suurema külastajarühma, tartlaste kohta. Lähedus Tartu linnale ning sealsete elanike väljakujunenud

harjumused piirkonda külastada tagab kõigi eelduste kohaselt suhteliselt suurearvulise külastajaskonna ka järgnevateks aastateks. *Tartu puhkajate arvu võiks veelgi kasvatada ja ka selle struktuuri muuta jalgrattatee rajamine Elva ja Tartu vahele, samuti laiema jalgrattateede võrgustiku loomine piirkonnas (sh ühendus Otepääga). Tartlaste suur osakaal puhkepiirkonna külastajate seas loob vajaduse puhkepiirkonna omavalitsusüksuste, sihtasutuse ning Tartu linna vahelise regionaalse koostöö tihendamiseks puhkemajanduse valdkonnas.*

Üheks oluliseks VVV sihtasutuse tegevussuunaks, mis kasvataks nii lühi- kui ka pikaajaliselt puhkepiirkonna külastatavust, peaks olema koostöö tõhustamine puhkepiirkonna ja selle lähimate linnade (eelkõige Tartu) üldhariduskoolidega ja lasteasutustega. VVV loodusrajad pakuvad suurepäraseid eeldusi loodushariduse edendamiseks, laste ja noorte keskkonnateadlikkuse tõstmiseks, mis lisaks uute loodusradade külastajate põlvkondade pealekasvatamisele tõstaks ka üldist looduse külastajate kultuuri.

Piirkonna puhkemajanduse seisukohast on lühiajaliste külastuste absoluutne domineerimine negatiivne nähtus. Võib öelda, et siinsed mitmekesised ja aastaringised puhkamisvõimalused on piirkonna majandusarengu mõttes alakasutatud. *Selleks, et külastused muutuksid pikemaajaliseks tuleb juurde luua majutusvõimalusi ning täiendada juba olemasolevaid võimalusi töömahukamate ja kasumlikemate lisateenustega. Elva linna looduslik asulamiiljöo ja piirkonna orienteeritus aktiivsele puhkusele, samuti lähedus Tartule kui regionaalsele keskusele (samuti Eesti meditsiinikeskusele), loovad head eeldused SPA rajamiseks, mis omakorda toetaks läbi stabiilse puhkajaskonna olemasolu ka muude teenuste ja isegi kodumajutuse arengut. Teisest küljest kaasneks sellise arenguga ka nõudmiste kasv puhkepiirkonna teenuste arendamiseks ja teenuste ahelate väljakujundamiseks ning Elva linna kui puhkepiirkonna südame arendamiseks (muuseumid, külastuskeskus, linna arhitektuuri- ja miljööväärtuse kaitse).*

Puhkepiirkonna külastajate teadlikkus VVV sihtasutuse tegevusest on keskmisel tasemel. 2/3 loodusradade ja umbes pooled mõisakomplekside külastajatest (külastajarühmadest) on kuulnud sihtasutusest. Külastajatest natuke üle poole on üldiselt teadlikud, et VVV sihtasutus pakub mitmeid puhkajatele suunatud teenuseid. Ligi 25% külastajatest teab nimetada seda, et loodusradadel korraldatakse matkasid. Muudest teenustest teadlike osakaal jääb alla 10%. *VVV sihtasutuse teenuste tutvustamisel pakub messidest osavõtu ja internetis teabe jagamise kõrval tõhusaid reklaamivõimalusi erinevas vormis välireklaam puhkepiirkonnas (nt imagoreklaam suurtel reklaamtahvritel statsionaarselt ja suurte ürituste nagu Tartu Maraton käigus, detailne mitmekeelne info*

teenuste kohta asulates ja külastuskohtades asuvates teadetetahvlitel).

Pisut üle 10% loodusradade külastajatest on ka neid, kes on osalenud sihtasutuse poolt korraldatud üritustel või osalenud õpperetkedel. Teenuste tarbijate rahulolu on kõrge ja üldine, vaid retkejuhtide osas on märkimisväärselt (kuid alla 10% juhtudest) rahulolematust. Puhkepiirkonna külastajate põhimõtteline valmisolek teenuste eest tasuda on kõrge, *mis on aluseks seniste teenuste rahalise mahu kasvatamiseks ning loob eeldused mitmete täiendavate teenuste nagu matkatarvete laenus (loodusradadel), giidi kiirteenus (mõisakompleksides), tasuline parkimine (mõlemas) arendamiseks peale vastavate tasuvusanalüüside läbiviimist.*

Lisad

1. Puhkepiirkonna külastusuuringu risttabelid

Tabel 21. Vapramäe loodusradade külastamise sagedus regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
rohkem kui kord nädalas	10,0%	21,4%	7,1%	0,0%	10,5%
vähemalt korra nädalas	21,4%	7,1%	17,9%	0,0%	19,0%
vähemalt korra kuus	31,4%	28,6%	30,4%	0,0%	30,7%
vähemalt korra aastas	24,3%	7,1%	17,9%	100,0%	20,3%
vähem kui kord aastas	4,3%	14,3%	3,6%	0,0%	5,2%
esimest korda	10,0%	35,7%	25,0%	0,0%	17,6%

Tabel 22. Vitipalu loodusradade külastamise sagedus regionaalsetes külastusrühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
rohkem kui kord nädalas	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%
vähemalt korra nädalas	20,7%	11,1%	28,2%	0,0%	20,9%
vähemalt korra kuus	27,6%	22,2%	23,1%	0,0%	22,1%
vähemalt korra aastas	41,4%	11,1%	17,9%	16,7%	26,7%
vähem kui kord aastas	3,4%	0,0%	5,1%	0,0%	4,7%
esimest korda	3,4%	55,6%	25,6%	83,3%	24,4%

Tabel 23. Vellavere loodusradade külastamise sagedus regionaalsetes külastusrühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
vähemalt korra nädalas	12,5%	0,0%	0,0%	7,8%
vähemalt korra kuus	16,7%	0,0%	0,0%	7,8%
vähemalt korra aastas	41,7%	30,0%	23,1%	29,7%
vähem kui kord aastas	0,0%	20,0%	7,7%	6,3%
esimest korda	29,2%	60,0%	69,2%	50,0%

Tabel 24. Vapramäe külastamise sagedus tüüpilistes külastajarühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
rohkem kui kord nädalas	0,0%	18,2%	4,7%	11,5%	17,8%	10,5%
vähemalt korra nädalas	0,0%	9,1%	17,2%	7,7%	33,3%	19,0%
vähemalt korra kuus	50,0%	18,2%	34,4%	30,8%	24,4%	30,7%
vähemalt korra aastas	33,3%	27,3%	26,6%	15,4%	11,1%	20,3%
vähem kui kord aastas	0,0%	9,1%	3,1%	11,5%	4,4%	5,2%
esimest korda	16,7%	18,2%	17,2%	26,9%	13,3%	17,6%

Tabel 25. Vitipalu külastamise sagedus tüüpilistes külastusrühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
rohkem kui kord nädalas	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	1,2%
vähemalt korra nädalas	0,0%	0,0%	13,8%	19,0%	36,0%	20,9%
vähemalt korra kuus	0,0%	14,3%	24,1%	14,3%	32,0%	22,1%
vähemalt korra aastas	33,3%	57,1%	37,9%	19,0%	12,0%	26,7%
vähem kui kord aastas	0,0%	0,0%	6,9%	9,5%	0,0%	4,7%
esimest korda	66,7%	28,6%	17,2%	38,1%	16,0%	24,4%

Tabel 26. Vellavere külastamise sagedus tüüpilistes külastusrühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
vähemalt korra nädalas	0,0%	0,0%	7,4%	33,3%	14,3%	7,8%
vähemalt korra kuus	0,0%	0,0%	7,4%	0,0%	42,9%	7,8%
vähemalt korra aastas	47,1%	0,0%	22,2%	16,7%	28,6%	29,7%
vähem kui kord aastas	0,0%	0,0%	14,8%	0,0%	0,0%	6,3%
esimest korda	47,1%	100,0%	55,6%	50,0%	14,3%	50,0%

Tabel 27. Vapramäe loodusradade külastuse eesmärk regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
tutvuda vaatamisväärsustega	18,6%	28,6%	14,3%	0,0%	17,6%
nautida miljööd, loodust	67,1%	85,7%	78,6%	100,0%	72,5%
õppida loodust tundma	11,4%	42,9%	21,4%	0,0%	19,6%
osaleda siin korraldatud avalikel üritustel	5,7%	28,6%	8,9%	100,0%	11,1%
oma seltskonnale huvitavas kohas üritus korraldada ja/või sellel osaleda	12,9%	14,3%	16,1%	0,0%	14,4%
aktiivselt puhata	74,3%	78,6%	71,4%	100,0%	69,9%
spotlikult treenida	38,6%	35,7%	33,9%	100,0%	36,6%

Tabel 28. Vapramäe loodusradade külastuse eesmärk tüüpilistes külastajarühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
tutvuda vaatamisväärsustega	16,7%	9,1%	14,1%	19,2%	22,2%	17,6%
nautida miljööd, loodust	33,3%	72,7%	76,6%	92,3%	60,0%	72,5%
õppida loodust tundma	33,3%	0,0%	10,9%	23,1%	31,1%	19,6%
osaleda siin korraldatud avalikel üritustel	16,7%	0,0%	4,7%	11,5%	20,0%	11,1%
oma seltskonnale huvitavas kohas üritus korraldada ja/või sellel osaleda	16,7%	27,3%	10,9%	23,1%	8,9%	14,4%
aktiivselt puhata	33,3%	72,7%	70,3%	92,3%	62,2%	69,9%
spotlikult treenida	0,0%	63,6%	37,5%	26,9%	37,8%	36,6%

Tabel 29. Vitipalu loodusradade külastuse eesmärgid regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
tutvuda vaatamisväärsustega	6,9%	44,4%	33,3%	50,0%	26,7%
nautida miljööd, loodust	79,3%	88,9%	71,8%	83,3%	76,7%
õppida loodust tundma	10,3%	33,3%	15,4%	0,0%	14,0%
osaleda siin korraldatud avalikel üritustel	10,3%	0,0%	7,7%	0,0%	7,0%
oma seltskonnale huvitavas kohas üritus korraldada ja/või sellel osaleda	27,6%	22,2%	20,5%	0,0%	20,9%
aktiivselt puhata	65,5%	88,9%	53,8%	100,0%	65,1%
spotlikult treenida	31,0%	11,1%	41,0%	33,3%	33,7%

Tabel 30. Vitipalu külastuse eesmärgid tüüpilistes külastajarühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
tutvuda vaatamisväärsustega	33,3%	28,6%	20,7%	33,3%	24,0%	26,7%
nautida miljööd, loodust	33,3%	71,4%	86,2%	90,5%	60,0%	76,7%
õppida loodust tundma	0,0%	14,3%	17,2%	14,3%	12,0%	14,0%
osaleda siin korraldatud avalikel üritustel	0,0%	0,0%	6,9%	14,3%	4,0%	7,0%
oma seltskonnale huvitavas kohas üritus korraldada ja/või sellel osaleda	0,0%	28,6%	20,7%	38,1%	8,0%	20,9%
aktiivselt puhata	33,3%	28,6%	6,9%	28,6%	72,0%	33,7%
spotlikult treenida	33,3%	28,6%	6,9%	28,6%	72,0%	33,7%

Tabel 31. Vellevere loodusradade külastuse eesmärgid regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
tutvuda vaatamisväärsustega	8,3%	30,0%	34,6%	21,9%
nautida miljööd, loodust	54,2%	40,0%	53,8%	53,1%
õppida loodust tundma	37,5%	30,0%	53,8%	42,2%
osaleda siin korraldatud avalikel üritustel	25,0%		15,4%	15,6%
oma seltskonnale huvitavas kohas üritus korraldada ja/või sellel osaleda	33,3%	10,0%	23,1%	23,4%
aktiivselt puhata	66,7%	20,0%	46,2%	50,0%
spotlikult treenida	37,5%	30,0%	19,2%	26,6%

Tabel 32. Vellevere loodusradade külastuse eesmärgid tüüpilistes külastajarühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
tutvuda vaatamisväärsustega	23,5%	25,0%	22,2%	33,3%	14,3%	21,9%
nautida miljööd, loodust	35,3%	100,0%	55,6%	50,0%	71,4%	53,1%
õppida loodust tundma	70,6%	50,0%	33,3%	33,3%	28,6%	42,2%
osaleda siin korraldatud avalikel üritustel	35,3%	25,0%	7,4%		14,3%	15,6%
oma seltskonnale huvitavas kohas üritus korraldada ja/või sellel osaleda	35,3%	50,0%	3,7%	33,3%	28,6%	23,4%
aktiivselt puhata	52,9%	50,0%	48,1%	83,3%	42,9%	50,0%
spotlikult treenida	11,8%	50,0%	37,0%	16,7%	28,6%	26,6%

Tabel 33. Vapramäe loodusradade külastamise ajendid regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	4,3%	28,6%	7,1%	0,0%	7,8%
harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	88,6%	50,0%	69,6%	100,0%	77,8%
juhuslikult	4,3%	0,0%	10,7%	0,0%	5,9%
sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	1,4%	21,4%	7,1%	0,0%	5,2%
vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitaid	1,4%	0,0%	3,6%	0,0%	2,6%
määratlemata	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,7%
Kokku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 34. Vitipalu loodusradade külastamise ajendid regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	6,9%	22,2%	17,9%	16,7%	14,0%
harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	89,7%	44,4%	74,4%	16,7%	72,1%
juhuslikult	3,4%	0,0%	0,0%	33,3%	3,5%
sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	0,0%	22,2%	2,6%	33,3%	5,8%
vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitaid	0,0%	11,1%	2,6%	0,0%	3,5%
määratlemata	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
Kokku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 35. Vellavere loodusradade külastamise ajendid regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	29,2%	30,0%	38,5%	32,8%
harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	50,0%	30,0%	23,1%	37,5%
juhuslikult	8,3%	0,0%	3,8%	4,7%
sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	0,0%	20,0%	15,4%	9,4%
vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitasid	4,2%	20,0%	7,7%	7,8%
määratlemata	8,3%	0,0%	11,5%	7,8%
Kokku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 36. Vapramäe loodusradade külastamise ajendid tüüpilistes külastajarühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	33,3%	9,1%	6,3%	7,7%	6,7%	7,8%
harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	50,0%	72,7%	81,3%	69,2%	82,2%	77,8%
juhuslikult	0,0%	9,1%	4,7%	11,5%	4,4%	5,9%
sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	16,7%	0,0%	4,7%	7,7%	4,4%	5,2%
vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitasid	0,0%	9,1%	1,6%	3,8%	2,2%	2,6%
määratlemata	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,7%
Kokku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 37. Vitipalu loodusradade külastamise ajend tüüpilistes külastusrühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	33,3%	28,6%	10,3%	19,0%	8,0%	14,0%
harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	33,3%	57,1%	75,9%	61,9%	84,0%	72,1%
juhuslikult	0,0%	14,3%	0,0%	4,8%	4,0%	3,5%
sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	33,3%	0,0%	0,0%	14,3%	4,0%	5,8%
vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitasid	0,0%	0,0%	10,3%	0,0%	0,0%	3,5%
määratlemata	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	0,0%	1,2%
Kokku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 38. Vellavere loodusradade külastamise ajend tüüpilistes külastusrühmades

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	41,2%	50,0%	44,4%	0,0%	0,0%	32,8%
harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	17,6%	0,0%	44,4%	50,0%	85,7%	37,5%
juhuslikult	5,9%	0,0%	3,7%	16,7%	0,0%	4,7%
sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	17,6%	25,0%	0,0%	16,7%	0,0%	9,4%
vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitasid	0,0%	25,0%	7,4%	16,7%	0,0%	7,8%
määratlemata	17,6%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	7,8%
Kokku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 39. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu paiga miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Välismaa	Kokku
väga rahul	61,4%	42,9%	67,9%	100,0%	84,9%
üldiselt rahul	37,1%	57,1%	32,1%	0,0%	12,8%
hindamata	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 40. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu paiga miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	66,7%	72,7%	65,6%	69,2%	48,9%	61,4%
üldiselt rahul	33,3%	27,3%	34,4%	30,8%	48,9%	37,9%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	0,7%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 41. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu elamusega vaatamisväärsustest: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Välismaa	Kokku
väga rahul	44,3%	35,7%	46,4%	100,0%	45,1%
üldiselt rahul	42,9%	35,7%	39,3%	0,0%	40,5%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	10,0%	0,0%	10,7%	0,0%	9,2%
hindamata	2,9%	28,6%	3,6%	0,0%	5,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 42. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu elamusega vaatamisväärsustest: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	66,7%	63,6%	37,5%	65,4%	35,6%	45,1%
üldiselt rahul	33,3%	18,2%	48,4%	30,8%	42,2%	40,5%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	18,2%	14,1%	0,0%	6,7%	9,2%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	15,6%	5,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 43. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu heakorra, puhtusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Välismaa	Kokku
väga rahul	35,7%	28,6%	42,9%	100,0%	37,9%
üldiselt rahul	62,9%	64,3%	48,2%	0,0%	56,2%
mitte eriti rahul	0,0%	7,1%	8,9%	0,0%	5,2%
hindamata	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 44. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu heakorra, puhtusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	50,0%	63,6%	43,8%	42,3%	20,0%	37,9%
üldiselt rahul	50,0%	27,3%	54,7%	53,8%	68,9%	56,2%
mitte eriti rahul	0,0%	9,1%	1,6%	3,8%	8,9%	5,2%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	0,7%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 45. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu kohapealse tutvustava teabe piisavusega, märgistusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Välismaa	Kokku
väga rahul	45,7%	57,1%	39,3%	0,0%	44,4%
üldiselt rahul	44,3%	21,4%	46,4%	100,0%	43,1%
mitte eriti rahul	4,3%	0,0%	3,6%	0,0%	3,9%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,7%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	2,9%	7,1%	5,4%	0,0%	3,9%
hindamata	2,9%	14,3%	3,6%	0,0%	3,9%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 46. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu kohapealse tutvustava teabe piisavusega, märgistusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	16,7%	63,6%	46,9%	38,5%	44,4%	44,4%
üldiselt rahul	50,0%	27,3%	43,8%	50,0%	40,0%	43,1%
mitte eriti rahul	16,7%	0,0%	3,1%	7,7%	2,2%	3,9%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	0,7%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	9,1%	4,7%	0,0%	4,4%	3,9%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,0%	2,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 47. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu puhkekohtade, lõkkeplatsidega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Välismaa	Kokku
väga rahul	44,3%	50,0%	60,7%	100,0%	50,3%
üldiselt rahul	41,4%	7,1%	17,9%	0,0%	28,1%
mitte eriti rahul	4,3%	0,0%	7,1%	0,0%	5,9%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	8,6%	21,4%	12,5%	0,0%	12,4%
hindamata	1,4%	21,4%	1,8%	0,0%	3,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 48. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu puhkekohtade, lõkkeplatsidega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	66,7%	63,6%	56,3%	53,8%	35,6%	50,3%
üldiselt rahul	0,0%	18,2%	29,7%	23,1%	33,3%	28,1%
mitte eriti rahul	16,7%	9,1%	1,6%	7,7%	8,9%	5,9%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	16,7%	9,1%	12,5%	11,5%	13,3%	12,4%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	8,9%	3,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 49. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu turvalisusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Välismaa	Kokku
väga rahul	54,3%	35,7%	57,1%	100,0%	52,3%
üldiselt rahul	34,3%	28,6%	39,3%	0,0%	36,6%
mitte eriti rahul	1,4%	0,0%	1,8%	0,0%	2,0%
üldse mitte rahul	1,4%	0,0%	1,8%	0,0%	1,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	7,1%	7,1%	0,0%	0,0%	4,6%
hindamata	1,4%	28,6%	0,0%	0,0%	3,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 50. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu turvalisusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	50,0%	54,5%	59,4%	69,2%	33,3%	52,3%
üldiselt rahul	0,0%	45,5%	35,9%	19,2%	48,9%	36,6%
mitte eriti rahul	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	4,4%	2,0%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	33,3%	0,0%	3,1%	3,8%	4,4%	4,6%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	1,6%	3,8%	0,0%	1,3%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	8,9%	3,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 51. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu parkimisvõimalustega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	57,1%	50,0%	64,3%	100,0%	59,5%
üldiselt rahul	34,3%	0,0%	25,0%	0,0%	28,1%
mitte eriti rahul	0,0%	7,1%	1,8%	0,0%	1,3%
üldse mitte rahul	2,9%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	4,3%	21,4%	1,8%	0,0%	4,6%
hindamata	1,4%	21,4%	7,1%	0,0%	5,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 52. Vapramäe loodusradade külastajate rahulolu parkimisvõimalustega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	66,7%	90,9%	67,2%	65,4%	37,8%	59,5%
üldiselt rahul	33,3%	9,1%	28,1%	19,2%	35,6%	28,1%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	2,2%	1,3%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,4%	1,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	4,7%	3,8%	6,7%	4,6%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	7,7%	13,3%	5,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 53. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu paiga miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	82,8%	77,8%	84,6%	100,0%	84,9%
üldiselt rahul	17,2%	22,2%	10,3%	0,0%	12,8%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
hindamata	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 54. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu paiga miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	66,7%	85,7%	86,2%	81,0%	88,0%	84,9%
üldiselt rahul	0,0%	14,3%	13,8%	19,0%	8,0%	12,8%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 55. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu elamusega vaatamisväärsustest: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	75,9%	33,3%	59,0%	100,0%	66,3%
üldiselt rahul	20,7%	66,7%	33,3%	0,0%	29,1%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	3,4%	0,0%	5,1%	0,0%	3,5%
hindamata	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 56. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu elamusega vaatamisväärsustest: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	0,0%	71,4%	75,9%	66,7%	60,0%	66,3%
üldiselt rahul	66,7%	28,6%	24,1%	28,6%	32,0%	29,1%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	33,3%	0,0%	0,0%	4,8%	4,0%	3,5%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 57. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu heakorra, puhtusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	24,1%	33,3%	46,2%	33,3%	34,9%
üldiselt rahul	65,5%	66,7%	46,2%	66,7%	58,1%
mitte eriti rahul	10,3%	0,0%	2,6%	0,0%	4,7%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
hindamata	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 58. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu heakorra, puhtusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	33,3%	28,6%	34,5%	23,8%	44,0%	34,9%
üldiselt rahul	33,3%	71,4%	55,2%	71,4%	52,0%	58,1%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	10,3%	4,8%	0,0%	4,7%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 59. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu kohapealse tutvustava teabe piisavusega, märgistusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	44,8%	11,1%	41,0%	33,3%	39,5%
üldiselt rahul	44,8%	66,7%	48,7%	66,7%	50,0%
mitte eriti rahul	0,0%	22,2%	5,1%	0,0%	4,7%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	6,9%	0,0%	2,6%	0,0%	3,5%
hindamata	3,4%	0,0%	2,6%	0,0%	2,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 60. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu kohapealse tutvustava teabe piisavusega, märgistusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	0,0%	71,4%	41,4%	28,6%	40,0%	39,5%
üldiselt rahul	33,3%	28,6%	51,7%	66,7%	44,0%	50,0%
mitte eriti rahul	33,3%	0,0%	6,9%	4,8%	0,0%	4,7%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	8,0%	3,5%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,0%	2,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 61. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu puhkekohtade, lõkkeplatsidega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	27,6%	44,4%	35,9%	0,0%	30,2%
üldiselt rahul	37,9%	44,4%	35,9%	16,7%	37,2%
mitte eriti rahul	6,9%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	27,6%	11,1%	25,6%	83,3%	29,1%
hindamata	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 62. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu puhkekohtade, lõkkeplatsidega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	0,0%	71,4%	31,0%	9,5%	40,0%	30,2%
üldiselt rahul	33,3%	14,3%	44,8%	61,9%	16,0%	37,2%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	4,0%	2,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	66,7%	14,3%	20,7%	28,6%	36,0%	29,1%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 63. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu turvalisusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	82,8%	77,8%	82,1%	50,0%	77,9%
üldiselt rahul	13,8%	22,2%	15,4%	50,0%	19,8%
mitte eriti rahul	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%
hindamata	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 64. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu turvalisusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	100,0%	57,1%	79,3%	76,2%	80,0%	77,9%
üldiselt rahul	0,0%	42,9%	17,2%	23,8%	16,0%	19,8%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	0,0%	1,2%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	1,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 65. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu parkimisvõimalustega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
väga rahul	41,4%	22,2%	43,6%	33,3%	40,7%
üldiselt rahul	37,9%	44,4%	43,6%	0,0%	37,2%
mitte eriti rahul	3,4%	11,1%	0,0%	16,7%	3,5%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	1,2%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	10,3%	22,2%	7,7%	50,0%	14,0%
hindamata	6,9%	0,0%	2,6%	0,0%	3,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 66. Vitipalu loodusradade külastajate rahulolu parkimisvõimalustega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	66,7%	57,1%	51,7%	23,8%	36,0%	40,7%
üldiselt rahul	0,0%	0,0%	37,9%	52,4%	36,0%	37,2%
mitte eriti rahul	0,0%	14,3%	3,4%	4,8%	0,0%	3,5%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	0,0%	4,8%	0,0%	1,2%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	33,3%	28,6%	6,9%	14,3%	16,0%	14,0%
hindamata	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,0%	3,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 67. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu paiga miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	70,8%	60,0%	80,8%	73,4%
üldiselt rahul	29,2%	40,0%	19,2%	26,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 68. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu paiga miljööväärtuse ja üldise atmosfääriga: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	88,2%	50,0%	74,1%	100,0%	42,9%	73,4%
üldiselt rahul	11,8%	50,0%	25,9%	0,0%	57,1%	26,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 69. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu elamusega vaatamisväärsustest: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	41,7%	50,0%	53,8%	48,4%
üldiselt rahul	41,7%	20,0%	38,5%	37,5%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	16,7%	30,0%	7,7%	14,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 70. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu elamusega vaatamisväärsustest: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	58,8%	25,0%	40,7%	100,0%	42,9%	48,4%
üldiselt rahul	29,4%	50,0%	40,7%	0,0%	57,1%	37,5%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	11,8%	25,0%	18,5%	0,0%	0,0%	14,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 71. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu heakorra, puhtusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	54,2%	70,0%	53,8%	57,8%
üldiselt rahul	45,8%	30,0%	38,5%	39,1%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	3,8%	1,6%
hindamata	0,0%	0,0%	3,8%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 72. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu heakorra, puhtusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis- kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	82,4%	50,0%	44,4%	100,0%	28,6%	57,8%
üldiselt rahul	11,8%	50,0%	55,6%	0,0%	57,1%	39,1%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	1,6%
hindamata	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 73. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu kohapealse tutvustava teabe piisavusega, märgistusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhke- piirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	45,8%	60,0%	38,5%	45,3%
üldiselt rahul	41,7%	30,0%	53,8%	45,3%
mitte eriti rahul	4,2%	10,0%	7,7%	6,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	8,3%	0,0%	0,0%	3,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 74. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu kohapealse tutvustava teabe piisavusega, märgistusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis- kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	70,6%	0,0%	33,3%	66,7%	42,9%	45,3%
üldiselt rahul	29,4%	100,0%	48,1%	33,3%	42,9%	45,3%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	14,3%	6,3%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	7,4%	0,0%	0,0%	3,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 75. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu puhkekohtade, lõkkeplatsidega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	50,0%	30,0%	65,4%	54,7%
üldiselt rahul	37,5%	50,0%	26,9%	34,4%
mitte eriti rahul	4,2%	0,0%	3,8%	3,1%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	8,3%	20,0%	3,8%	7,8%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 76. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu puhkekohtade, lõkkeplatsidega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis-kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	82,4%	50,0%	40,7%	100,0%	28,6%	54,7%
üldiselt rahul	17,6%	50,0%	37,0%	0,0%	71,4%	34,4%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	7,4%	0,0%	0,0%	3,1%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	14,8%	0,0%	0,0%	7,8%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 77. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu turvalisusega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	58,3%	50,0%	53,8%	56,3%
üldiselt rahul	33,3%	30,0%	42,3%	35,9%
mitte eriti rahul	4,2%	10,0%	0,0%	3,1%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	4,2%	10,0%	0,0%	3,1%
hindamata	0,0%	0,0%	3,8%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 78. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu turvalisusega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis- kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	70,6%	25,0%	51,9%	100,0%	42,9%	56,3%
üldiselt rahul	17,6%	75,0%	40,7%	0,0%	57,1%	35,9%
mitte eriti rahul	5,9%	0,0%	3,7%	0,0%	0,0%	3,1%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	3,7%	0,0%	0,0%	3,1%
üldse mitte rahul	0,0%	0,0%	1,6%	3,8%	0,0%	1,3%
hindamata	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 79. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu parkimisvõimalustega: regionaalsed külastajarühmad

	Elva puhke- piirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	Kokku
väga rahul	75,0%	80,0%	57,7%	68,8%
üldiselt rahul	20,8%	10,0%	38,5%	26,6%
mitte eriti rahul	0,0%	10,0%	0,0%	1,6%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	4,2%	0,0%	0,0%	1,6%
hindamata	0,0%	0,0%	3,8%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 80. Vellavere loodusradade külastajate rahulolu parkimisvõimalustega: tüüpilised külastajarühmad

	lasterühm	noorte seltskond	pere	täis- kasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
väga rahul	88,2%	25,0%	63,0%	100,0%	57,1%	68,8%
üldiselt rahul	5,9%	75,0%	29,6%	0,0%	42,9%	26,6%
mitte eriti rahul	0,0%	0,0%	3,7%	0,0%	0,0%	1,6%
see ei ole külastuse seisukohalt oluline	0,0%	0,0%	3,7%	0,0%	0,0%	1,6%
hindamata	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

2. Külastajate arvamused, hinnangud ja soovitused Elva puhkepiirkonna paikade kohta

Tabel 81. Positiivsed arvamused Vapramäe loodusradade kohta

Teema	Positiivsete arvamuste arv	Näited arvamustest
keskkond, loodus, maastikud	40	ilus loodus; ilus koht, rahulik; ilus loodus, künkad; ilus vaikne koht, kuhu aeg-ajalt jalutama tulla; jõgi ning meeldiv reljeef; kena koht; värske õhk; loodus, vaikus; maastik, järved, jõed; mets; metsik loodus, metsloomad; mitmekesine loodus, värske õhk, maastik, linnulaul; mitmekesine maastik, rikkalik taimestik; männimets, puhas õhk; pole autosid, vähe asustatud, männiõhk privaatsus; puhas loodus, privaatsus; rahulik jalutada, värske õhk; suurepärase ja huvitav maastik; vaated üleval; vaikus ja rahu; ürgne loodus
puhkekohad	17	lõkkepuude olemasolu; kuivad küttepuud; grillimise koht; kohad grillimiseks, hea sõpradega olla; lastel hea mängida; lõkkepuudega varustatus, majake, pingid; meeldivad lõkkeplatsid; mõnusad puhkekohad; mõnusad varjualused, kuhu vihma korral putkata; Peedu lähistel ilus lõkkeplats (Elva jõe ääres); pikniku kohad; toredad lõkkeplatsid; wc
asukoht	16	küllaltki eemal maanteest; kodule lähedal; käe jala juures raudtee ja jõgi; linnale lähedal; maantee lähedus; rahvale kättesaadav; Tartule lähedal; Tartule lähedal, lihtne tulla autoga; vahva, et linna lähedal on koht, kuhu tulla loodusesse
sportimisvõimalused	14	Elva parimad jooksurajad; hästi hea jooksurada; hea reljeef treenimiseks; head rajad suusatamiseks; head suured liumäed; kelgumägi; mitu rada, saab ise valida kui pikalt sõidada;
matkarajad, tähistus, infotahvlid	13	hea kepikõndi teha; erineva pikkusega ja raskusastmega matkaradade olemasolu; head teerajad lastega jalutamiseks, saab käruga liikuda; huvitavad künklikud rajad; looduslikult huvitav, head rajad; rajamärgistused, tahvlid; matkaraja mitmekesisus
üldist	9	matkaraja olemasolu; kogu aeg tuleb midagi uut juurde; kompaktsus; kui üks koht on täis, saab teise minna; kõik on käepärane; paras suurus; võimaldab mitmekesist tegevust, füüsilise edendamiseks, teadmiste kogumiseks, puhkamiseks
heakord	3	radu hooldatakse; ilus koht, hästi korda tehtud; puhtus
toitlustus	1	söögikoht jõe ääres (Vapramäe forell)

Tabel 82. Kriitilised arvamused Vapramäe loodusradade kohta

Teema	Kriitiliste arvamuste arv	Näited arvamustest ja ettepanekutest
heakord ja turvalisus	13	kuivanud puud võiksid olla koristatud - hooldusraie; kuskilt ei leia prügikaste; patrullteenistus lagastajate korralekutsumiseks; prügikaste juurde; prügikastid puuduvad; prügikastid ülekuhjatud, sodi maas; jõge võiks puhastada; võiks olla puhtam; rohkem prügikaste; sooviksin tihedamalt puhkekohtade kontrollimist, sest tihti on noorukid siin pidutsemas käinud ja häirinud otseselt või maha jäetud prügiga; suurendada prügikastide hulka
matkarajad, tähistus, infotahvlid	12	infotahvel on vigastatud, võiks välja vahetada; ei meeldi rajamärgistused (punased triibud puudel), võiks olla looduslikum; selgemad märgistused (nt km näidud, sildid); ka võõrkeelsed sildid/märgid lisada; radasid selgemini märgistada, näiteks tulpade ja nooltega, tihtipeale ristub mitu rada; rajad kehvalt tähistatud; rohkem infot, tähistust; rohkem lõkke- ja telkimiskohti; silt on katki, kaart ei ole eriti selge; rajad võiks olla paremas korras; tähistada rajad paremini, võiks olla kirjas, kui pikk rada on; vaja täiendada märgistust - vaatamisväärsuste juures on vaid tulbaga numbrid, mille vastet saab lugeda kaardilt, kuid kõik ei jää ju meelde; Vapramäe jalgrattarajal võiks teha sildi enne raudteed, pööramise koha peal võiks ka olla silt
sportimisvõimalused	12	halb on see, et suusarada ei ole sisse sõidetud, masinatega käiakse rajal sõitmas; ujumiskoht peaks olema Vapramäe 2 juures (purre); Kalevipoja jalajälje juurde purre, et ujuma saaks minna; kehvad suusarajad (kvaliteedi poolest); puhkekoha juures ujumiskoht ja purre; mõni rada võiks olla vaid suusatajatele korraliku suusajäljega; rohkem radu erinevate treeningprogrammide jaoks; sild ujuma minekuks, millel katus peakohal; suplemiseks redel (jökke minemiseks); suusajälge ei ole sees, kuna on buraanide ja ATV-de poolt ära lõhutud - saab vaid uisku sõita; ujumiskoht purdega vajalik; võiks olla kiik ja ujumiskoht; võiksid olla paremad suusarajad
puhkekohad	10	grillimise kohti võiks rohkem olla; lõkkeplatse võiks olla rohkem; mõned istumiskohad juurde rajada; Peedu poolsesse sissekäiku oleks vaja puhkekohta (lauda, tooli jne); puhkekohti võiks rohkem olla; rohkem pinke; rohkem WC-sid
üldist	10	atraktiivsemaks teha; jõe äärde midagi teha, laiendada, et saaks jõe ääres jalutada; jätke nii nagu on; kuskil võiksid kirjas olla selle koha haldaja kontaktandmed; jõge võiks rohkem ära kasutada; rohkem reklaami; vaatetorn ehitada; rohkem vabaaja üritusi; matkaradade kaardid võiksid olla internetis; võiks jääda tasuta külastatavaks alaks; võiks olla infotahvel vastava teabega sihtasutuse teenuste kohta siin samas raja alguses

parkimine, autod, jalgrattad	8	autode sõitmist metsa all tuleks takistada; jalgratta kinnitamise kohta ei ole; auto tuleb parkides jätta metsa äärde, eraldatud kohta täitsa üksinda, omanikule jääb natuke kripeldama - aga samas selle metsakoha puhul peab sellega arvestama; parklas võiks olla mingi tõekepuu, et erilisel vajadusel saaks autoga läbi; piirata autoga ligipääsu lõkkekohtadele; piirata autoga ligipääsu mõningates kohtades; tõekepuu parklasse
kasutajad	3	eraldi koerte jalutusrada rajada, et koerad saaksid vabalt joosta; lahtised koerad radadel; koht ATV-dega sõitmiseks,
toitlustus	1	kohvik võiks olla, kus oleks hea istuda

Tabel 83. Positiivsed arvamused Vitipalu loodusradade kohta

Teema	Positiivsete arvamuste arv	Näited arvamustest
keskkond, loodus, maastikud	12	ilus loodus, puhas õhk; privaatsus; hästi ilus; vaikus; ilus loodus, võrdlemisi vähe rahvast; hea vaikne; vaikus ja loodus; vähe tolmu, avar rada, rahulik; ilus loodus, hobused
üldist	10	tänu inimestele, kes siin on viitsinud asja käsile võtta; jätkake oma tegevust; supermõnus; hea tulla nii üksi kui külalistega; meeldib see, mis siin tehakse:); väga ilus, koht kuhu suvel oma sõpru tuua; kõik OK!; asjatundlik korraldus; jätkake kindlasti; parkimine OK
sportimisvõimalused	6	head suusarajad; korralikud suusarajad; suusarada OK!; suusarajad, rada spordibaasini (tervisekeskuseni); vähe tolmu, avar rada; sõbralikud suusarajad, saab ka koeraga käia
asukoht	3	hea lähedal; Tartu lähedus; võimalus kasutada lähedalasuvat lasketiiru
matkarajad, tähistus, infotahvlid	2	sisukad sildid
puhkekohad	1	lõkkepuude olemasolu
heakord	1	hästi hooldatud

Tabel 84. Kriitilised arvamused Vitipalu loodusradade kohta

Teema	Kriitiliste arvamuste arv	Näited arvamustest ja ettepanekutest
matkarajad, tähistus, infotahvlid	10	infotahvilil puudub märge "sina oled siin"; kaardil rajad ebatäpsed; Liivamäe trepp võiks korras olla; Nõiamaja juurde parem märgistus!, praegu raske leida - paar gruppi on ära eksinud; parandada siltide paigutust; parem märgistus; rohkem silte; torni otsa kaart (nt ilmakaared, et kuhu vaatad jne); sildimajandus võiks parem olla, kunagi varem ära eksinud; vaatetorni juures pole silti, kust matkarada edasi läheb
sportimisvõimalused	10	Elva linnast võiks siia viia suusarada - see, mis algab raudteeülesõidukohast jääb paljudele kaugeks (Elva linnas puudub korralik suusarada, ainult ümber staadioni ei ole piisav); suusaraja ääres aastaringsed kilomeetrimärgid (mitte ainult maratoni rajal); kilomeetrimärgid võiksid olla aastaringi; märgistus suusaraja ääres võiks olla tihedam; teha uisuväli nt järvele talvel; ujumiskoht; rattalaenus; võiks olla ka 30 km rada
üldist	7	ei ole rohkem üles vaja vuntsida, ehe on päris hea; Elva suunast tulles võiks rohkem silte olla; kaarte on keeruline kätte saada - ei tea, kuskohast (näiteks raamatupoes võiks olla) mõned infolehed, mis on metsas on "vettinud"; juurde mõnus koht kalapüügiks; säilitada kõike, mis on; teave, infovoldikud puuduvad i-punktides
parkimine, autod, jalgrattad	7	autodega sõidetakse liiga lähedale (nt Nõiamaja ja liivase paljandi juures) - paljandi kallast vajub vaikselt alla; Hellenurmes võiks olla suusatajatele korralik parkimiskoht; kehva parkimine; talvel mõnedest parklatest vahest lumi koristamata - aga otseselt ette ei heida, see ongi looduspargi eripära; alguse parklas wcl; parkimine nii, et saaks ka poole maratoni raja peale, mitte vaid finišisse; parkimiskohti peab ise teadma
heakord ja turvalisus	5	looduses valju muusika mängimine ära keelata; rohkem prügikaste; üldjoontes kõik OK! Korra on silma jäänud ümberlöödud prügikast järve ääres
puhkekohad ja majutus	4	lõkkeplatsil puudub grillimisrest; telkimiskohti juurde; majutuskohti juurde; soovisin tuua siia suurt gruppi, kuid majutamine on problemaatiline (talvel)
keskkond, loodus, maastikud	2	tuleks rohkem mõelda kuidas kohta kaitsta; paljandi juures käib palju inimesi ja sellest tulenevalt on liivakallas kahjustunud, samuti on Nõiamaja juures sageli palju rahvast (tegemist on aga olulise forelli kudemiskohaga); osalt negatiivne on kanuuteede sisseajamine Elva jõel
toitlustus	1	jäätist võiks müüa

Tabel 85. Positiivsed arvamused Vellavere loodusradade kohta

Teema	Positiivsete arvamuste arv	Näited arvamustest
keskkond, loodus, maastikud	12	ei ole ülerahvastatud; ilus loodus, mõnus linnulaul; ilus maastik, positiivne et on osatud ära kasutada maastikku (tehtud matkarajad jne); looduskaunis koht; privaatsus, rahu ja vaikus; ; väga tore tiik
matkarajad, tähistus, infotahvlid	9	looduskeskus on hea; lähedad käpajälgedega tahvlid; laste väljak rajal, lastele huvitav; lastele ronimiseks kohad; laste matkarada; Vellavere Looduskeskus
matkajuhid	5	rahul retkejuhtidega; sõbralik vastuvõtt; sõbralikud inimesed, matkajuhid
üldist	4	on vaeva nähtud; kõik; kõik on hästi ilus; lapsesõbralikkus
asukoht	3	hea on see, et on privaatne; jääb natuke kõrvale, oma seltskonnaga hea olla; kergesti ligipääsetav
puhkekohad	2	grillimisvõimalus
sportimisvõimalused	2	on koht, kus käia suusatamas; suusarajad

Tabel 86. Kriitilised arvamused Vellavere loodusradade kohta

Teema	Kriitiliste arvamuste arv	Näited arvamustest ja ettepanekutest
sportimisvõimalused	7	suusarajad peaksid olema kogu aeg sees; suusarajad võiksid olla paremini märgistatud, milline rada välja näeb, tõusud, raskusaste jne; suusarajad, sildid, eeldatav suund, kuhu sõita; valgustatud suusarada
üldist	5	Loodusmaja tegevust laiendada; lühike sissejuhatus ajaloo; paremini määratud asukoht, raske oli leida antud kohta siltide järgi; rohkem teavet ürituste kohta (reklaam); uusi atraktsioone veel juurde, uusi ideid
matkarajad, tähistus, infotahvlid	2	laiendada radu; rajada rohkem radu
puhkekohad ja majutus	2	rohkem puhkekohti ja lõkkeplatse; rohkem puid
toitlustus	2	kuuma tee võimalus; pood, kus süüa/juua osta
keskkond, loodus, maastikud	1	säilitada keskkonda

Tabel 87. Positiivsed arvamused Luke mõisapargi kohta

Teema	Positiivsete arvamuste arv	Näited arvamustest
pargimiljöö ja mõisa-arhitektuur	30	ilus, et on restaureeritud; mõis; lõvid; romantilisus, tiigid; sillad; taastatud tiigid; väga ilus koht; väga ilus park ja maja; hea ja vaikne; lehtla, iidsed puud; ilus loodus; karikakrad, tiigid; kaunis loodus; linnulaul; vaikus; loodus; park, vanad puud; rahulik, hubane koht; ilus loodus
puhkekohad	11	hea puhata, grillida; hea pikniku pidada; kohad pikniku pidamiseks, rand, ujumisvõimalused; liivarand; saab ujuda ja päikest võtta, on korras; soe vesi; ujumiskoht; kiik,
üldist	10	hea, et töö käib; palju tehtud; palju vaeva on nähtud; lastel hea joosta, korras;
heakord	10	väga puhas ja korras; ilusti korda tehtud; eriti meeldib heakorrastus; hooldatud; puhtus;
asukoht	2	lähedal; väga lähedal

Tabel 88. Kriitilised arvamused Luke mõisapargi kohta

Teema	Kriitiliste arvamuste arv	Näited arvamustest ja ettepanekutest
pargimiljöö ja mõisa-arhitektuur	28	hooneid võiks taastada; kõik hooned võiks välja ehitada; kõik võiks nii jäädagi; kärneri majas võiks olla rohkem vaadata; lilli võiks rohkem olla; müürid võiksid korras olla; parki võiks harvendada; paviljoni pingid on ebamugavad; pingi peal on halb istuda; sillad võiksid olla väiksemate vahedega, et lastel oleks ohutum; taastada valitsejamaja ja tall; taastada valitsejamaja; tallid võiks korda teha; valitsejamaja võiks korda teha; vana koolimaja võiks korras olla
toitlustamine	10	keldris võiks olla söögikoht; kohvik võiks olla; pood võiks olla; müügiputka võiks olla; söögi/joogi ostmiseks putka
üldist	8	edasi tegutseda; jätkata arendamist edasi, et kõik saaks lõpuks korda; võiks kiiremini ehitada; üritusi võiks olla; paadilaenus; skatepark; võiks olla annetuste purk, kuhu vabatahtlikult saab raha panna; ööbimiskohad võiksid olla
puhkekohad	3	kohad grillimiseks; hüppekoht rannas; viimase tiigi juures võiks olla sild, kust hüpata
teave	2	informatiivsed viidad; infot võiks rohkem olla, ei teadnud, kuhu võib autoga tulla
parkimine ja liiklus	2	parkla; tee ujumiskohta peaks olema autodele suletud
heakord	2	prügikast vajalik; tiike puhastada
asukoht	1	asfalttee siia ehitada

Tabel 89. Arvamused Hellenurme mõisapargi kohta

	Arvamuste arv	Näited arvamustest, hinnangutest ja ettepanekutest
Positiivsed arvamused ja hinnangud	4	hea koht kalastamiseks, järvele on võimalik mitmelt poolt ligi pääseda; järv ja veski; kena järv; väga huvitav, saab vaadata veski tööd
Kriitilised arvamused ja ettepanekud	3	hotell võiks olla; kohvik võiks olla; Veski ees ei ole mingit infotahvlit, puuduvad ka pingid ja laud, kus näiteks istet võtta ja einestada

Tabel 90. Arvamused Palupera mõisapargi kohta

	Arvamuste arv	Näited arvamustest, hinnangutest ja ettepanekutest
Positiivsed arvamused ja hinnangud	4	huvitav ja ilus koht; ilus mõis; toredad üritused

Tabel 91. Positiivsed arvamused Elva linna puhkevõimaluste kohta

Teema	Näited arvamustest
Verevi rand	hea koht ujumiseks; hea rand päevitamiseks; hüppetorn; ilus järv; ilus koht; ilus rand, hea ujuda; järve saab ka talvel kasutada - uisutada, ATV-ga järvejääl sõita; mõnus koht puhkamiseks; paadi laenus; päris heas korras, ei pea vetikates suplema; ranna juures bussipeatus; suur rand; talvel on jää vahel puhtaks ajatud, saab uisutamas käia; tore rand; ujumiskoht
Elva sportimisvõimalused	ilus loodus; on kus olla või mida kasutada; rahulik ümbrus; talvel saab järvel ATV-dega sõita; valgustus; väga hea ja rahulik koht
Tartumaa muuseum	ilus maja; kenad ja lahked teenindajad
Elva toitlustuskohad	hinnad on odavad ja toidu saab kiiresti; hinnatase on normaalsem; suhteliselt kättesaadavas kohas, keskuses; suhteliselt puhtad; väga kena teenindaja, hea teenindus; vähem rahvast, kiiremini saab löögile

Tabel 92. Kriitilised avamused Elva linna puhkevõimaluste kohta

Teema	Näited arvamustest ja ettepanekutest
Verevi rand	rohkem atraktsioone; kohati rahvast liiga palju; parkida halb, kui rahvast palju; rohkem riietuskabiine; rohkem tegevusi; järelvalve võiks olla; rohkem üritusi suviti; soojal ajal parkimikohti liiga vähe; talvel otstarbekamalt järve kasutada - rohkem ajaveetmise atraktsioone pakkuda; talvel võiks rohkem tegevust olla, kelgurajad jne, kohvik võiks avatud olla; turvalisust parandada; uisulaenus võiks olla järve ääres
Elva sportimisvõimalused	pesemisvõimalus; uusi võimalusi võiks olla
Tartumaa muuseum	rohkem huvitavamaid väljapanekuid
Elva toidlustuskohad	erinevaid võimalusi; hubasem võiks olla; kvaliteetsemad kohti linna; linna on vaja korralikku toidlustusasutust; lärmi võiks vähem olla; parem söögivalik; rohkem võiks olla

3. Sihtasutuse tegevust iseloomustavate andmete risttabelid

Tabel 93. Sihtasutusest kuulnute osakaal küsitluspunktides

	Elva	Hellenurme	Luke	Palupera	Vapramäe	Vellavere	Vitipalu	Kokku
määratlemata	3,3%				0,7%			0,6%
ei	51,7%	62,5%	43,5%	47,1%	33,3%	28,1%	33,7%	37,9%
jah	45,0%	37,5%	56,5%	52,9%	66,0%	71,9%	66,3%	61,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 94. Sihtasutusest kuulnute osakaal sõltuvalt külastuste sagedusest

	rohkem kui kord nädalas	vähemalt korra nädalas	vähemalt korra kuus	vähemalt korra aastas	vähem kui kord aastas	Kokku
määratlemata					2,8%	0,6%
ei	31,8%	25,3%	38,1%	31,2%	47,2%	37,9%
jah	68,2%	74,7%	61,9%	68,8%	50,0%	61,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 95. Sihtasutusest kuulnute osakaal regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
määratlemata	0,5%	1,5%	0,6%		0,6%
ei	28,6%	52,9%	42,0%	70,0%	37,9%
jah	70,8%	45,6%	57,4%	30,0%	61,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 96. Sihtasutusest kuulnute osakaal tüüpilistes külastajarühmades

	turismi-grupp	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
määratlemata				1,1%	1,0%		0,6%
ei	87,5%	25,0%	52,3%	38,3%	39,8%	30,1%	37,9%
jah	12,5%	75,0%	47,7%	60,7%	59,2%	69,9%	61,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 97. Sihtasutusest kuulnute osakaal sõltuvalt külastuse ajendist

	ajendatuna eelnevalt infomaterjalid est saadud teabest	harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitasid	juhuslikult	Kokku
määratlemata	2,7%	0,3%				0,6%
ei	36,0%	31,4%	75,0%	63,0%	62,5%	37,9%
jah	61,3%	68,2%	25,0%	37,0%	37,5%	61,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 98. Üldine teadlikkus sihtasutuse poolt osutatavatest teenustest küsitluspunktides

	Elva	Hellenurme	Luke	Palupera	Vapramäe	Vellavere	Vitipalu	Kokku
määratlemata	46,7%	50,0%	32,6%	58,8%	28,1%	21,9%	24,4%	31,3%
ei	23,3%	50,0%	22,8%	29,4%	32,7%	25,0%	41,9%	30,4%
jah	30,0%		44,6%	11,8%	39,2%	53,1%	33,7%	38,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 99. Üldine teadlikkus sihtasutuse poolt osutatavatest teenustest sõltuvalt külastuste sagedusest

	rohkem kui kord nädalas	vähemalt korra nädalas	vähemalt korra kuus	vähemalt korra aastas	vähem kui kord aastas	Kokku
määratlemata	22,7%	20,0%	29,5%	26,4%	41,7%	31,3%
ei	36,4%	33,3%	32,4%	24,8%	33,3%	30,4%
jah	40,9%	46,7%	38,1%	48,8%	25,0%	38,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 100. Üldine teadlikkus sihtasutuse poolt osutatavatest teenustest regionaalsetes külastajarühmades

	Elva puhkepiirkond	muu Eesti	Tartu ja muu Tartumaa	välismaa	Kokku
määratlemata	20,8%	48,5%	36,4%	50,0%	31,3%
ei	30,7%	22,1%	33,5%	30,0%	30,4%
jah	48,4%	29,4%	30,1%	20,0%	38,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 101. Üldine teadlikkus sihtasutuse poolt osutatavatest teenustest tüüpilistes külastajarühmades

	turismi-grupp	lasterühm	noorte seltskond	pere	täiskasvanute seltskond	üksikisik	Kokku
määratlemata	62,5%	27,5%	45,5%	31,7%	34,7%	18,3%	31,3%
ei	25,0%	12,5%	27,3%	29,5%	32,7%	41,9%	30,4%
jah	12,5%	60,0%	27,3%	38,8%	32,7%	39,8%	38,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 102. Üldine teadlikkus sihtasutuse poolt osutatavatest teenustest sõltuvalt külastuse ajendist

	ajendatuna eelnevalt infomaterjalidest saadud teabest	harjumusest või traditsioonist, lähtudes eelnevast kogemusest	sest see on osa pikemast reisist ja sellisena ei ole külastus otseselt kavandatud	vahetust uudishimust, järgides teel nähtud viitasid	juhuslikult	Kokku
määratlemata	30,7%	25,5%	62,5%	55,6%	43,8%	31,3%
ei	28,0%	30,8%	21,9%	25,9%	56,3%	30,4%
jah	41,3%	43,7%	15,6%	18,5%		38,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%